

Borci 14. divizije na Suhorju

Ob spomeniku padlim borcem NOB na Suhorju pri Metliki se je v soboto, 2. novembra dopoldne, zbralo na spominski slovesnosti precej nekdanjih borcev Tomšičeve brigade in 14. divizije ter predstavnikov družbeno-političnega življenja Bele krajine in domačinov. Ob zvokih žalostnih metliške godbe na pihala so borci najprej položili venec in šopke rož k spomeniku, nato pa je v imenu stalnega odbora 14. divizije zbranim spregovoril Franc Puterle-Cure.

Med drugim je poudaril, da se borci 14. divizije sklenili, da se bodo vsako leto ob dnevu mrtvih zbrali pri enem številnih spomenikov in grobov padlih partizanov, se poklonili njihovega spomina in počastili pridobitve naše povojne socialistične izgradnje.

Pri slovesnosti so sodelovali tudi pionirji domače osnovne šole z recitacijami in s petjem, prijazni domačini pa so nato veterane narodno-osvobodilnega boja in udeležence legendarnega pohoda 14. divizije na Stajersko še lepo pogostili.

Sr.

ČESTITKA ZA PRAZNIK. — V torek bo sevniška občina šestnajstič praznovala svoj občinski praznik. Ob slavu sedanjih delovnih uspehov se bo spomnila tudi pok. Dušana Kvedra-Tomaža, ki je na ta dan leta 1941 skupaj s tovariši iz sevniških zaporov osvobodil prve organizatorje ljudske vstaje. Spomnila se bo tudi drugega heroja, domačina Alojza Kolmana-Maroka, ki je letos dobil doprni kip pri spomeniku padlih v NOB.

Konec zapiranja pred sosedi

Sekretar medobčinskega sveta za Spodnje Posavje Jože Bogovič je 5. novembra dopoldne sklical v Krškem posvetovanje o medobčinskem sodelovanju. Povabljeni so bili predstavniki občinskih skupščin, sekretarji komitejev občinskih konferenc ZK, predsedniki občinskih konferenc SZDL in predsedniki občinskih sindikalnih svetov iz Brežic, Krškega in Sevnice. Namen posveta je bil pred-

vsem v tem, da so udeleženci povedali, kakšna je v posameznih občinah pripravjenost za sodelovanje pri družbeno-političnem delu, v gospodarstvu in upravnih službah. Tako zagotovilo je želel dobiti medobčinski svet ZK zato, da bi vnaprej lažje programiral svoje delo. Poudarili so, da je potrebna večja enotnost pokrajine, ki so jo doslej vse preveč drobile lokalistične težnje. J. TEPPEY

Minilo je dva meseca in pol od dogodkov na Češkoslovaškem. Prva vznemirjenost se je hitro podelila in dovolj resnih spodbud za boljše obrambo domovine smo lahko slišali ali dali sami. Marsikje pa je ostalo samo pri besedah, na papirju, med štirimi stenami pri ljudeh, ki imajo nalogo, da vseljudoško obrambo organizirajo z vsemi ljudmi. Med tem so se kje drugje, kot na primer na zgornji sliki, zavedni domoljubi znašli že dan ali dva po akciji petih držav varšavskega bloka! O tem berite v reportaži na 4. strani našega lista.

(Foto služba: JLA)

ZADNJA SEJA IZVRŠILNEGA ODBORA JE BILA V METLIKI

Sklad spet pod drobnogledom

Izvršilni odbor je priporočil svoji skupščini, naj za leto 1969 dodeli več sredstev za izdatke, ki so bili letos znatno preseženi

Izvršilni odbor pri novo-meski skupščini socialnega zavarovanja delavcev je na zadnji seji, ki je bila 5. novembra v Metliki, med drugim spet razpravljal o triletnem poslovanju sklada. Sklad je imel v tem času že 81,7 odstotka izdatkov namesto 75 odstotkov. Za zdraviljenje v bolnišnicah je bilo porabljeno 87,6 odstotka več sredstev, kot so predvideli, oziroma za 19 odstotkov več kot lani v enakem obdobju. Še bolj so bili preseženi izdatki za zdravila: za 19 odstotkov oziroma za 21 odstotkov v primerjavi z lanskim devetmesečnim obdobjem.

Zadnjega septembra je imel sklad 1.149.250 din primanjkljaja, vendar se bo primanjkljaj, kot ocenjujejo, zmanjšal do konca leta na 650.000 din. Pričakujejo pa, da bodo tudi ta primanjkljaj lahko pokrili s tekočo rezervo in da ne bo potrebno predpisati izrednega prispevka. Kljub temu je izvršilni odbor priporočil novi skupščini — ta se bo se-

stala prihodnji teden — naj razsodno spremlja stanje sklada in omeni izdatke za zdravstveno varstvo v letu 1969. Ob tem je izvršilni odbor priporočil svoji skupščini, naj za leto 1969 dodeli več sredstev za izdatke, ki so bili letos znatno preseženi.

Izvršilni odbor je razpravljal še o stališčih za financiranje zdravstvenega zavarovanja v prihodnjem letu, pretresal poročilo volilne komisije o minulih volitvah polovice novih članov skupščine, o kadrovskih pripravah za nove skupščinske organe in drugem.

Besede zelo malo zaležejo

5. oktobra je bil v Novem mestu posvet o položaju in nalogah občine in razvoju samoupravnih odnosov v njej. Na posvetu so poudarili, da je gradivo skupščine SRS, ki je bilo osnova za razpravo, polno lepih, toda nejasnih besed. Menili so, da ustavne spremembe niso namenjene organom in avtomatizmom, ampak ljudem. Prizadevati si moramo, da bi k samoupravnemu odločanju pritegnili čimveč ljudi. Dosedanja občina je žal brez samostojnosti, njene pravice in dolžnosti pa so preveč zakovane v do potankosti izdelane predpise.

Nasprotovali so temu, da bi odnose, ki so veljali doslej glede pristojnosti med zvezo in republiko, zdaj avtomatsko presadili med republiko in občino. To bi pomenilo presaditi birokrati-

zem, ki je najbolj oviral razvoj samoupravljanja. Opozorili pa so, da pri ustvarjanju novih odnosov med republiko in občino ne bo šlo brez enotnega reševanja nekaterih zadev v republiko. Enotno reševanje ne bo moglo veljati samo za sodstvo, javno varnost, obrambo in tožilstvo, ampak še za mnoge druge zadeve, ki imajo nacionalni pomen.

Občinske skupščine morajo dobiti tudi pristojnosti, ki bodo večje od dajanja priporočil. Strah pred etatizmom je tu neupravičen in neutemeljen.

Govorec o zborih volivcev, so se odločili za neformalno opredeljene zbornice, ki naj bi se sestajali po potrebi. Nerazumno je terjati, naj občan na zborih sodeluje o celotni občinski politiki, ker ta zajema zelo majhen del dohodka, ki ga ustvarja občan. Praksa nasreče kaže, da o pretežnem delu tega, kar ustvari, porabi pa se v republici in zvezi, občan nima pravice sodelovanja.

Požar na vodi

V torek okoli 10.15 so kočevski gasilci v sporazumu s pristojnimi občinskimi organi zažgali na reki Rinzli pod zapornicami okoli 20 do 30 ton mazuta. Plamen je bil visok do 10 metrov. Mazut je prišel v Rinzlo iz zbiralnika v Kemični tovarni Kocovlje. Ventili pri obeh zbiralnikih so bili iz neznanega vzroka odprti, tako da je tekel mazut najprej v javno kanalizacijo in nato po njej v Rinzlo. Škoda še ni ocenjena. J. P.

TURISTIČNI PROMET V ŠTEVILKAH

Turistična dejavnost zadovoljiva

Pri nas več gostov, zato tudi več nočitev — Gostu lahko nudimo že precej, pa vendar se premalo — Prirodne lepote niso dosti, treba je poiskati še kaj privlačnega

V sedmih občinah Dolenjske in Spodnjega Posavja je bilo v letošnjih osmih mesecih 25.617 domačih in 9.332 tujih gostov, lani v enakem obdobju pa 21.148 domačih oziroma 7.963 tujih gostov. Najbolj se je tujski promet povečal v trebanjski, najmanj v črnomaljski občini. Nočitev je bilo lani na tem območju 55.044 letos pa že 63.731.

Podatki povedo, da se je število gostov v primerjavi s prejšnjim letom dvignilo za 19 odst. Manj jih je bilo

le v občini Črnomelj zaradi rekonstrukcije ceste Orno-mej — vinca ter v Sevnici zaradi neurejenih cestnih pristopov. Število nočitev se je dvignilo za 16 odst.

V gostinskih organizacijah, zdraviliščih ter kampih, ki jih zajema Dolenjska turistična zveza, so imeli največ gostov na Otočcu (19.068), nočitev pa v Čateških Toplicah (23.535).

Primerjanje turističnega prometa z lanskim obdobjem kaže, da je

obiskov in nočitev gostov nekoliko manjše, kar je posledica slabega vremena in dogodkov na Češkoslovaškem.

Positivni čimtelji, ki so vplivali na povečanje turističnega prometa v primerjavi z letom 1967, so v glavnem naslednji: povečane zmogljivosti v Trebnjem in na Otočcu, preureditev stanovanjskih in poslovnih prostorov na Otočcu, v Dolenjskih, Smarjenskih in Čateških Toplicah.

(Nadaljevanje na 6. strani)

OD 7. DO 17. NOVEMBORA

Večje padavine okrog 9., 13. in 18. novembra. V ostalem spremenljivo brez bistvenih padavin.

Dr. V. M.

tedenski mozaič

Pred volitvami predsednika se Američani radi našejmo z vsemi mogočimi napisi v podporo svojemu kandidatu. Posebno radi nosijo gumbe z njegovim imenom. Pojavili pa so se tudi gumbi z napisom: »NIKOŠ ZA PREDSEDA NIKA«, »APATIJA« in »NE VEM«. Bolgarski filozof Panajot Gindzev je izjavil, da je sam en sociallec, ki je obvezen za vse narode in dežele. To je tisti sociallec, ki ga uresničujemo v Sovjetski zvezi... Olimpiada v mestu Mexicu se je končala. Z njo pa se je končala tudi premirje med policijo in študenti. Zdaj so spet na vrsti maratonski teki, skoki v vis in mlatenje z gumijevkami... Ze dobro leto traja proces proti veliki skupini Italijanov, ki so obtoženi zločinov in članstva v mafiji. Eden izmed zagovornikov je pred sodiščem izjavil, da članstvo v mafiji ni nujno zločinsko. Med mafiosii so veliki poštenjaki... V Južni Afriki pripravljajo velik proces proti novinarjem, ki so pisali, da v južnoafriških ječah mučijo zapornike z električnim udarom in drugimi metodami. Tisti, ki so to povedali novinarjem, so že varno zapahali. V kratkem se jim bodo pridružili še novinarji... Američani so sporočili, da gradijo takšno atomsko podmornico, ki bo nadse tih, tako rekoč neslišna. Če bo šlo tako naprej, bodo velesile tako izpopolnile svoja agresivna orožja, da bodo lahko zasedle neko deželo, ne da bi njeni prebivalci sploh vedeli za to. Za zdaj se to še ni posrečilo ne v Vietnamu ne na Češkoslovaškem... Bostonški kardinal Cushing je izjavil, naj ljudje že vendar nehajo obirati Jacqueline Kennedy, ker se je poročila z Onassisom. Dobil je na tisoče pisem razjarjenih vernikov, ki napadajo kardinala. Vatikan ga ni napadel, pač pa je diplomatsko povedal, da je zdaj Jacqueline slavnostna grešnica — vsaj v tehničnem smislu... Nekdanja Onassisova ljubica, operna pevačica Maria Callas, pa je v Parizu, ko je slišala za poroko med Jacqueline in Onassisom, pikro dejala: »Hvala bogu, njena otroka sta zdaj dobila dedka...«

Enoten delovni čas v državni upravi

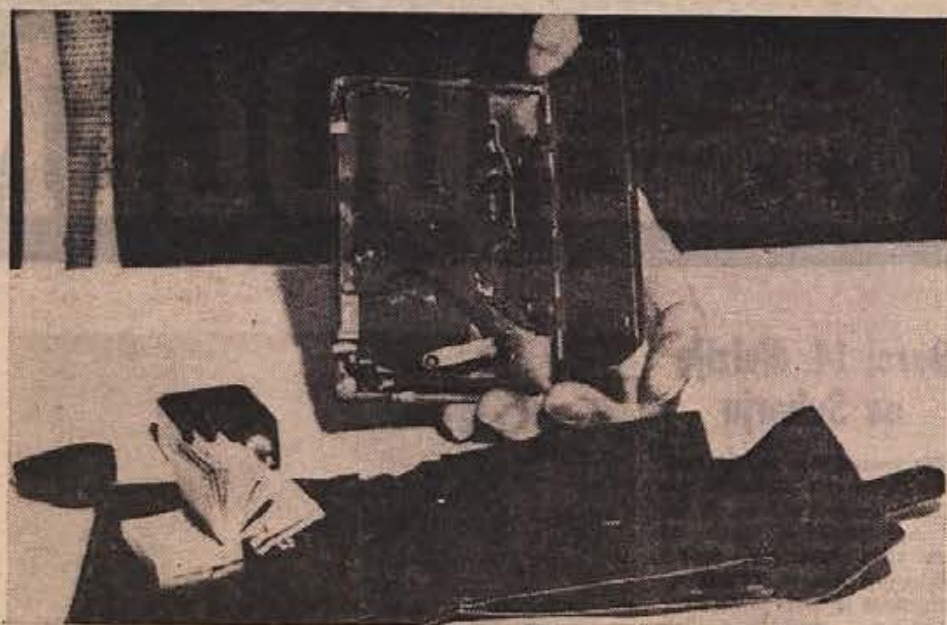
Po pooblastilu, ki mu ga je izglasovala republiška skupščina, ga bo podpisal izvršni svet, veljati pa bo začel 1. decembra — Opazke, ki niso brez soli: »Kranjec bi rad 5 dni počival, v soboto pa nič delal...«

Pritožbe čez novi delovni čas v državni upravi so kar deževale. Zlasti so se pritoževali delovni ljudje, ki jih je najbolj prizadel, saj so bili praktično po ves dan v službi. Za otroško varstvo in tudi za prehrano pa ni bilo poskrbljeno, vsaj v največ primerih ne. Tako je potem cela vrsta občinskih skupščin predlagala republiški, naj bi delovni čas spremenili tako, da bi se začel zjutraj prej, da bi ob sredah delali še popoldne, sobote pa bi bile — kot doslej — proste. V imenu prizadetih delovnih ljudi se je oglasil tudi sindikat in tako je republiška skupščina naposled vse te pripombe in pritožbe zbrala in na podlagi njih so skupščinski odbori pripravili predlog za spremembo zakona o petdnevnem delovnem tednu.

Predlog za spremembo pa je pripravil tudi izvršni svet, kamor so tudi deževale pritožbe in pripombe. Vendar je bil predlog izvršnega sveta omejen le na to, da se začetek delovnega časa pomakne za pol ure naprej, se pravi, da bi zjutraj prej začeli in da se, dalje prejšnji enourni odmor skrajša na pol ure. Odbori tega predloga izvršnega sveta niso sprejeli, nakar je le-ta svoj predlog umaknil. Predlagal pa spremembo skupščinske

ga predloga, in sicer v tem smislu, da bi bil on pooblaščen, da določi konkretno razporeditev delovnega časa tako, da bi bil obvezno med sedmo in 14. uro s tem, da bi ob sredah delali še popoldne med 15. in 19. uro. V enem dnevu pa ne bi smeli delati več kot deset ur. Izvršni svet bi določil razporeditev delovnega časa v teh okvirih ne le za organe republiške uprave temveč tudi za občinske organe in organizacije.

Skupščina je spremembo sprejela z dopolnilom izvršnega sveta. Po sprejetem zakonu bo novi delovni čas, ki ga bo določil izvršni svet, začel veljati 1. decembra. Tako bo torej enoten za vse državne organe v republiki. Zdaj pa je bil močno nenoten, saj je bilo v republiki kar 16 različnih delovnih časov, samo v mariborski občini je bilo osem različnih delovnih časov in ljudje praktično niso vedeli, kdaj kateri izmed uradov postuje. Slovenija pa je navsezadnje res

Vohunska kamera (na sliki zgoraj v sredi), kakršno je uporabljal vodilni tehnik angleškega vojnega letalstva (RAF) Douglas Britten 6 let, ko je delal za Sovjetsko zvezo. Kamera je na baterijski pogon in lahko dela tudi v popolni temi. Levo na denarnici je majhna knjižica sovjetskih kod, šifer in dogovorjenih časov za radijsko zvezo. Britten je bil v ponedeljek v Londonu obsojen kot izdajalec države na 21 let ječe.

tako majhna, da ne kaže delati tolikšnih razlik, zlasti ne v poslovanju državnih organov.

S tem v zvezi pa je bila sprožena tudi misel, da bi se vsi državni organi dogovorili tudi za enotne uradne ure, da bi namreč vsak občan vedel, kdaj se lahko oglasi v uradih po svojih opravkih. To pa je seveda stvar dogovora in vsekakor ne bi bilo napak če bi do njega prišlo.

tedenski zunanjepolitični pregled

Samo nekaj dni pred predsedniškimi volitvami v ZDA je predsednik Johnson sporočil, da je ukazal ustaviti bombardiranje Severnega Vietnama. To bombardiranje je trajalo dobra štiri leta in se je začelo v pričakovanju, da bo strlo moč Severnega Vietnama in z njim vred tudi omrtvilo odpor osvobodilne fronte Južnega Vietnama. Zgodilo se ni ne eno ne drugo.

Ze od maja, ko so se začeli v Parizu predhodni pogovori med severnovietnamsko in ameriško delegacijo, je svetovna javnost upala, da bo Washington ustavil bombardiranje Severa. Hanoi je jasno govoril, da brez tega koraka niso možna resna pogajanja, ki bi omogočila najprej prekinitev sovražnosti in potem pravo premirje. ZDA so stalno ponavljale, da bi ustavile bombardiranje, če bi nasprotnik naredil ustrezno potezo. Hanoi pa je izjavljal, da je ameriško bombardiranje čista agresija in da se ne bo odkupoval s popuščanjem.

V zadnjih tednih je pritisk javnosti, predvsem ameriške, naraščal. Ameriško ljudstvo je sito nesmiselnih in barbarških vojne v Vietnamu. Ta vojna je tako poglobila in zaostriła nasprotja v ZDA, da jo imajo za glavno zlo, iz katerega izvirajo skoraj vsa druga zla. Pod tem pritiskom je predsednik Johnson, ki se bo v začetku januarja poslovil od Bele hiše, ustavil bombardiranje in s tem podprl kandidata svoje stranke na volitvah.

Vrednost ameriških letal, ki so bila sestreljena nad Severnim Vietnamom, znaša dve milijardi dolarjev. Sedemsto pilotov, ki so zmetali pol milijona ton bomb, je izgubilo življenje. Vojna v Vietnamu pa zdaj velja ZDA kakih 30 milijard dolarjev na leto!

Prava, naporna in dolgotrajna pogajanja se bodo začela šele zdaj. Vojne v Južnem Vietnamu še ni konec. Ne gre pozabiti, da je vojna na Koreji trajala dobra tri leta in da so se zadnji dve leti pogajali. Ali bodo tudi zdaj trajala pogajanja tako dolgo? Nihče ne ve, toda celo Američanom se je jelo svitati, da so v Vietnamu usodno zablodili. Zapravili so na milijarde in milijarde dolarjev in si nakopali sovraštvo celih narodov. Če bo vietnamska tragedija spametovala Ameriko in druge velesile, da ne bodo več z grobo silo vsilje-

vale svojo voljo in rešitve neodvisnim narodom, morda ni bila žrtve vietnamskega ljudstva zaman tudi za druge male narode.

V ponedeljek so v Amanu, glavnem mestu Jordanije, izbruhnil poulični boji med četami, ki so zveste kralju Huscinu, in pristaji ene ali več organizacij palestinskih beguncev. Po nekaj urah je bil »upor« ali »udar« zatrt in

Nebo brez jastrebov

v mesto se je povrnil mir. Toda pravega miru v Jordaniji že dolgo ni več.

Po porazu arabskih vojsk in ustanovitvi Izraela leta 1948 je večina Arabcev zbežala iz takratne Palestine, ki so jo zasedli Zioje. Utaborili so se tik ob novi meji v upanju, da se bodo v doglednem času vrnil domov. V tem prepričanju so jih utrjevali arabski voditelji, posebn tisti, ki jih niso imeli neposredno na skrbi. Toda to stanje traja zdaj že dvajset let. Med palestinskimi Arabci, celo tistimi, ki so živeli do lanske vojne na jordanskem ozemlju, in beduinskimi Arabci, ki so steber Huscinovega režima, je malo skupnega. Palestinski Arabci so bili v Jordaniji zapostavljeni in izkoriščani.

Položaj se je posebno poslabšal po lanskem porazu, ko je Izrael zasedel rodovitni in bogati desni breg reke Jordan. Palestinci, ki se vedno niso izgubili upanja, da se bodo nekoč vrnil domov, so doživeli, da je, nasprotno, Izrael prišel k njim in jim odsejnil še en kos ozemlja. Ker so palestinski Arabci spoznali, da v frontalni vojni niso kos Izraelcem, so ustanovili številne diverzantske skupine ki organizacije, ki posamično napadajo ljudi in objekte v Izraelu. Tem napadom sledijo atri in živčni izraelski povračilni udarci.

Prav v zadnjem času je bilo slišati glasove o tajnih pogovorih med Jordanci in Izraelci. To seveda ni bilo vseč Palestincem, ki obsojajo popuščanje pred sovražnikom. Odkriti spopad v Amanu, četudi je bil očitno krajevna pomena, je dovolj jasno znamenje, s kakšnimi notranjimi in zunanjimi pritiski se bori mala Jordanija in po kako zelo napeti vrvi hodi njen kralj Hussein.

Naši jubilejni zlatniki

Obetajo se nam prvi povojni kovanci iz plemenite kovine: Narodna banka je predlagala zveznemu izvršnemu svetu in zvezni skupščini, da bi počastili 25. obletnico II. zasedanja AVNOJ s tem, da bi izdali v Jugoslaviji jubilejni zlatnik. Kovani naj bi ga v štirih velikostih in v vrednosti po 100, 200, 500 in 1000 N din. Tak zlatnik bi imel posmen predvsem za zbiralce in bi jih usmerili zlasti v tujino, lahko pa jih bodo kupili tudi naši državljani. Predlog predvideva hkrati, da bi ob letošnjem jubileju AVNOJ kovali tudi srebrnike po 20 in

50 N din. Likovna podoba novega zlatnika iz plemenite kovine je zaupana znanemu umetniku in enemu izmed podpredsednikov AVNOJ, kparju Augustinčiču ter njegovemu sodelavcu Stanku Janjčiču. Na zlatniku naj bi bil portret maršala Tita in obris mesta Jajce, v katerem je bilo zgodovinsko II. zasedanje AVNOJ.

Zdaj pričakujejo, da bosta zvezna skupščina in zvezni izvršni svet proučila predlog Narodne banke. Tudi še ni odločeno, kolikšna naj bi bila skupna vrednost te denarne izdaje v obliki jubilejnega zlatnika in srebrnika.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

POLEMICNA RAZPRAVA O STATUTU ZKS — V ponedeljek je bila XIV. seja centralnega komiteja ZK Slovenije. Posvečena je bila pripravam na VI. kongres ZK Slovenije, ki se bo začel 9. decembra letos. Centralni komite je osvojil predlog in željo komunistov in javnega mnjenja v Sloveniji sploh, naj bi IX. kongres ZKJ ponovno izvolil tovariša Tita za predsednika ZKJ. Prav tako je centralni komite sprejel predlog za vodilne organe ZK Slovenije, ki je bil že v obravnavi v občinskih konferencah ZK in v republiških vodstvih družbenopolitičnih organizacij. Med predvidenimi kandidati za vodstvene organe ZK v republiki je kakih 75 odst. takih, ki doslej sploh še niso bili člani republiških vodstev. To pomeni korenit prelom v kadrovski politiki v ZK, kar mnogo bolj odpira vrata novim ljudem v republiške vodstvene organe.

Na ponedeljski seji centralnega komiteja je bila tudi zelo polemična razprava o predlogu statuta ZK Slovenije, pri čemer je bila v ospredju zlasti sestava republiških vodstvenih organov ZK. Po statutarnem predlogu bo med dvema kongresoma najvišji organ ZKS republiška konferenca. Konferenca bo imela svoj izvršilni organ — centralni komite, ki bo med dvema kongresoma odgovoren konferenci. Funkcijo neposrednega operativno izvršilnega organa central-

nega komiteja pa bo opravljal nekajčlanski sekretariat.

POTRES V ČRNI GORI — V nedeljo, nekaj pred šestimi uro zjutraj je bil v Črni gori potres, ki je v svojem središču dosegel jakost 8. stopnje. Doslej je znano, da je potres terjal 1 smrtno žrtev, kakih 100 ljudi je bilo ranjenih,

Tito naj bo še naprej predsednik ZKJ

več kot 300 družin je ostalo brez strehe, 30 hiš je porušeni, 2600 hiš pa hušje ali delno poškodovanih.

POVEČAN ZVEZNI PRORAČUN — V zvezni skupščini so prejšnji teden začeli obravnavati predlog zveznega proračuna za leto 1969. Skupni dohodki tega proračuna naj bi znašali 11.350 milijonov din, kar pomeni 5,7 odst. več kot letos. Od tega naj bi se najbolj povečala sredstva za narodno obrambo (za 8,2 odst.).

Zvezni in gospodarski zbor zvezne skupščine sta po nujnem postopku sprejela hkrati zakon, po katerem se je povečal zvezni prometni davek na kavo, cigarete tipa Morava, čokolado, žvečilni gumi in

kakao, ki so se zato podražili. Hkrati je močnejše obdavčen v korist zveznega proračuna dohodek v bankah, zmanjševanje podjeljih in v trgovini na debelo.

SLAB ODKUP VINA V DALMACIJI — V Dalmaciji so od skupnih 14.000 vagonov letošnjega vina odkupili komaj 3650 vagonov, kar je dosti manj kot kdajkoli doslej. Ob tem so se predstavniki tamkajšnjih vinogradnikov pritožili, ker znaša davčna stopnja na Hrvaškem 28 par pri litru, v Sloveniji pa 7 par. Smatrajo namreč, da to zelo neugodno vpliva na odkup vina.

POZIMI DRAŽJI PREMOG — Zasavski premogovniki so sklenili, da bodo od 1. novembra do konca januarja za 10 odst. podražili premog za gospodinjstva in ustanove. Od 1. marca do konca oktobra pa bo premog spet za 10 odst. cenejši. S tem želijo doseči, da bi prodali več premoga poleti, kar bi jim omogočilo enakomernejšo proizvodnjo. Industrija pa bo tudi pozimi še naprej plačevala premog po dosedanjih cenah.

PRVI TANKER V KOPRU — V soboto je pripeljala v koprsko pristanišče libanonska tovorna ladja, ki je pripeljala 25.300 ton nafte. To je prva ladja, ki je pristala v novem koprskem pristanišču za tekoče tovore.

MOSKVA — »Pravda« je objavila obširen članek, iz katerega je moč razbrati, da misli Moskva izkoristiti svoje okupacijske prednosti v ČSSR za ščuvanje starih in prekaljenih komunistov internacionalistov proti sedanjemu zakonitemu partijskemu vodstvu v ČSSR.

Kmetijstvo moramo obravnavati v okviru celotnega gospodarstva

Da bi kmetijstvu v Sloveniji zagotovili dolgoročen in kar najbolj ustaljen razvoj v enakopravnem razmerju z drugim gospodarstvom, mu je treba zagotoviti predvsem tudi čvrsta družbena stališča in konkretne ukrepe, se pravi določeno otipljivo pomoč!

Kmetijstva ne moremo obravnavati po lastništvu, marveč celovito, se pravi v okviru celotne gospodarske ureditve. Velika družbena blagovna proizvodnja je temelj za nadaljnji razvoj kmetijstva, kmečko gospodarstvo pa je njegov nepogrešljiv sestavni del. Kmetje morajo biti enakopravno zastopani v združenih svetih, v svetih kooperantov in v delavskih svetih, v sorazmerju z dohodkom, ki ga ustvarjajo s svojim delom in s svojimi sredstvi v kmetijski proizvodnji.

V zgornjih stavkih smo skušali zajeti nekatere izmed najvažnejših misli ter sklepe z nedavne skupne seje predsedstva in izvršnega odbora republiške konference SZDL Slovenije ter upravnega odbora Gospodarske zbornice SRS, na kateri so govorili o perečih družbeno-političnih vprašanjih razvoja kmetijstva in vasi v Sloveniji. Na skupni seji, ki je bila v Ljubljani 29. oktobra, so poslušali uvodno poročilo Franca Simončiča, člana predsedstva republiške konference SZDL Slovenije, imeli pa so tudi zelo dolgo, razglašano in burno razpravo, po kateri so sprejeli skupna stališča, ki nam jih je posredoval izvršni odbor republiške konference SZDL Slovenije.

Morda bi lahko osrednjo misel razprave na skupni seji označili s stavkom, ki pravi: verno opisuje dejansko stanje; samoupravnih družbenih odnosov naj bodo deležni tudi prebivalci naše vasi. Dovolj so prispevali k dosežanemu razvoju naše družbe in dovolj so tudi zrel, da preidejo (in preidemo!) na tem področju od besed k dejanjem. Tudi v našem listu smo že poročali o mnenju kmetovalcev glede reorganiziranja kmetijskih združenj in glede skrbi za večjo blagovno proizvodnjo na vasi, ko so kmetje dejali: »Dovolj je besed in ugotovitev — zdaj se lotimo dela in določenih ukrepov, da bo stanje boljše!»

Tako je bilo o naši vsaki politični zadnja leta veliko povedanega in precej napisanega. Stvari so pravzaprav dobro znane, a se v praksi še vedno vrtimo kot v »zračnem krogu«, zlasti ko gre za številna drobna, a za kmeta za člana kmetijske zadruge, zelo pomembna vprašanja. Če jih tu nekaj povzročimo, naj bo to v spodbudo, da bi vsi razmišljali, kaj moramo zdaj narediti.

Pridelovanje pšenice in koruze rešeno — kaj pa živinorejca?

Zasluga gospodarske reforme je, da smo rešili pomembno kmetijsko vprašanje v Jugoslaviji: proizvodnjo pšenice in koruze in s tem poljedelsko proizvodnjo nasploh. Znotraj kmetijstva pa so ostala in se celo zaostrihla neskladja med poljedelstvom in živinorejca. Slednja je za naše kmetijstvo temeljnega pomena, saj odločujoče vpliva na razvoj vasi. Znani vzroki za padanje cen živine povzročajo, da se je ekonomski položaj kmetov in kmetijskih organizacij zadnje leto močno poslabšal, saj posluje več kot četrtina kmetijskih organizacij v SRS z iz-

Sedanje najvažnejše naloge

Skupno stališče predsedstva in izvršnega odbora republiške konference SZDL Slovenije ter upravnega odbora gospodarske zbornice SRS poudarja, da bi bilo potrebno za doseg tega namena naslednje:

1. razmerja primarne delitve privedi na raven reformnih izhodišč;

2. razvijati in izpopolnjevati sistem varstvenih cen, premij in regresov, razvijati funkcijo materialnih rezerv in fondov za rizik;

3. spodbujati z zunanje-trgovinskimi in deviznim sistemom izvoz tistih pridelkov, ki v kmetijstvu v Sloveniji prevladujejo. Ti ukrepi lahko kmetijstvu zagotovijo večjo ekonomsko veljavo v bankah in v razmerju do predelovalne industrije ter trgovine;

4. pospeševati je treba proces samoorganiziranja in integracije. Ob ugodnejših ekonomskih pogojih se bo kmetijstvo lahko uspešneje in bolj enakopravno vključevalo v integracijo s predelovalno in trgovino. Gospodarska zbornica bo odločno podpirala in aktivno sodelovala pri organiziranju teh procesov.

BREZ BESED

(Karikatura iz JEZA)

Le tako bo mogoče ustrezno je porazdeliti dohodek in akumulacijo med primarno proizvodnjo, predelavo in trgovino:

5. realno je treba ocenjevati ekonomski položaj kmetijstva in ustrezno oblikovati kreditno politiko, uskladiti s plačilno sposobnostjo stare kreditne obveze kmetijstva, ki v sedanjem položaju mnogokje onemogočajo celo enostavno reprodukcijo. Kreditni pogoji na bodo enaki tako za družbeno proizvodnjo kakor tudi za kooperacijo;

6. načela davčne politike morajo biti enotna in objektivno usklajena na vsem območju v Sloveniji, pri čemer je treba zagotoviti na hribovitih in pasivnejših področjih določeno spodbudo. Ta naj v ugodnejših ekonomskih razmerah skupaj z drugimi ukrepi zmanjša popuščanje kmetijstva in odseljevanje kmečkega prebivalstva. Z davčno politiko moramo pospeševati ho nja mladih kmetovalcev, da modernizirajo svojo proizvodnjo in postanejo tako donosnejši pridelovalci.

Ugotavljamo, da bo kmetijstvo le ob ugodnejših ekonomskih pogojih moglo snovati razvoj bolj dolgoročno in bolj realno; le tako se bo lahko bolj organsko vključevalo v razvoj celotnega gospodarstva. V tem vidimo tudi podlago za hitrejši in uspešnejši razvoj samoupravljanja v kmetijstvu, še posebej na vasi.

Dopustili smo, da nam je naglo propadlo združništvo

Na skupni seji so ugotovili, da področje zasebnega kmetijstva in vasi že dokaj dolgo zaostaja tako za razvojem družbenega kmetijstva kot za splošnim gospodarskim in družbenim razvojem. Pod vplivom uspehov, ki smo jih dosegli z razvojem družbene proizvodnje (pa tudi na podlagi prispevkov zasebnega kmetijstva, ki je vsa povojna leta dajala svoj pomemben delež za modernizacijo vsega našega gospodarstva!), je nastalo, se močno okrepilo in razširilo mnenje, da »zasebno kmetijstvo ni več pomembno«. Zato smo kmetijske zadruge razrešili v poslovanju. Oblika in vsebina sodelovanja kmetijskih združenj s kmeti se je s tem bistveno spremenila. Zadruge so začele skrbeti predvsem za lastno gospodarjenje, uknili smo večino kmetijskih združenj in dopustili, da je naglo propadlo združništvo. Prav združništvo pa bi moralo biti v sedanjem razvoju

- vsekakor ena izmed pomembnih oblik in načinov demokratičnega samoupravnega združevanja ter delovanja kmetov pri reševanju gospodarskih, družbenih in političnih nalog na vasi.

Odtod tudi trditev, da kmetijstva ni mogoče obravnavati po lastništvu, temveč celovito, v okvirih celotne gospodarske ureditve naše družbe. Zato trde skupna stališča s te seje, da si moramo prizadevati, da bodo obstoječe gospodarske in strokovno sposobnejše delovne organizacije tvorno povezovale vse zainteresirane kmete na svojem področju. V kooperaciji in pri združenjih moramo zagotoviti popolno samoupravljanje kooperantov, kadar gre za nji-

JESEN BOGATA, DOBRA ZENA... — vedno enaka podoba naše vasi, ko se narava umirja in nam daje vse, kar je kmetovo znanje, združeno s pridnostjo in voljo do obstoja na rodni grudi, iztrgalo iz njenih globlin (Foto: S. Dokl)

hovo lastno delo in za dohodek iz tega dela. Kmetijske zadruge in druge organizacije za kooperacijo morajo biti dejansko samoupravni organi kmetov in oblika sodelovanja družbenega gospodarstva z njimi. To pa je hkrati tudi oblika družbene podpore v boju za večjo storilnost na vasi.

Kako izboljšati življenjske razmere kmetu?

Razumljivo je, nadaljujejo skupno sprejeta stališča, da si kmetje lahko izboljšujejo svoje življenjske razmere le s pogojem, če bodo zvečevali svojo storilnost, bodisi v kmetijstvu ali pa z dopolnilnim delom v okviru celotnega socialističnega gospodarstva. Tega seveda, prepričani smo, ne morejo doseči, temveč v sodelovanju z združenji ali z drugimi kmetijskimi in gospodarskimi delovnimi organizacijami. Zavzeti se moramo tudi za spremembo zakona o kmetijskih združenjih. Potreben je nov temeljni zakon za KZ, njegove podrobnosti pa naj bodo prepričane republiške mu zakonu in statutom.

V sedanjih razmerah moramo zato podpirati vsako pobudo in vsako akcijo, ki bo aktivirala vas, jo proizvodno povezovala in mobilizirala vsa obstoječa sredstva. Preusmerjanje zasebnih kmetov v tržno gospodarstvo, z nteva, da bolj spodbudno

uredimo tudi kreditiranje, davčno politiko in ustvarimo še druge pogoje, ki so pomembni za reprodukcijo. Organizirati, razširiti in utrditi je treba hranilno-kreditno službo, ji dati enakopraven položaj v okviru hranilnega omrežja ter zagotoviti tem vlogam družbeno jamstvo.

Varčevanje ima naš kmet že v krvi, zato bi prav z dobro utečeno hranilno-kreditno službo in s sredstvi kmetov, kmetijskih organizacij ter bank lahko poživili kmetijsko proizvodnjo.

Seveda ne bo napredka če ne bomo hkrati skrbeli tudi s prav posebno skrbjo za splošno in strokovno izobraževanje kmetijskih proizvajalcev, da bi si leti pridobili in izpopolnjevali strokovno znanje. Če pri tehničnem pouku v osnovnih šolah je treba obravnavati več snovi s področja kmetijstva, podpirati pa moramo tudi ustanavljanje kmetijskih in gospodarskih nadaljevalnih šol, tečajev in posebnih oddelkov za kmečko mladino pri obstoječih kmetijskih šolah, zlasti se v zimskem času (glede tega smo imeli lepe uspehe pred 10 in več leti nazaj) — zdaj pa takih šol, tečajev in nadaljevalnih priloženosti za izobraževanje marsikje sploh ni več!

Kmetijska pospeševalna služba mora zajeti celotno kmetijstvo pri izvajanju programskih nalog in aktivno vplivati na usmerjanje naše agrarne politike.

Elektrike je vedno več

Letos so bile v Jugoslaviji doslej zadovoljene vse potrebe po električni energiji, kar se je v zadnjih 3 letih zgodilo zdaj prvič in ni bilo nobenih redukcij. V 9 mesecih se je proizvodnja električne energije v SFRJ povečala za 10,4 odstotka (v primerjavi z enakim lanskim obdobjem);

hidroelektrarne so k temu prispevale 3,2 odstotka, termoelektrarne pa 18,6 odst.

Na novo so začele letos obratovati elektrarne: HE Trebinje, HE Tikveš, HE Rijeka, četrti agregat v HE Bajina Bašta. Te dni bo začela obratovati tudi nova HE Srednja Drava, ki bo delala pod imenom Zlatolčje; imela bo 2 agregata, dajala pa bo na leto nad 680 GWh. Kmalu bo začela delati tudi nova HE Rama na pritoku Neretve, sem pa je treba šteti še TE Trbovlje II. in TE Morača. Prihodnje leto bomo spustili v pogon nove elektrarne s skupno močjo 700 MW.

Prihodnje leto bomo v Jugoslaviji proizvedli že nad 20 milijard kWh električne energije, kar pomeni povečanje za 2 milijardi kWh.

Jim bo uspela združitev?

Za jutri je v kranjski tovarni gumijevih izdelkov »SAVA« in v tovarni usnja ter kemičnih izdelkov »STANDARD« napovedan referendum o združitvi obeh tovarn v eno podjetje. Če bo uspel, bo to prvi primer take ekonomske integracije na področju kemične industrije v SRS.

šolska ura: VOJNE VEŠČINE

Znova spoznavamo utrip naše mladosti. Iz srca ji je privrela zahteva: branili bomo našo svobodo in neodvisnost domovine! Več stotisoč fantov in deklet se je čez noč vključilo v mladinske odrede, katere so ustanovili sami. V vsej državi se je prijavilo nad 900.000 mladincev in mladink, ki bi se radi izurili v vojnih veščinah.

Mlada milijonska armada je sprejela zavedno in prostovoljno družbeno nalogo. Nikoli doslej – z izjemo let NOB – ni imel naš mladi rod toliko priložnosti, da pred vsem svetom potrdi svoj patriotizem in mladostno moč kot prav v tem trenutku priprav za obrambo domovine.

Bilo je v tistih usodnih dnevih kmalu po 21. avgustu. Dolžnost nas je zatekla v slavonjskem mestecu Carev dar. Ob rani zori je dvajset nadvožnih borbenih letal iz sestava enot jugoslovanskega vojnega letalstva v višini tisoč metrov pripravalo nebo in zgrmelo nad tiho poljarajino v daljave. Ljudje so radovedno pokukali iz hiš, se ozirali pod oblake, odkoder je prilajal samo odmev grmenja, gost, bel ta nek dim pa je v tankih črtah kazal pot letal.

Pa se je kmalu vse pomirilo. Ulice so ostale neme, matere so pripravljale zajtrk, jutranje življenje po hišah pa je vendarle teklo malce drugače kot sicer. Radijske postaje so sporočile izjavo predsednika republike tovariša Tita o agresiji na Češkoslovaškem. V sleherni družini so ljudje govorili o Titu, Zvezni komunistov, o armadi. Razpravljali so o svobodi in neodvisnosti, o bratstvu in enotnosti. Ljudje so se začeli razhajati: ta s traktorjem na njive, drugi v bližnje tovarne. Otroci so se klicali k igri, ko je iz daljave, tokrat na zemlji, znova zgrmelo.

— Tole pa niso letala, je dejala stara Ivanka, ki se je naslanjala z roko na ograjo pred hišo.

— Zenska, kaj ti veš, se veda so letala, a ti ne razumeš vojaške tehnike, jo je skušal zbotiti mož Peter. Toda ni imel prav. Dolga kolona tankov se je približevala Carevemu dolu. Ljudje so tankiste, ki so jim mahali iz odprtih kupol, pozdravljali z mahanjem rok, kmalu pa so nosile jeklene pošasti s seboj šopke cvetja, na hitro utrgane na vrtovih. Skuzi kraj je grmelo še dolgo uro in v neskončno vrsto so se uravnavali tanki, za katerimi se je vrtili prah s poljskih poti.

— Dolgo še ni bilo tu tankov, je dejal sosedom Luka Vranić, udeleženec NOV iz 1941. »Tole nekaj pomeni. Na svidenje, tovariši, moram do sekretarja ZK, pogledati moramo, kakšno je stanje. Treba bo zbrati ljudi in jim povedati, kaj je novega in za kaj gre!« je še pribil Vranić.

Aktivisti in z njimi drugi občani so se lotili dela. Zivljenje se je v mestecu hitro obrnilo. Ko da neenkrat ni več skrbi za polja, za pšenico, za sladkorno peso...

— Pustimo zdaj njive, je opomnil Miloš Pecarić, sicer eden izmed najboljših kooperantov kmetijske zadruge. — Zdaj je važneje, da se pomenimo kako bomo ukrepali, če bi nas s katerekoli

strani napadli! Zdej gre za čuvanje svobode!

— Tako je, Miloš, so pristavljali meščani in že bili sredi pomenka, kako bi treba pomagati organom oblasti in organizacijam.

Prve mladinske enote

23. avgusta. Sinoči so bile gostilne še polne gostov, nočoj so prazne. Ljudje so na množičnem sestanku Socialistične zveze. Dvorana v domu kulture, ki so ga zgradili s krajevnim prispevkom, je polna odraslih in mladine.

— Toliko nas je bilo tukajle takrat, ko smo obsodili zloglasno resolucijo informbiroja, se je spomnil Danilo Ivosević. — Takrat smo podprli našo Komunistično partijo in tovariša Tita. Spet nas je toliko zbranih, ko obsojamo napad na Češkoslovaško in vsako nasilje na svetu!

Na zborovanju so govorili čisto določeno.

»Ni časa za prazno govorjenje,« so dejali ljudje. Samo eno je bilo važno: dogovor in akcija. Fantje, ki so pravkar prišli z odsluženega vojaškega roka, so se hoteli takoj javiti spet v armado, drugi so zahtevali orožje in vojno opremo.

— Vsi možje, sposobni za vojsko, naj se takoj javijo

svojim komandam, me pa bomo že nekako postorile doma, na poljih in z otroci!« je rekla kmetica Kata.

Vsa dvorana ji je pritrdila. Pesem je zadonela v domu kulture: Tovariš Tito, mi vsi ti prisegamo...

Za besedo je prosil mladinec Franjo Jurić, dijak 4. razreda gimnazije, odličnjak od prvega razreda osnovne šole dalje, zdaj mladinski voditelj dijakov.

— Predlagam ustanovitev mladinskih odredov!

V dvorani najprej kratak molk, nato pa je vzvalovala v navdušenem ploskanju in pritrdjevanju mladine in njenih staršev, dijakov in profesorjev.

Marija Putrić, gospodinja, je zahtevala besedo. Vsi so jo pogledali, saj na takih zborovanjih ni še nikoli govorila.

— Vpisujem moja otroka, Mileno in Dragana, v mladinsko četo naše gimnazije! je rekla Marija.

Spisek prvih mladinskih vojakov izven armade se je začel polniti.

Ceta brez uniforme in peterokrake

Oglasil se je šolski zvonec. Pouka je konec. Šli naj bi domov. Tako kot vsak dan,

Zakaj bi zvonec sicer zvonil?

Da, toda vendarle bo zdaj malo drugače. Tako je bilo do večera. Zdaj, ko je konec rednega pouka, pa se v razredih spet vsi zberejo: dijaki in profesorji, brez uniform, toda vendarle k prvi uri pouka o vojnih veščinah.

— Učili se bomo, pravi svetlolasa Pepica Fabjanec, — podnevi in ponoči; dopoldne šolsko snov, popoldne pa vsaj dve do tri ure v mladinskem odredu.

— Važno je, da smo začeli! trdi mladinec Mirko Lovrečić. — Toda čimprej bi se morali seznaniti z napadom in obrambo, kako je treba rušiti objekte, pripravljati zasede, kako se premikati vođ ponoči in na tujem ozemlju...

— Aha, tale bi bil naš komandant! se šališe dekleta in fantje, pa hkrati vendarle premišljajo, da je Mirko že prebral to in ono o vojaškem poškicu in da pravzaprav malce več je že ve kot drugi.

— Nisem zadovoljna! pravi nenadoma Tomka, sicer ena izmed najboljših dijakin gimnazije.

— Zakaj? jo sprašuje predavatelj.

— Zakaj? Zato, ker se hočem naučiti, kako je treba ravnati z orožjem! Če bo treba, bom med bombaši, me razumete? Zakaj moramo biti dekleta vedno le bolničarke?

Predavatelj, podpolkovnik Ivan Cimbur se je zamislil, potlej pa prijazno povedal:

— Dekleta, nekdo mora pomagati tudi ranjencem! Zenske so za to delo spretnejše in nežnejše. V vojni je težje biti bolničarka kot borec, saj mora biti bolničarka oboje hkrati!

Niso »nedorasli«, niti ne »neresni«!

Takole, vidite, sem bil navzoč pri rojstvu enega izmed številnih mladinskih odredov v naši državi. Takole je šolska mladina v Carevem daru začela predelovati učno snov iz novega predmeta: VOJNE VEŠČINE. Mirno in brez vsakega pretiravanja so se lotili snovi, tovariši iz najbližje enote Jugoslovanske armade pa jim radi pomagajo. Od podpolkovnika do poročnikov in vodnikov

— vsi so razumeli, da mladina ne mara samo besed, da hoče dejanj, konkretnega znanja.

Niso sami, tle fantje in dekleta iz Slavonije! Veliko vrstnikov imajo ta čas po vsej domovini. Vsem pa je hote ali nehote, zavestno ali podzavestno, pred očmi svetaj lik gimnazijcev iz Kragujevca, katere so nemški fašisti iz razredov odpojali uaravnosti na morišča in jih postrelili skupaj z njihovimi očeti in starejšimi brati. Tragedijska v Kragujevcu se na naših svetlih tleh ne bo nikoli več ponovila. Mlada generacija, ki je umirala za svobodo in za novo Jugoslavijo, ne bo nikdar pozabljena.

Tako se je naša mladost, čeprav ji tako radi dodamo obesek, da je nezrela ali celo aneresna, postavila v prve vrste. Mar nove proge, ceste, tovarne in nova mesta na naselja niso zrasla prav izpod rok mladih, resda še nedoraslih fantov in deklet?

Nekoč je Lenin dejal: mladost, nedorasla in odrasla, vedno nastopa v imenu novega in naprednega. Revolucija, ki želi nadarjevati svojo pot, se mora usmerjati v mladi narascaj...

To pa je le ena izmed resnic o naši mladini, toja ne o zgodbah o njenih skušnjavicah. Prav take, z dolgim lasmi in v ozkih hlačah pa sem seveda tudi srečal v prvih vrstah mladih branilcev, pripravljenih dati vse za obrambo svoje domovine.

B. D.

Takole so se prvič postrojili brez uniform in peterokrak. Vojaki iz enote polkovnika Gabrovca so se hitro znašli v vlogah učiteljev in fantje ter dekleta jim celo med odmori niso dali miru s svojimi vprašanji. Največ zanimanja je zbudil seveda puškomitraljez (slika v naslovu), s katerim jih je seznanil vojak Zoran Simić

Kaj pa pri nas?

Prebrali ste, kako so se lotili obrambnih nalog v enem izmed jugoslovanskih krajev, konkretno: kako se mladina tega kraja pripravlja na morebitne fuirišnje dolžnosti. Pa pri nas doma, je vedno še vse po starem? Se vedno slišite tisto znano: »Treba bi bilo, prav bi bilo, če bi in ko bi...« in tako naprej? Razmislite — in zahtevajte pomoč, določeno sodelovanje starih in odgovornih! In nikdar ne pozabimo vsi skupaj: kdor se v miru ne oznaži in ne utrdi, v vojni najprej krvavi!

Uspehi, katerih se je vredno veseliti!

FRANC MOLAN: »Za to, kar smo dosegli, se v imenu občinske skupščine zahvaljujem prizadevnim delovnim in družbeno-političnim organizacijam ter posameznikom.«

Junaško dejanje pokojnega Dušana Kvedra-Tomaža, ki je skupaj s tovariši 12. novembra 1941 iz sevniških zaporov osvobodil domoljube, je dan, ko sevniška občina praznuje svoj praznik. Letos ga slavi že šestnajstič. Znova je minilo leto dni od lanskega praznika in spet lahko pregledujemo uspehe in ocenjujemo težave, s katerimi smo se ukvarjali v minulih 12 mesecih.

»Leto nam je minilo v znamenju precejšnjih uspehov,« je dejal predsednik občinske skupščine Franc Molan, ko smo ga poprašali za mnenje. »Poudariti pa moram, da so ti uspehi tudi skupni prizadevanj vseh delovnih organizacij in posameznikov. Naj se ob tej priložnosti v imenu občinske skupščine delovnim in družbeno-političnim organizacijam ter društvom in posameznikom najtopleje zahvalim. Mislim, da smo lahko ponosni na to, kar na naš praznik lahko vidimo in ugotavljamo.«

Letos doseglo lep napredek. Pri Kolodvorski restavraciji je bil dozidan modern gostinski objekt, ki lahko zadošča najbolj zahtevne goste.

Družbene službe so bile zapostavljene

Za razvoj družbenih služb se ni šel vstric z gospodarskim razvojem, ki je osnova napredka. Se vedno je slika materialna podlaga v šolstvu, temu pa se pridružuje še premalo razširjeno otroško varstvo in slabe delovne razmere v zdravstveni službi.

Vendar tudi tu ne manjka spodbud. Najbolj nujno — novo šolo na Telcah — že gradijo, na Impoljci je bil letos zgrajen nov trakt Doma počitka. Sevnica je dobila novo knjižnico, o gradnji otroške zdravstvene ustanove se delovne organizacije že resno pogovarjajo, imenovan pa je bil tudi iniciativni odbor za gradnjo novega zdravstvenega doma v Sevnici.

9 novih vodovodov, 110 milijonov za elektrifikacijo, kilometri moderniziranih cest

13.750 prebivalcev občine živi v 4900 gospodinjstvih, 7282 ljudi v občini se vedno živi od kmetijstva, njihovo življenje pa je povečini trdo in težko. Občinska skupščina se je s svojimi organi prav letošnje jesen začela prizadevati, da bi izboljšala položaj kmetijstva, pri čemer je veliko vredno že spoznanje, da je kmetu treba pomagati.

Vedno znova je treba pohvaliti izredno prizadevnost ljudi v mnogih krajih občine. Samo v letošnjem letu je bilo zgrajenih 9 krajevnih vodovodov, rekonstruiranih 1233 kilometrov električne napeljave in postavljenih osem kilometrov novih vodov. Samo za ta dela je bilo porabljenih 110 milijonov starih dinarjev. Občina bo veliko prispevala tudi za modernizacijo ceste proti Radečam, kjer cesto že gradijo in bo delo končano do 1. julija prihodnjega leta. Veliko je bilo tudi krajevnih akcij za izboljšavo cestnih povezav v občini.

Samo v Sevnici je letos zraslo 50 zasebnih stanovanjskih hiš in 30 družbenih stanovanj. Prav zdaj pripravljajo gradnjo še dveh blokov s 40 stanovanji, kar je veliko za tolikšen kraj. V občini imajo ljudi zdaj še 425 osebnih avtomobilov, 182 motornih koles in okoli 600 mopredov, izredno pa je naraslo tudi število televizijskih sprejemnikov.

Vse to so dosežki, katerih se je ob prazniku vredno veseliti, hkrati pa so tudi spodbuda za premaganje naporov in težav v prihodnje.

Dom počitka je vse bolj prijeten

V torek opoldne, 12. novembra, bo na dan sevniškega občinskega praznika odprt na novo urejeni del doma počitka na Impoljci ob Savi

12. novembra ne bo samo sevniška občinski praznik, temveč bo praznik tudi za nekatere ostarele ali lažje duševno prizadete ljudi iz drugih občin. V domu počitka na Impoljci bo odprt prenovljen stanovanjski trakt. Dom bo pridobil 12 lepo urejenih sob z dvema posteljnima, sodobno urejen prostor za dnevno bivanje in sanitarije v skupni vrednosti čez 80 milijonov S. din. Denar so prispevale predvsem tri spodnje posavske občine ter nekatera podjetja.

Ko nas je upravnik doma tov. Valant popeljal skozi vse prostore, je najprej povedal resnično življenjsko zgodbo o dolenski ženi, ki si je hotela vzeti življenje, ko je izvedela, da bo morala na Impoljco. Toda ko so jo odvrnili od tega in je nekaj časa bivala v domu ob Savi, je dejala, da se počuti srenejšo in zadovoljnejšo kot kdaj prej. »To govorim zaradi tega, ker so mnogim ljudem, ki ališijo o domu počitka, še vedno pred očmi nekdanje tako imenovane hišalnice,« je pristavil.

Impoljski dom razen lepe naravne lege in okolice odlikuje tudi izredna domačnost. »Prizadevamo si, kolikor moremo, da bi se naši varovanci kar najbolj prijetno počutili,« pravi bolničar Tone Starc, ki je pred kratkim dobil še tri pomočnice, da mu pomagajo skrbeti za varovance. Njihovo delo ni lahko, saj je za nego ostarelih ljudi potrebno veliko volje, požrtvovalnosti in strpnosti.

V 18 letih, odkar dom obstaja, so se razmere v njem bistveno spremenile. V vseh prostorih je parket, dom je dobil prenovljeno kuhinjo, sanitarije; povsod vlada čistota, varovanci, ki so za delo še sposobni, pa pripomorejo k cenejši oskrbini. M. L.

KO PRIDE STAROST. Pred domom počitka na Impoljci. (Foto: M. Legan)

ZA PRAZNIK NAŠE OBČINE ČESTITAMO VSEM OBČANOM!

OBČINSKA SKUPŠČINA SEVNICA
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKI KOMITE ZMS

„Tisti dan smo bili pogumni kot naši očetje in bratje!“

Sentjanski pionirji so krenili pogumno kot pravi borci po partizanskih poteh — Te poti, in vsega, kar so doživeli, ne bodo pozabili

Pred kratkim so sentjanski pionirji krenili na partizanski pohod, ki ga zaradi prijetnih doživetij zlepa ne bodo pozabili. Da bi bili čim bolj podobni pravi partizanski borcem, so se posamezni razredi preimenovali po znanih partizanskih brigadah, izbrali so svoje ko-

mandante in zastave, niso pa pozabili tudi na izvidnico, ki jih je na poti varovala pred snapadli in neprijetnimi presenečenji.

Na poti so mladi pionirji — borci krenili z borbeno pesmijo. Posamezne brigade so zapuščale šolo po 10-minutnih presledkih. Obiskati so morale nekatere postojanke in se izogibati sovražnih zased.

Pionirji — partizani so se najprej ustavili pri spomeniku heroja Milana Majcena v Murničah. Spomenik so okrasili s cvetjem, potem pa so nadaljevali pot skozi tamen in zaraščen gozd. Moral so biti silno previdni, saj so jih povsod čakale sovražne zasede. Srečno so se prebili mimo druge in tretje postojanke, potem pa so morali previdno hoditi še po ozki dolini, kjer bi jih sovražnik hitro opazil. Niso jih izdali koraki in ne šelest listja. Včasih so našli in le s težavo so spet našli pravo pot. Za utrujenimi pionirji je bila tudi še četrta postojanka. Sovražnik jih še ni opazil. Lačni in utrujeni so nadaljevali pot proti Breškemu, kjer so jih mlajši pionirji že čakali z malico.

Sele ob tabornem ognju so pozabili na dolgo pot, na težavo, na čuječnost in opreznost. Razčirali so se, zapeli so in zaplesali. Tega dne se dolgo ne bodo pozabili.

DANICA PRIJATELJ
PO Milan Majcena
SENTJANZ

Nova pridobitev v Krmelju

Mesno prehranbeno podjetje iz Novega mesta je v Krmelju uredilo svojo poslovno stavbo in klavnico. Prenovljena stavba je v okras kraja. Povečali so tudi število zaposlenih. Zmogljivost se je podvojila, pa tudi drugače so potrošniki s poslovanjem podjetja zadovoljni. B. D.

Spored prireditev za občinski praznik

V torek, 12. novembra, bo sevniška občina praznovala občinski praznik na akcijo pok. narodnega heroja Dušana Kvedra-Tomaža in tovarišev. Letos bodo na sporedu naslednje prireditve:

Četrtek, 7. nov.: ob 16. uri šahovski brzoturnir, kjer bodo sodelovali šahovski klub »Milan Majcena« in oklpe sindikalnih organizacij.

Petek, 8. nov.: ob 10. uri rokometno tekmovanje pionirjev vseh popolnih osnovnih šol na igrišču v Sevnici.

Sobota, 9. nov.: ob 16. uri tekmovanje kegljaških ekip v gasilskem domu v Sevnici, ob 20. uri pa bo v domu TVD Partizan javna radijska oddaja »Spoznavajmo svet in domovino.«

Nedelja, 10. nov.: ob 9. uri otvoritev vodovoda v Iloki, ob isti uri strelsko tekmovanje v Sevnici, ob 10. rokometni turnir mladincev, ob 15. uri nogometno srečanje mladincev Sevnice in Senovega v Sevnici.

Ponedeljek, 11. nov.: ob 19. uri slavnostna akademija v domu TVD Partizan.

Torek, 12. nov.: ob 9. uri slavnostna seja občinske skupščine, ob 10. otvoritev nove knjižnice, ob 11. otvoritev razstave knjig v gasilskem domu, ob 12. uri pa bo odprt prenovljeni del doma počitka na Impoljci.

Sobota, 16. nov.: Zabavni večer v gasilskem domu, kjer bo igral sevniški ansambel.

Nedelja, 17. nov.: ob 10. uri gasilske vaje sevniškega gasilskega društva.

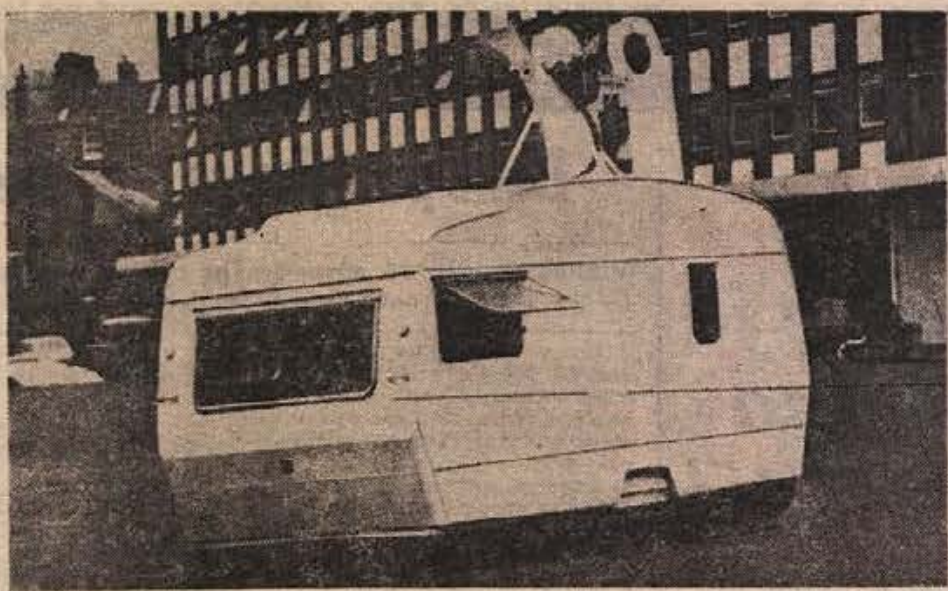
POGLED NA SEVNICO

Turistična dejavnost

Dograditev in izpopolnitev objektov in naprav za razvedrilo gostov — otroški bazen v Dolenjskih Toplicah, odprti zimski bazen v Cateških Toplicah, mini golf v smarjeških Toplicah in Cateških Toplicah ter jezdi konji v Mokricah.

Neurejeni cestni dostopi, slaba in neučinkovita turistična propaganda, nezadostne zmogljivosti gostinskih organizacij, premajhna skrb za podobo in čistočo lokalov, slabe možnosti za razvedrilo gostov, pomanjkanje domačih specialitet pa zavirajo še hitrejši razvoj. Premalo je tudi načrtnega dela med organizacijami, ki lahko na tem področju veliko naredijo (lovci, ribiči itd.).

Vse možnosti gotovo se niso izkoriščene. V prihodnje bo treba še marsikaj spremeniti, če hočemo, da bo Dolenjska razen svojih prirodnih lepot nudila gostom udobnost, prisrčnost in domačnost. S. DOKL

Angleška tovarna avtomobilskih prikolic SPRITE je predstavila v torek v Londonu preizkusno vozilo »Hoversprite«, ki lebdi na zračni blazini in lahko potuje s hitrostjo 60 kilometrov na uro. Hoversprite je predelana običajna prikolica te tovarne s 4 ležišči, kuhinjo, jedilnim kotom, garderobo in straniščem. Telefoto: UPI

JOŽE BENČINA, DIREKTOR KZ RIBNICA O KMETIJSTVU

Tudi v bodoče so potrebne velike KZ

Zajemale naj bi najmanj sedanje območje, če ne celo večje — Le velika KZ bo resen poslovni partner na trgu — Kmetom več besede v KZ

V ribniški občini je bilo v zadnjem obdobju precej razprav o kmetijstvu. Pred kratkim je o njem razpravljala tudi občinska skupščina. Obiskali smo direktorja kmetijske zadruge Ribnica Jožeta Benčina in ga vprašali, kaj so po njegovem mišljenju prinesle dosedanje razprave dobrega in kaj slabega. NIC več ne smemo biti

— Predvsem je na mestu ugotovitev, da v našem kmetijstvu ne moremo več tako naprej — je začel tovariš Benčina in nadaljeval:

— Dobro so tudi ugotovile, da je treba stabilizirati trg z garantiranimi cenami, ki naj bi zagotavljale vsaj povprečno proizvodno ceno za pomembnejše kmetijske proizvode (živila, krompir itd.); da je potrebna komasacija; da je treba bolj poskrbeti za

izobraževanje kmetov itd.

Menim pa, da ni povsem na mestu trditve nekaterih, naj bi ustanovljali manjše kmetijske zadruge, češ da bi imeli v njih kmetje več besede. Preprican sem, da so pri današnjem razvoju tehnike in pri današnjih zahtevah tržišča lahko uspešne le velike kmetijske zadruge, ki se pojavijo na trgu z večjo količino blaga. Večje zadruge pa naj bi imele več področnih enot, ki bi jih upravljali predvsem kmetje. Seveda pa bi kmetje imeli lahko tudi več predstavnikov kot doslej v centralnih organih zadruge. Razen po okoljih bi se kmetje lahko organizirali še po proizvodnih interesih (živinoreja, pridelovanje krompirja, sadjarstvo itd.)

Zagovarjate velike kmetijske organizacije. Dosedanja praksa pa je pokazala, da so imele prav velike KZ največ izgube

JOŽE BENČINA

— Res je. Vendar le zato, ker so se ukvarjale s proizvodnjo, svoje proizvode pa so morale prodajati po nizkih cenah. Seveda pa bo bolje, ko bodo cene garantirane. Napaka je tudi, da so KZ obravnavane kot vse ostale delovne organizacije.

In zakaj so imele dobiček majhne KZ?

— Zato, ker so se ukvarjale le s trgovino in so bile pravzaprav le trgovske in nekmetijske (proizvodne) organizacije. PRIMC

PIONIR bo imel počitniški dom na Gorjancih

Prihodnje leto bo SGP Pionir iz Novega mesta zgradil na Gorjancih za svoje delavce počitniški dom. Kot kaže, se delovni kolektivi vedno bolj zanimajo za gradnje počitniških domov na Gorjancih.

POMEMBNI JUBILEJ INLESA V RIBNICI

110 let prve industrijske žage na Kranjskem

Knez Karl Auersperg je pred 110 leti ustanovil prvo industrijsko žago na Kranjskem — To je bil začetek slovenske lesne industrije — Uvedel je tudi kolobarjenje v gozdovih — Les so vozili v Italijo — O kugi, zemljiški odvezi in upraviteljih Potoške žage

Letos, ko industrija stavbnega pohištva INLES Ribnica proslavlja tako pomembne jubileje, kot so: 110-letnica nastanka lesne industrije Slovenije, 20-letnica ustanovitve socialističnega lesnoindustrijskega podjetja v Ribnici in 10-letnica proizvodnje stavbnega pohištva, ne moremo tiho in neopazno mimo njih. Prav letnice 1948, 1958 in 1968 prihajajo še do posebnega izraza pri podjetju, ki tako krepko zalaga jugoslovanski in svetovni trg s svojimi izdelki.

Pred sto in več leti

Gospodarske razmere pred sto leti pogojujejo predvsem slabe letine, nevarne epidemije nalezljivih bolezni, posebno kuge, ki je tod okoli razhajala leta 1836 in 1855, ter zemljiška obveza in z njo dokončana ukinitvev fevdalnega družbenega reda 1848. Tako stanje je prislilo dotedanjo fevdalno gospodstvo, da je začela misliti na drugačne načine gospodarjenja in seveda tudi na drugačne vire dohodkov. K temu pa so ji predvsem pripomogle mnogotere nove iskanjbe, ki so se pojavile v tem času.

Nagli razvoj tehnike, posebno parnih kotlov, je omogočil uvedbo novih sredstev in virov pogonske energije in vplival na hitre napredke industrije. Siroko polje porabe novih izumov v vseh gospodarskih panogah, pa seveda tudi v lesarstvu, je pripomoglo, da je nastalo novo obdobje tudi v predelavi lesa. Ročni in obrtniški predelavi lesa so bile ure šeste. Prišlo je novo obdobje v lesarstvu — obdobje lesne industrije.

Gospodarjenje z gozdovi

Bogato gozdno zaledje, ki je segalo od Loškega potoka tja do Borovca, je zavzemalo skoraj 70 odst. površin tedanjih občin Loški potok, Draga in Kočevska Reka. To je bilo večinska posest kneza Karla Auersperga iz Kočevja. Kmečki živeli, ki je po zemljiški odvezi sicer postal gospodar na svoji zemlji, je moral še desetletja in desetletja z davčnimi dokladi odplačevati odškodnino za pridobljena oziroma razdeljena zemljišča. Zaradi teh davčev je seveda prav razumljivo, da se je branil vsega, kar bi mu povzročalo še večje davčev, predvsem pa gozdov, ker ni v njih videl nikrat nobenih pridobitev oziroma dohodkov. Tako so velikanke površine gozdnih posesti ostale še naprej v lasti veleposestnikov, ki jim, kot bivšim fevdalcem, ni bilo treba plačevati nobenih odškodnin.

Izum parne pogonske sile v obliki parne lokomotive in bogate gozdne površine so omogočile tudi tedanjemu knezu Karlu Auerspergu intenzivnejše gospodarjenje z gozdovi. Tako je Auersperg razdelil svojo veliko gozdno posest na 40 večjih gozdnih parcel, imenovanih gozdni revirji, in jih začel načrtno izkoriščati. Na vsem tem področju namreč do takrat še ni bilo nobenega lesnopredelovalnega obrata, ki zaradi pomanjkanja pogonske energije tudi ne bi mogel obstajati. Znano je, da je do takrat bila največji in prav gotovo tudi edini vir pogonske energije — voda. Te pa je na našem kraškem področju vedno primanjkovalo. Poiskati je bilo treba drug vir energije. Našli so ga z razvojem tehnike parnih kotlov — v parnem pogonu.

Belokranjski komunisti ne smejo molče mimo težav

Na nekaj vprašanj je odgovarjal Vinko Sprajcer, belokranjski delegat na IX. kongresu ZKJ

Na IX. kongresu ZKJ, ki bo predvidoma proti koncu letošnjega leta, bo belokranjske komuniste zastopal Vinko Sprajcer, 32-letni strojni tehnik iz Loke pri Crnomlju. Belokranjski delegat je 7 let član občinske konference ZK, član komisije za družbeno-ekonomske odnose in član kadrovske komisije.

● V zadnjem času ste imeli v Beli krajini celo vrsto sestankov, na katerih ste spregovorili tudi o akcijskem programu, ki je pravzaprav določen. O katerih vprašanjih pa ste najpogosteje govorili?

Naši akcijski programi sledijo na smernicah predsedstva in IK ZKJ in na drugih dokumentih Zveze komunistov. Ker so dolgoročnejši, ne vsebujejo vseh naših nalog in stališč, pač pa obravnavajo nekatere važne in aktualne probleme: ustvarjanje dohodka in delitev, zaposlovanje, kadrovska vprašanja, osebno delo in odgovornost, mladino, študij in neposredne naloge ZK pred kongresom.

● Katera vprašanja ste najhitreje in nauspešneje reševali?

V zadnjem času smo pogosto govorili o vključevanju mladine v ZKJ in o vsejjudski obrambi. Pokazalo se je, da smo komunisti v kritičnih trenutkih še posebno složni. V zadnjem času smo pritegnili v ZK več mladih ljudi, vendar smo bili že od vsega začetka proti masovnemu sprejemanju, saj dobro

vedno, da potrebujemo v Zvezi komunistov zrele, odločne in sposobne ljudi.

● Na kongresu bodo nekateri delegati govorili tudi o težavah, s katerimi se vsak dan srečujejo v domačih občinah. O čem nameravate vsi spregovoriti?

Doslej se še nisem odločil, da bi na kongresu govoril o naših belokranjskih težavah. Bela krajina je še vedno nerazvita pokrajina. Nekateri kraj so močno oddaljeni od občinskih središč, s katerimi jih povezujejo le slabe ceste. Industrija je slabo razvita pa tudi kmetijstvo vsa zadnja leta šepa. Doslej nam je uspelo doma zadržati le malo strokovnjakov, ki bi bili pripravljeno razvijati to, kar že imamo. Tudi komunisti ne bi smeli mirovati. Sodelovati bi morali pri reševanju vseh važnejših vprašanj, doslej pa smo pokazali največ slabosti in odločnosti le v najbolj kritičnih trenutkih.

Hoteli smo Vinka Sprajcera predstaviti našim bralcem tudi s fotografijo, vendar nam tega ni dovolil. Zatrđil je, da je to poseganje v njegove osebne pravice.

M. P.

Uredništvu »Dolenjskega lista« Novo mesto

V imenu občinske konference SZDL, občinske konference ZK, občinskega sindikalnega sveta, občinskega združenja ZB, skupščine občine Nova Gorica in odbora za proslavo se vam toplo zahvaljujem za pomoč, ki ste jo nudili pri pripravi in organizaciji proslave 25. obletnice nastajanja primorskega ljudstva v Novi Gorici.

Odlično uspela prireditve, njen velik odmev doma in v svetu, predvsem pa nepozabni vtisi, ki jih je pustila pri udeležencih, so najlepša oddolžitev za ves naš skupen trud, ki smo ga v ta namen vložili.

Predsednik Obs Nova Gorica: MILAN VIZINTIN, I. r.

Prva industrijska žaga na Kranjskem

Spričo takih razmer pred sto in več leti je začel Karl Auersperg 1856 graditi industrijsko žago v Loškem potoku. Gradil jo je dve leti in proti jeseni 1858 je začela obratovati. To je bila prva žaga z industrijskim pogonom na tedanjem Kranjskem in lahko trdimo, da je to leto nastala slovenska lesna industrija.

Pri nas na Slovenskem ni mnogo industrij, ki bi se lahko ponašale s tako starostjo, čeprav lahko trdimo, da je prav naša lesna industrija ena najstarejših industrij v svetu.

Zakaj Loški potok?

Pojavlja se vprašanje, zakaj je Auersperg izbral prav Loški potok za svojo parno žago. Odgovor na to vprašanje pač ne more biti težak. Znano je, da je bila v 19. stoletju id delno še v 20. stoletju — vsaj v obdobju pred prvo svetovno vojno — usmerjena vsa lesna trgovina na zahod, proti Italiji. Loški potok pa leži na najzahodnejši meji tedanjih Auerspergovih posestev. Tudi cesta, ki je bila 1857 zgrajena od Loškega potoka do Rakeka, nam daje na to odgovor. Pomembno je tudi dejstvo, da leži Loški potok na visoki kraški planoti, ki polagoma pada proti Rakeku in dalje proti dolini Unca. Les naj bi torej vozili proti nižje ležečim krajem, ki predstavljajo hkrati tudi najprirodnejšo zvezo za lesno trgovino, usmerjeno takrat proti Italiji. In končno razdalja do Rakeka po tej cesti znaša 34 km, to pa je dosti manj, kot znaša razdalja do najbolj oddaljenih gozdnih revirjev veleposestniških gozdov Karla Auersperga.

Ko je bila 1893 zgrajena železniška proga Ljubljana—Kočevje in naslednje leto se cesta Sodražica—Loški potok, je parna žaga v Loškem potoku dobila še novo prometno zvezo prek Sodražice na železniško postajo Zlebič. S tem je bila cestna razdalja skrajšana še za nadaljnjih 14 km (od 34 na 20 km), vendar pred prvo svetovno vojno ceste niso dosti uporabljali. Šele v obdobju med obema svetovnima vojnima, ko se je začela lesna industrija usmerjati tudi proti jugu, si je bivši lesni trgovec Ivan Rus postavil v Zlebiču odpremo skladišče in s tem še bolj pospešil preusmeritev lesne trgovine tudi na druga področja.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Radi bi delali in zaslužili!

V zvezi s članom, objavljenim pod naslovom »Radi bi delali in zaslužili« v Vašem časopisu dne 24. 10. 1968, bi želel dati še nekatera pojasnila, da osvetlim in dopolnim uvodni del članka, kakor tudi izjave predsednika delavskega sveta.

Naša delovna organizacija je izključen proizvajalec investicijske opreme s področja cestnih transportnih sredstev in gradbene mehanizacije. Plasma naše opreme je odvisen od potrebe tržišča po takih izdelkih, od razpoložljivih investicijskih sredstev kupca in možnosti kreditiranja prodaje investicijske opreme. Normalno je v svetu in zadnja leta tudi na domačem tržišču da se oprema kreditira 2-3 leta, s tem da to omogoča delno delovna organizacija z lastnim kapitalom ali pa z najetjem kreditov pri bankah. Tukaj pa je že velik problem, kako pridobiti dovolj kreditov, ker banke ne razpolagajo z zadostnimi sredstvi za te namene, potrebe sorodnih delovnih organizacij pa so zelo velike. Zaradi tega je pridobivanje namenskih kreditov težko, banke zahtevajo oročevanje sredstev iz poslovnih skladov delovne organizacije, da bi tako delno krije zaprosene kredite za prodajo serijske opreme. Tako je naša delovna organizacija, da bi si zagotovila potrebne kredite za prodajo, morala oročiti pri dveh bankah nad 800 milijonov Sdn in jih vezati na enaka obdobja, kot so dani krediti za serijsko opremo. Poleg tega pa višina pridobljenih kreditov še vedno ne zadostuje.

Potrebe po modernizaciji tehnologije proizvodnje, zmanjšanja proizvodnih stroškov in povečanja produktivnosti dela so zahtevale stalna vlaganja v osnovna sredstva in obratna sredstva, da bi zmanjšali lastno proizvodno ceno, povečali akumulativnost delovne organizacije in ostali na vedno zahtevnejšem tržišču konkurenčni v cenah in kvaliteti. Vsi ti problemi so zahtevali od članov delovne organizacije veliko razumevanja, saj sta delavski svet kakor tudi delovni kolektivi sprejela delitev med osebnimi dohodki in skladi v razmerju 65:35. Iz podatkov, s katerimi razpolagamo, je tako delitveno razmerje v kovinsko-predelovalni industriji zelo ugodno in ga dosegajo le najboljše delovne organizacije.

Ker je bilo v članku omenjeno, da gre od julija slabo, podajam kratek izvleček iz 9-mesečnega obračuna za leto 1968 z ustreznimi indeksi, ki nazorno kažejo razmerje z enakim obdobjem leta 1967. (Glej tabelo!)

Iz podatkov je jasno razvidno, da smo samo s 5,3 odst. več zaposlenimi dosegli za 11,4 odst. večjo realizacijo, da je masa izplačanih osebnih dohodkov od mase iz leta 1967 večja za 20 odst., da znašajo povprečni osebni dohodki za 9 mesecev letošnjega leta 101.878 Sdn, kar je za kovinskopredelovalno industrijo zelo ugodno. Poleg tega je ostanek dohodka večji za 17,1 odst. Smatram, da navedeni podatki dovolj jasno govorijo o stanju in delu naše delovne organizacije, da ne omenjam tudi tega, da smo v 9-mesečnem obdobju pokrili tudi amortizacijo v višini 90 milijonov Sdn.

V letu 1967 smo uvedli skupaj z Zavodom za produktivnost dela iz Ljubljane sodoben sistem delitve osebnih dohodkov, ki temelji na analitski oceni vseh delovnih mest, na osebni oceni vsakega posameznika, razporejenega na ta delovna mesta, da so v

glavnem vsa dela, kjer je to mogoče, v proizvodnji normirana in uvrščena v zahtevnostne grupe in da z mesečnimi obračuni uspeha delovne organizacije ter na podlagi delitvenega razmerja med osebnimi dohodki in skladi in zbranimi točkami na vseh delovnih mestih mesečno izračunavamo vrednost točke in s tem odredimo višino osebnih dohodkov.

Glede na to, da se zaenkrat vrši obračun delovne organizacije na bazi plačane realizacije, tak obračun ni vedno realen; alaba mesečna plačana realizacija namreč vpliva na višino osebnih dohodkov kljub dobri proizvodni realizaciji tudi to definitivno urejeno.

Glede na specifičnost proizvodnega programa bazira planiranje proizvodnje v glavnem na fiksen sklenjenih pogodbah, kar ima za posledico majhne zaloge izdelkov, manjše angaziranje obratnih sredstev v zalogah izdelkov, zagotovljen plasma, vendar pa na drugi strani zahteva mnogo večje in intenzivnejše

angažiranje vseh služb, od tehničnega sektorja pa do proizvodnega sektorja, priprave proizvodnje, priprave polizdelkov, nabave osnovnega materiala in organizacije proizvodnje.

Večkratna menjava vrste izdelka — samo v programu prikolic in polprikolic imamo čez 40 vrst — zahteva res dobro organizacijo in najmanjši spodrslijaj v predpripravi ima za posledico pomanjkanje določenega elementa na montažni liniji in zastoj v proizvodnji, čemur pa dostikrat ni kriva predpriprava proizvodnje ali pa nabavna služba, temveč pomanjkanje materiala in polizdelkov na domačem tržišču, uvoz itd. Za organizacijo proizvodnje bi bilo enostavneje, da bi izdelovali nekaj izdelkov v velikih serijah, vendar to ni mogoče, ker bi plasma velikih količin bil nemogoč in bi v kratkem obdobju zaloge izdelkov blokirale razpoložljiva obratna sredstva, s tem pa bi popolnoma onemogočile nadaljnje poslovanje in obstoj delovne organizacije.

O vseh teh problemih in mnogih drugih stalno razpravljajo delavski svet, upravni odbor, sindikalna organizacija, politični aktiv itd. Smatram, da dobra informiranost ni odvisna samo od

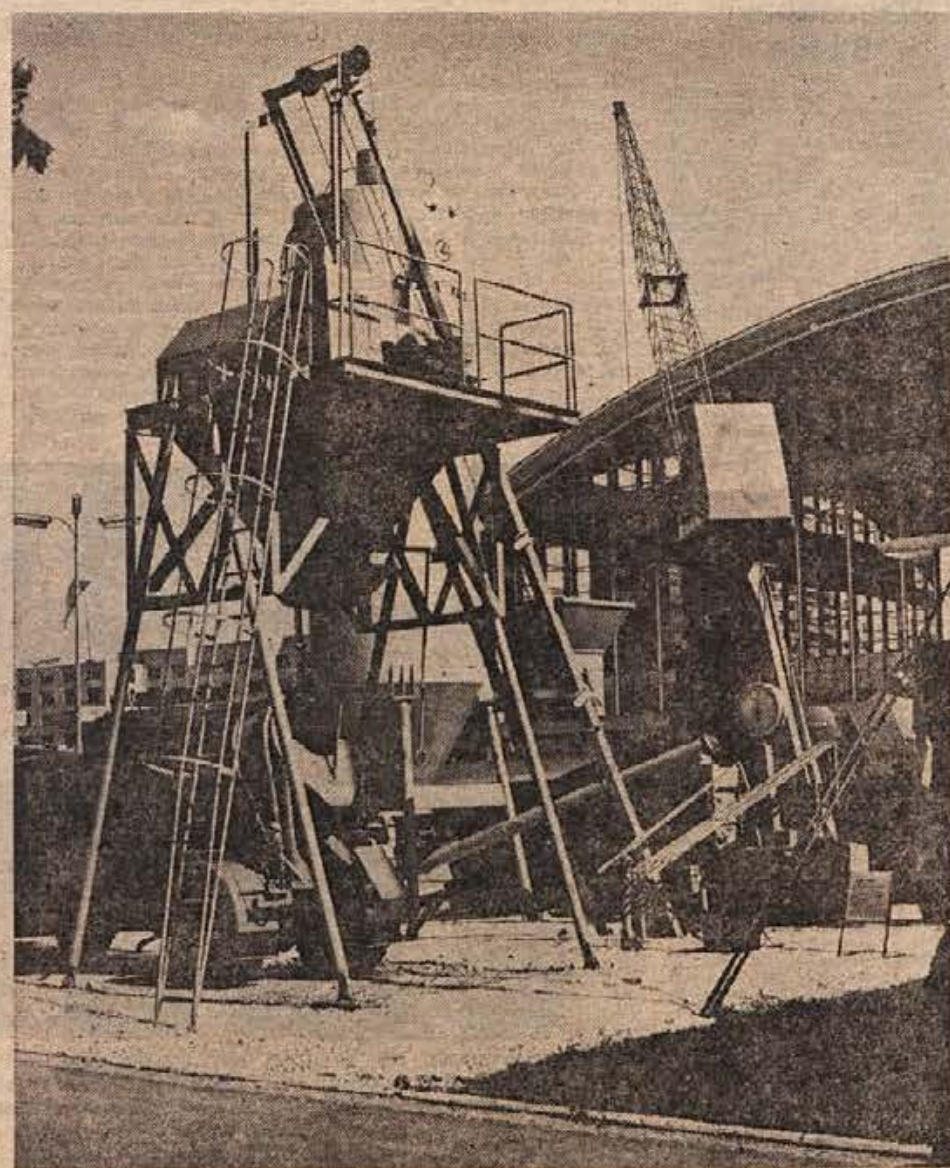
števil sestankov v posameznih enotah delovne organizacije, temveč tudi od tega, kako prenašajo člani delavskega sveta, upravnega odbora, vodstveni in vodilni kader sklepe in problematiko v svojem območju, kako svojim volivcem pojasnjujejo člani samoupravnih organov, kako so posamezne probleme obravnavali in zakaj so za sklepe glasovali.

Vsak važen problem se v delovni organizaciji obravnava zelo podrobno. Samo za sprejetje sistema delitve osebnih dohodkov so priprave potekale eno leto, ob širokem sodelovanju vseh članov delovne organizacije v obliki komisij, v organih samoupravljanja in mnogih temeljito pripravljenih sestankih v posameznih proizvodnih enotah. Na koncu bi želel poudariti, da je pisanje o delovni organizaciji, o njenem poslovanju, o gospodarski problematiki zelo delikatna in odgovorna zadeva, ki zahteva od pisca dobro poznavanje gospodarskih problemov, tokov in gospodarskih zakonitosti. Pisanje, dobro ali slabo, lahko veliko pomaga ali pa škodi delovni organizaciji kakor v pogledu plasmana, ugleda, tako v notranjih odnosih in volji do dela vseh članov delovne organizacije.

Smatram, da se nahajamo v gospodarskem obdobju, ki zahteva izredno veliko dobre volje in angaziranja vseh zaposlenih, posebno vodstvena, ga in vodilnega kadra, če bomo hoteli zagotoviti nadaljnji razvoj in obstoj delovne organizacije. Ta pa je odvisen tudi od mnogih zunanjih faktorjev, na katere največkrat težko vplivamo ali pa sploh ne moremo vplivati.

Direktor ITAS Kočevje,
FRANC RUDL

	1967:	1968:	Indeks:
1. Realizacija	48.882.363,56	61.372.845,43	125,5
2. Realizacija samo za tek. leto	36.462.536,62	40.648.651,61	111,1
3. Celotni dohodek	33.083.096,68	39.836.376,69	120,4
4. Dohodek	8.786.212,17	10.438.337,86	118,8
5. Osebnih dohodki	5.125.401,26	6.186.939,90	120,0
6. Skladi	3.630.810,91	4.251.397,96	117,1
7. Povpreč. oseb. doh. na 1 zaposlenega v 9 mesec.	972,09	1.018,78	104,8
8. Zaposleni	431	454	105,3

ITASOVA polavtomatska betonarna z zmogljivostjo 15 kubičnih metrov betona na uro

Odgovor bivšemu predsedniku Dragmanu

Res je, da je bil Dragman ob izvolitvi za predsednika društva nekaj časa kar dober in smo imeli v njem veliko zaupanja, prav tako njegov tajnik, ki je Dragmana predlagal za predsednika. Ker je bilo sodelovanje med prejnjim predsednikom Lavricem in tajnikom Bratkovičem zelo dobro, smo upali, da bo tako tudi naslednji, vendar se je dogajalo nasprotno. Zaradi hudega trenja je tajnik odstopil pred koncem mandatne dobe.

Na obnem zboru in volitvah novega društvenega upravnega odbora se je izkazalo, kako je bil Dragman priljubljen, saj je v odboru ostal še potem, ko je bilo sklenjeno, da se upravni odbor poveča na 15 članov. Dragmanu to ni bilo po volji, zato je začel rovariti proti novemu tajniku Vinku Opalku. Nastalo je tako veduše, da je tudi novi tajnik odstopil. Ni preostalo drugega, kot da je nadzorni odbor predlagal upravnemu odboru, naj izključi Dragmana, na njegovo mesto pa izvoli novega člana.

Ker Dragman v pismu zelo podcenjuje delo upravnih odborov, ki so delovali po njegovi izključitvi, naj omenimo samo nekaj reči iz njegovega predsednikovanja. Drži, da je dobil ob prevzemu predsedništva v blagajni malo denarja, vendar pa so prvi dohodki prišli s prodajo ročne brizgalne in avtomobila. Pripomniti pa je treba, da bi se dalo za denar, ki je ostal v blagajni, kupiti več gasilske opreme kot kasneje. Drži tudi to, da je Dragman zastopal gasilsko društvo v tožbi z banko, dosegel pa ni nič vse dolje, dokler mu ni prišel na pomoč njegov najslabši tajnik Bratkovič. Ob vsem tem pa je Dragman pozabil omeniti, da je dobil od gasilskega društva za tisti čas kar lep honorar.

O molotni brizgalni naj povemo le toliko, da je res pokevarjena. Ze lep čas pa si prizadevamo, da bi jo spet usposobili. Upamo, da se nam bo to v najkrajšem času tudi posrečilo. Dokler je

Ptice so pogoste tarče brezsrčnih strelcev

Zelo rad zahajam v naravo, kjer prisluškujem pticje, mu petju in opazujem otroške igre. Hudo pa mi je, če med otroki opazim tudi kakega otroveča, ki strelja na ptice ali na druge živali. Pred kratkim sem v Novem mestu opazil 12-letnega fantiča, ki je imel v rokah zračno puško. Napeto je iskal svojo žrtev, saj se je najbrž hotel izkazati kot dober strelček. Ko je opazil na bližnjem drevesu simčko, je dobro pomiril in ustrelil. Ptička je smrtno zadeta padla na tla. Ko ga je nekdo uprasal, zakaj je ustrelil, je fant dejal, da se uči streljati.

Prav bi bilo, če bi starši in učitelji prepovedali otrokom take igre. Poučiti bi jih morali, kako zelo so koristne ptice pevke. Otroci ne smejo postati sroveči. Naše ptice pevke hitro umirajo, saj so pogosto plen živali in ljudi. Prav zato bo prav, če bodo tudi lovcu postrili nadzor nad vsakim, kdor strelja z zračno puško ptice in jih primerno postarili ali pa kaznovali.

JOZE KAMIN
CESNJEVEK
TREBNJE

bil Dragman predsednik, je bila brizgalna res v redu, gasiti pa z njo vendarle nismo mogli, ker ni bilo cevi. Naj se tudi Dragman zamisli ob vsem tem in ugotovi, bo lahko, da ima on kot mi vsi tudi temne strani in ne samo svetle, kot je možno razbrati iz njegovega pisma.

Sami vemo, da so v našem društvu pomanjkljivosti. To čutimo zlasti starejši gasilci. Težave so z mladimi, ki jih je težko pridobiti, kajti gasilsko društvo je organizacija, ki od člana samo zahteva, da ti pa mu ne more nič. Čeprav to vemo, smo se odločili, da bomo s trdno voljo poživili gasilsko dejavnost, četudi bi dobili polena pod noge.

Upravni odbor Prečna meni, da je zadeva s tem prispevkom razčiščena in končana.

UO GASILSKEGA
DRUŠTVA PREČNA

Hvala Društvu upokojencev!

Tov. urednik!
Dolga leta sem čakal na vseliter v človeka dostojno stanovanje. Ker nisem imela nikoli kakšne družbene veljave, se nisem odločila najprej v akciji, pojezje pa v kletnih prostorih Kondno je tudi mene doletela izredna sreča: odbor Društva upokojencev Novo mesto mi je priskrbel res lepo, enosobno stanovanje s pritlikalnimi. Društvo, ki se je spomnilo starejše, skromne ženske, sem zelo hvalečna, zlasti pa se zahvaljujem predsedniku društva Kartu Šmidu in njegovim najboljšim sodelavcem.

IVANA UDE
Novo mesto
Majde Silc 5

Brusniškim lovcem v premislek

Brusniški lovci zahtevajo, da morajo kmetije svoje njihove zavarovati pred divjačino tako, da vsako parcelo ogradijo z žico in s kovinskimi skatami. Ta zahteva je nemogoča in tudi ni v skladu s predpisi. Pomisliti je treba na to, da imajo kmetije parcele razmetane. Če bi hoteli uresničiti zahteve, bi morali dati za tako reč precej več, kot znesejo njihovi dohodki. Stari ljudje, ki so večinoma na kmetijah, pa komaj ustvarijo toliko, da lahko plačajo davke. Upravičeno se sprašujemo, kje naj kmetije dobijo sredstva, da bi ogradili svoja zemljišča. Nemara pa bi kmetije z enako pravico zahtevali od lovcov, naj ogradijo gozdove, da divjad ne bo uhajala v zelinke. Naj malo pridejo v Gumberk, da se bodo prepričali, koliko škode naredi zasčiten divjačina!

Kaj tudi ni smešna ta zahteva po ograditvi zemljišč pred zajci, arnjudjo in divjimi prašiči? Kaj, ko bi kmetije spustili svojo živino tja, kjer bi naša boljši zalogaj? Če bi se ravnali po lovskem pravilu, se privedel v tem primeru sploh ne bi mogli pritožiti, saj bi kmet, čigar živina bi uničila sesetvo detelje, le temu lahko zabrusili: »Zakaj pa nisi detelje ogradil?« Škoda, ki jo napravijo divjačina je precejšnija. Gozdne vrzine morijo domače živali tudi doma. Tako je bil gumberški posestnik Učman letos ob 24 piščancev in 12 zajcev. Priporočili bi brusniškim lovcem, naj bi malo bolj pazili na lišice in ptice roparice, ki šarijo po dvoriščih.

Prizadeji Gumberčan

Pesmi o vinu in ljubezni

V mariborski založbi Obzorja je izšla zbirka 60 drobnih pesmi z naslovom *Anakreonoviki ali pesmi o vinu in ljubezni*. Antični svet se nam predstavlja z vselejše in duhovite strani, saj so starogrški pesnik Anakreon in vzorniki težili k izražanju preproste življenjske filozofije, ne pa k večnostnim vprašanjem. Pesmi o vinu in ljubezni je prevedel prof. Jože Milinarič, vodja arhiva v Dolenjskem muzeju, knjigi pa je napisal tudi krajši uvod. Knjižico je opremil akademski slikar Janez Vidic.

Za založbo Obzorja je prof. Milinarič pripravil še prevod Valvasorjevega dela *Theatrum mortis humanae*.

pb.

»Ti drobni otroški koraki«

Karla Grabeljška — Gabra »Ti drobni otroški koraki« in dr. Avgustina Laha »Naše sosedne države sta nova pošiljka rednih knjig Prešernove družbe za leto 1969.

Karla Grabeljška je v pričujoči povesti obdelal malce drugačno temo, kakršnih smo vajeni pri tem pesatelju; tokrat je s persovno dregnil v sodobno življenje, iskala je njega problem in opazil okrog njega pripoved, ki je precej nasprotna njegovim prejšnjim, rekli bi, akcijskim zgodbam. V Grabeljškovem pisateljevanju je opisanje sodobnega sveta, kot ga živi in kakšen ga vzemirja, nedvomno korak naprej, zato bodo bralci radi prebrali tudi to njegovo delo.

»Naše sosedne države« dr. Avgustina Laha so dve kratki povesti, iz katerih naj bi se dijak učil vseh podrobnosti o državah, ki mejijo na Jugoslavijo. Prej bi rekli, da je knjiga obstajala in temeljit priročnik za turiste, čeprav tudi to ni. Gotovo pa je delo, opremljeno s številnimi fotografijami in poizvedljivimi podatki, dovolj doznano in prepričljivo, da mu bomo vselej zapuščali, kadar bomo z njegovo pomočjo razpozemali naše sosedne.

»Ukana« v srbohrvaščini

Roman »Ukana« slovenskega pisatelja Toneta Svetine bo do konca leta izšel v srbohrvaškem prevodu pri beograjski književni zadrugi »Sloboda«. Svetinov roman je eno najboljše delo o narodnoosvobodilnem boju in ga radi prebirajo tudi Dolenjci.

V mali dvorani Dolenjske galerije v Novem mestu je odprta arheološka razstava letošnjih izredno bogatih halštatskih izkopanin iz Novega mesta. Na razstavi je predstavljen bogat in pester nakit ilirskih žena, nekaj orožja in precej keramičnih posod najrazličnejših oblik, kakršne so bile v rabi pred več kot 2300 leti. Na sliki: vodja izkopavanja arheolog Tone Knez tolmachi ob otvoritvi razstavljenih predmetov. Med gosti stoji spredaj kanadski major William Jones, velik prijatelj naših narodov, ki si je z zanimanjem ogledal bogato zbirko letošnjih in drugih izkopanin. — Razstava bo odprta do konca novembra. (Foto: Lujo Hercigonja)

Potujoči kino - vselej dobrodošel

Vzgojni filmi vzbudijo večje zanimanje kot igrani — Novomeski Zavod za kulturno dejavnost posveča prav potujočemu kinu veliko pozornost

Ze več kot štiri leta obiskuje vasi in zaselke novomeske občine potujoči kino Zavoda za kulturno dejavnost v Novem mestu. Čeprav Zavod za kulturno dejavnost nima dovolj denarnih sredstev za svoje tekoče delo, posveča potujočemu kinu veliko pozornost, saj je obisk v vaseh vedno velik in za marsikateri kraj pomeni prihod potujočega kina edino kulturno prireditve, če izvememo prireditve, ki jih pripravljajo matične ali podružnične šole ob različnih pomembnih dnevih in so namenjene tudi občanom. Pogosto slabo opremljene ljudske knjižnice ne morejo nuditi vaščanom vsega, kar si žele v jesenskih in zimskih dnevih, ko so dela na polju mimo. Predvsem si žele ljudje poučno gradivo, pa naj zadeva gospodarstvo ali pa razne novosti. Potujoči kino opravi marsikatero nalogo in njegovo kulturno poslanstvo ni majhno. Poučni in vzgojni filmi, namenjeni mlajšim in

starejšim obiskovalcem, vzbujajo več zanimanja kot igrani. Igrani filmi — njihova izbira v Zagrebu in Ljubljani ni največja — so namenjeni bolj razvedrilo in tudi ti so dobro obiskani. Zavod za kulturno dejavnost je v dneh občinskega praznika s potujočim kinom predstavil šolski mladini partizanski film *Diverzanti*, pa tudi sicer gostuje ob praznovanju s filmi, ki so namenjeni šolski mladini.

»Moram reči,« pravi direktor Zavoda za kulturno dejavnost, »da bi ljudje negodovali, če bi iz tega ali onega

razloga prenehali gostovati s potujočim kinom. In če bi prenehali, bi bilo to zgolj zaradi težkega denarnega položaja, saj dobimo dotacijo občinske skupščine za vrsto dejavnosti, ki so namenjene

Ponatis Dalmatinove Biblije

Mladinska knjiga je na decembru napovedala izredno založniški in kulturni dogodek — izid ponatisa Dalmatinove Biblije, ki je izšla prvič leta 1584 in ki prekaša že po obliki, v lepim tiskom in dobrih lesorezi vse druge slovenske knjige 16. stoletja. Faksimilirana izdaja, verem posnetek enega izmed ohranjenih izvodov pri nas, je v tisku v Nemčiji, tam, kjer je izšla Dalmatinovo delo in odkoder so ga del prenesli v Slovenijo po različnih poteh tudi v sodih. Dalmatin, ki je imel jezik v oblasti, je dal s svojim odličnim prevodom osnovno slovenski pisani besedi, saj je njegova knjiga ostala še potem, ko so ostali protestantski uručili. Ponatis Dalmatinove Biblije, izredno založniško dejanje, ki mu pri nas od ponatisa Valvasorjeve Slave ni primere, bo izšel v omejeni nakladi (okoli 700 izvodov, od katerih jih bo v Mladinski knjigi na voljo le 450). Založba Mladinska knjiga je v zadnjih letih izdala še več faksimiliranih izdaj pomembnih slovenskih del, izdaja Dalmatinove Biblije pa po obsegu dela presega vse doslejane. Za Dalmatinovo knjigo je v Sloveniji precejšnje zanimanje.

P. B.

Naš najpomembnejši slovar

Slovenska akademija znanosti in umetnosti bo izdala pri Državni založbi Slovenije do zdaj najpomembnejši in najobsebniji slovar slovenskega knjižnega jezika. Obsegal bo pet zajetnih knjig po okoli 800 strani leksikonскеga formata. V približno 110.000 gestih in podgestih bo zajeto celotno besedišče slovenskega sodobnega knjižnega jezika od leta 1900 do danes. Upoštevano pa bo tudi besedišče klasikov iz prejšnjega stoletja in splošno rabljena sodobna terminologija. To bo prvi slovar, ki bo vse pojme razložil s donaco besede.

Prva knjiga slovarja bo izšla že spomladi prihodnje leto in bo obsegala več kot 30.000 gesel in podgesel od črke A do H. Državna založba Slovenija bo izdala ob koncu leta prvo knjigo, v kateri bo natančno opisan slovar in pojasnjeno, kako bomo slovar lahko naročili in plačali.

Prireditve za delavce

DPD Svoboda v Straži ima v načrtu temeljito popravilo zadružnega doma — Na odru dve igri

Ni še dolgo, kar smo zapisali, da se kulturno življenje pod Srobotnikom prebujalo. Te dni je to spet potrdil predsednik DPD Svoboda v Straži Ciril Mirtič, celoten pogovor z njim pa je potekal ob ugotovitvi, da vpliva na družbeno življenje Straže neposredna bližina Novega mesta.

Pod Mirtičevim vodstvom si je dala Svoboda nalogo

Razstavi v Dolenjski galeriji lepo obiskani

Razstavi slikarskih del Franca Stana ter izkopanin z Znančevih njiv (razstavi sta bili postavljene v počastitev občinskega praznika) je obiskalo že več oddelkov nekaterih novomeskih srednjih šol. Obe razstavi sta skrbno pripravljene in zelo zanimivi.

obogatiti blagajno, saj je bilo spomladi v njej le borih 120 dinarjev. Prosila je podjetja za denarne prispevke, dobila od »Gorjancev« 1.000 dinarjev, nedavno pa tudi sama pospravila v žep nekaj dobička od veselice. Trenutno ima že toliko denarja, da lahko računa na skorajšnjo ureditev odra v zadružnem domu, ki ga namerava prihodnje leto tudi prebrati.

Ob tem so se začele razvijati tudi dejavnosti. Učiteljica Nada Petelinkar se je vsa predala ureditvi ljudske knjižnice, ki premore okoli 1.500 knjig, dramska skupina pripravila uprizoritev dveh iger, medtem ko pevski zbor na novo oživljava. Godbo je pogodbeno prevzel v upravljanje »Novoles«.

V kratkem bo pričela dramska skupina bralne vaje »Jezusovih apostolov« in »Školjke«, iger, ki ju nameravajo uprizoriti v tej sezoni. Prvo bo režiral učitelj Marjan Maznik, drugo pa kovinar Lojze Antončič.

»Ljudje pričakujejo od Svobode, da jih bo potegnila za seboj v kulturni tok,« je poudaril predsednik društva Ciril Mirtič. »Potegniti ljudi v kulturni tok pa pomeni, dati tem ljudem prireditve in kulturno razvedrilo. Naša kulturna dejavnost je in bo namenjena predvsem delavcem, občinstvu brez avtomobilov.« to neizogibno.

I. Z.

Prvo srečanje z Božidarjem Jakcem

Bilo je med vojno, ko sem bila še majhna in sem le na pol razumela stvari, ki so se takrat dogajale. Dobro pa se spominjam svojega prvega srečanja z umetnikom Božidarjem Jakcem.

Nekega dne, ko sva sli s sestro po poti, nama je nasproti prišla gruča partizanov. Sestra mi je šepnila: »Tisti partizan, ki ima brado, je umetnik. Riše ljudi, da so kakor živi. Tudi tovariša Tita je že narisal. Piše se Jakc.« Natančno sem si ga ogledala in tudi besedo umetnik sem si dobro zapomnila, čeprav nisem točno vedela, kaj pomeni. Zame je bil umetnik tisti partizan, ki je imel brado in je risal ljudi. Če bi mi kdo rekel, da je še kdo drug umetnik, bi bila razočarana.

Tov. Jakc je z ženo stanoval v leseni hiši na vrhu Srednje vasi. Otroci smo večkrat pasli ob tej hiši in mnogokrat sem razmišljala, kaj dela, kako riše ter kakšen svinčnik in kakšne barvice

ima. Ali riše tudi otroke? Morda bi narisal tudi mene?

Nekega dne, ko sem spet posla in se ozirala proti hiši, je umetnik prišel ven. »Kam neki greš?« me je zanimalo. Razoglav in brez puške gotovo ne bo šel daleč. Umetnik je korakal naravnost proti meni. »Punčka, kako ti je ime?« me je vprašal.

»Marjetka,« sem odgovorila. »Marjetka, ali boš kmalu napasla?«

»Kmalu.«

»Ko boš napasla, pridi k meni, te bom narisal, da boš imela sliko za spomin.«

Tako je odgnala živino domov. Običekla sem novo obleko, ki je bila narejena iz padala. Mama mi je spletla kite, partizanka Roza pa mi je zavezala pentlji. Nato sem odšla k tovarišu Jakcu. Njegova žena mi je še popravila lase in obleko, nakar sem sedla na posteljo, pogrnjeno s temno sivo odejo. V desnem kotu sobe je na zidu visela brzostrelka, na levi

strani pa je bila majhna mizica, kjer je sedel umetnik. Opazoval me je in risal. Vmes je malo počival in takrat mi je prinesel jabolk in orehov. Ko je končal, je bil s sliko zelo zadovoljen in tudi meni je bila všeč, ko mi jo je pokazal. Takrat me je tudi fotografiral, ne da bi jaz to opazila.

»Ta slika je tvoja,« je rekel. »Pridi še jutri, da bom narisal še eno zase.«

Ko je drugi dan dokončal prvo sliko, je začel risati drugo; tokrat me je narisal bolj od strani. Toda ta slika ni bila tako lepa kot prva. Zato mi je umetnik rekel: »Marjetka, ali zamenjava sliki?«

»Ne, moja je lepša,« sem mu odgovorila in dal mi je lepšo sliko ter nanjo napisal: »Mali pastirčki Marjetki.«

Še zdaj imam to sliko za spomin na umetnika Jakca in na vojno.

MARJETA DAJCMAN
Žirovnica

Prisrčne slovesnosti ob 20-letnici novinarske dejavnosti Petra Romaniča so se 30. oktobra udeležili: sekretar ObK ZK Novo mesto Slavko Vute, predsednik ObK SZDL Franci Beg, predsednik ObSS Adolf Suštar, predsednik ObS Franci Kuhar, podpredsednik ObS Avgust Avhar, tajnik ObS Dušan Zupanc, urednik DELA iz Ejubljane Dušan Benko in Miro Zakrajšek, novinar DELA Jano Koprivc ter člani novinarskega aktiva iz Novega mesta. Na sliki: Peter Romanič ob podelitvi spominskih daril, ki so jih prispevale družbeno-politične organizacije in skupščina občine Novo mesto ter Dolenjski list (Foto: M. Vesel)

Nova slovenska literarna revija Oblika 68

Umetniško udejstvovanje mladih slovenskih literatov je v glavnem zoženo le na eno ali dve mesti, ostala Slovenija pa je potonjena v ocajše. Toda prepričani smo, da bi se lahko enakovredno uveljavljali literati iz vse Slovenije, če bi imeli možnost za objavljanje.

Gotovo je v Sloveniji mnogo mladih literatov, ki se resno ukvarjajo z literaturo, a svojega dela ne morejo uveljaviti, ker okoliča nima razumevanja zanj. In gotovo je med njimi vsaj nekaj takih, ki pišejo dobre stvari in bi bila škoda, če bi zaradi pomanjkanja moralne podpore prenehali delati. Zato smo se odločili za izdajanje revije, ki bo namenjena samo mladim literatom. Urejevali jo bodo ljudje take starosti kot vsi, ki bodo objavljali v njej. Upamo, da nam bodo poslali svoje literarne prispevke vsi, ki se resno

ukvarjajo z literaturo in menijo, da je njihovo delo po kvaliteti primerno za objavo. Želimo, da bi nova revija premagala zaodrke, ki marsikomu preprečujejo, da bi nastopili s svojim delom.

K sodelovanju vabimo tudi tiste, ki so se že uveljavili po drugih literarnih tistih in revijah. Želimo pa, da v reviji sodelujejo in objavljajo izključno mladi ljudje. Le tako bo revija lahko vezala vse mlade slovenske literate.

Vse, ki želijo sodelovati pri reviji, prosimo, naj nam čimprej pošljejo čimveč svojih literarnih prispevkov. V postev pridejo pesmi, spisi, krajše drame, eseji itd. Naslov revije je — Uredništvo Oblika 68, Družbeni center Ajdovščina, Kičaričeva 11, Ljubljana.

Za uredniški odbor: — Marjana Sajovic — Ferdo Sekutič — Uroš Kalčič — Jure Detela.

Z mladimi močmi naprej

Stane Mavrin, trener in sekretar nogometnega kluba Bela krajina, je sodeloval v razgovoru, kjer smo govorili o nekaterih problemih športa v Beli krajini. Znani telesnovzgojni delavec je odgovoril na postavljena vprašanja.

— Koliko nogometašev imate v klubu?

po prvem mestu. Takšnega uspeha bi bili veseli. Saj je zanimanje za nogomet nekoliko poljnelo, zlasti tedaj, ko so nas za zeleno mlado neupravičeno postavili v out.

— Kje so bili vzroki, da so Belokranjci izpadli?

»Razen tega, da so nas izgratili, je na izpad vplivala tudi slaba disciplina v klubu. Sedaj imamo kolektivno vodstvo in ne gledamo toliko na rezultat, važna nam je poštena igra.«

— Kakšno je zanimanje za nogomet?

»Zanimanje je, zlasti med mlajšimi ljudmi. Nameravamo usposobiti ekipo mladincev, ki bi se že sedaj pripravljala na zamenjavo nekaterih igralcev iz prve sestave. Ljudje nam dajejo precej moralne podpore. Dobili bi je še več, če bi se uvrstili v višje tekmovanje. Seveda je to skrita želja, ki pa ni nedostopna.«

S. DOKI

Kje, kdaj in kdo?

V II. republiški nogometni ligi bo v Krškem pri Celulozarni gostovalo moštvo iz Rač. V ljubljanski podvezni ligi bodo v Novem mestu gostovali Borovničani v Mirni pa Ihanci. Belokranjci bodo imeli v gosteh moštvo Usnjaria z Vrhnike.

k. ki nastopa v ljubljanski podvezni ligi, je pomlajena. Mladinske ekipe ne nimamo.

— Kakšno je finančno stanje?

»Trenutno nimamo finančnih sredstev, delamo brez denarja, pričakujem, da ga bomo kmalu dobili. Materialno smo slabo oskrbljeni.«

— Kako ste zadovoljni s igro vaše ekipe?

»Trenutno smo na drugem mestu in upam, da bomo tam tudi ostali. Do konca tekmovanja je še dovolj časa, da sežemo celo

Zahvala

Letos je BETI iz Metlike materialno pomagala nogometašem Bele krajine.

V imenu nogometnega kluba se za pomoč iskreno zahvaljuje nogometaši Bele krajine.

Danes posvet o telesni vzgoji

Izvršni odbor Zveze za telesno kulturo Slovenije organizira danes popoldne v Novem mestu posvetovanje o problemih množičnosti v telesni kulturi. Na posvet so povabljeni poleg telesnovzgojnih delavcev tudi predstavniki SZDL in mladine iz občin Črnomelj, Grosuplje, Metlika, Novo mesto in Trebnje.

NOGOMET

Oj ti presneti nogometni sodniki!

Vse dolenske nogometne ekipe so zadnje čase pri sodnikih slabo zapisane. To nedeljo so sodniki bisivno vplivali za končne izide srečanj v Ptuj, Donja Babiča in Medvodah. Kdaj bo prišel čas, ko bodo sodniki sodili tako, kot bi po pravilih in vesti morali?

Celulozarjevi nogometaši, ki so gostovali v Ptuj pri vodilni Dravi, so bili moralni zmagovalci srečanja. Neobjektivni sodnik jim je odvzel že težko prislužen prednost. Novomeščani in Mircičani so na Goranjskem, tudi po sodnikovih zaslugah, prejeli kar 12 zadetkov. Nekoliko so se oddaljili samo Belokranjci, ki so premagali Ihan. Brežičani so končali s tekmovanjem in so na drugem mestu ter se pripravljajo za skok na prvo mesto, seveda v spornadanskem delu prvenstva.

najsmotrovke in s tem porušil normalni tek srečanja.

B. B.

Ljubno : Brežice 0:1

V zadnjem kolu celjske nogometne podzveze so v nedeljo Brežičani iz Ljubna prinesli obe točki in si tako utrdili položaj na drugem mestu. Edini zadelček srečanja je v 74. minuti dosegel Zokaj Bojisi od ostalih so bili vratar Kovačič, Nuvačević, Majski, Dirkočič in Zokaj.

Brežice: Kovačič, Šindler, Divkovič, Savov, Majski, Belko, Zokaj, Ristič, Tošič, Savin, Bosina in Nuvačević.

V. PODGORSEK

Drava (Ptuj) : Celulozar 3:3

Tokrat je imelo moštvo Celulozarja srečanje s ptujsko Dravo, ki vodi na razpredelnici tega prvenstva s štirimi točkami naskoka. Vse je že kazalo, da bo Drava prvič premagana na domačem terenu in sploh v jesenskem delu prvenstva, saj so gostje iz Krškega vodili že z rezultatom 3:1. Vendar je sodnik Fink vplival na končni izid srečanja, saj je dodal kar dva enajstmetrovki Celulozaru. Ju je odtrgal eno najdragocenejših točk — najboljši zahtevni nasprotnikom. Kljub temu so igralci Celulozarja znali prenesti to krivico in za svojo dobro igro zaslužijo priznanje.

Za Celulozarja so bili uspešni: Klajič in Faraguna ter igralec Drave Kranjc z avtogolom.

L. HARTMAN

Ihan : Bela krajina 1:2

V devetem kolu ljubljanske nogometne podzveze so Črnomeljci gostovali v Ihanu in premagali domačine s tehničnim rezultatom 2:1. Že v četrti minuti je obrambni igralec gostov potresel svojo lastno mrežo. Vendar so Črnomeljci do konca tekme dvakrat ukanili domačega vratarja in si priborili dve drugoceni točki. Rezultat ni bil lahko znatno višji, če bi mladi napadalec izkoristil vrsto priložnosti, ki so se jim ponujale. Oba zadetka za Belo krajino je dosegel Tone Svajger.

T. LATERNER

Medvode : Mirna 9:1

Mirenski nogometaši so v Medvodah izgubili katastrofalno. Poraz gre na rovaš slabega igrišča in nemogočega sodnika, ki ni bil kos zahtevni nalogi. Zaradi neobjektivnega sojenja so Mircičani vložili protest. Zadetke za Mirno je dosegel Stefančič. Med najboljšimi igralci sta bila Zakrajšek in vratar Logar. Kljub temu da je leta prejeli devet zadetkov.

A. TRATAR

Domžale : Elan 3:0

Novomeščani so to nedeljo bili v gosteh pri vodilni Domžalah, ki so jih gladko porazile s 3:0. Tudi na tej tekmi so padale kaj

Tako kot letos teniška igrišča na Loku v Novem mestu niso bila še nikoli zasedena. V letošnji teniški sezoni so bili odigrani številni turnirji, ki so aktivirali blizu 30 igralcev tenisa (Foto: S. D.)

Odbojkarice Partizana iz Brestanice so edine predstavnice Dolenjske v zahtevnejšem republiškem tekmovanju. V jesenskem delu tekmovanja so igrale dobro. Če bi imele nekoliko več športne sreče, bi se lahko uvrstile celo na tretje mesto.

Od tu in tam

■ BREŽICE — Veliko število gledalcev si je v soboto popoldne na rokometnem igrišču v Brežicah ogledalo prijateljsko rokometno srečanje med veterani iz Krškega in Brežic. Srečali so se stari znanci, ki so pred 15 leti navduševali takratno občinstvo. Tudi tokrat niso razočarali. Kljub letom in obilnejšim postavam so se srčno borili in nemalokrat bi jih lahko postavili za vzor mlajšim igralcem. V borbenem srečanju 4 x po 15 minut so uslužno zmagali gostje iz Krškega. Med vsemi 22 igralci, kolikor se jih je prijavitlo sodniku, sta bila najboljša še vedno aktivna igralca Sečinc iz Brežic in Sule iz Krškega.

■ KRANJ — Na II. republiškem razizvojenem turnirju za člane so sodelovali iz Dolenjske Sodržižani in Novomeščani. V moški ekipi konkurence so bili boljše igralci iz Sodržižan. Novomeščani niso imeli sreče, saj so že v prvem kolu nalezli na poznejše finaliste Ljubljano in izpadli. Zato pa so drugi dan zabeležili več pomembnih uspehov. Zlasti se je visoko povzpeli in to na tretje mesto, med člani B. Marjan Somrak. Ivo Kaps in Marjan Somrak pa sta se uvrstila v parih med 16 najboljših. Novomeščane je na tekmovanje peljal predsednik namiznega nogometnega kluba Bogdan Hlinša.

■ HRASTNIK — Tu sta se pomerili v prijateljskem srečanju mladinski rokometni ekipi Krmeljani in Hrastnikci. Krmeljani so prepričljivo porazili domače rokometne s 13:5.

■ NOVO MESTO — Na hitro poteznem ljubovskem turnirju v počastitev občinskega praznika je igralo 14 šahistov. Prepričljivo je zmagal prof. Igor Penko, med mladincev Bogdanom Jerančičem in Slavom Finkom. Končni vrstni red: 1. Igor Penko 11,5, 2. Jerančič 9,5, 3. Fink 9, 4. Šturm 8,5, 5. do 8. Petkovič in Ščep 8, 7. Matičič 7, 8. do 9. Hrovatič in Nagl, 10. Golob, 11. Kolmelj, 12. Jenko, 13. Poradač in 14. Kolmelj.

■ METLIKA — Prejšnja sobota je bila tu odigrana prijateljska košarkarska tekma med ekipo Partizana iz Metlike in srednjeletniško šolo iz Novega mesta. Zmagali so domači košarkarji s 98:53. Domača ekipa je igrala lepo, posebno pa sta se izkazala Gustin in Poljajc.

■ SEVNICA — Nogometaši sevnškega Partizana so doma odigrali dve prijateljski tekmi. Najprej so z enakim rezultatom 7:2, kot prvič, porazili Brežice B. Na tem srečanju so zadetke dosegli: Oreškovič 3, Beskovičjak in Kelnarič po 2. V drugi prijateljski nogometni tekmi pa so premagali nogometne iz Loke z rezultatom 8:0. Zadetke so dosegli: Oreškovič 4, Crepišek 3, Prosenik in Slobodan po 1. Gledalci so bili z obema nastopoma in točo golov v nasprotnikovih mrežah zadovoljni.

■ NOVO MESTO — V občinski košarkaški ligi so bili doseženi naslednji izidi: Pionir — Toplice 50:0 b. b., Zeleničar — Luknja 47:267, Vseh devet — Krka 498:455. V vodstvu je Zeleničar s 16 točkami, pred Pionirjem, ki ima 14 točk. V drugi ligi je bilo samo srečanje Krka II. — Iskra, ki se je končalo z zmago Iskre 44:326.

■ OSILNICA — Po enoletnem zatistju je bilo v nedeljo tu organizirano namiznoteniško tekmovanje. Športno društvo »Kolpa« in Osilnice je organiziralo namiznoteniško turnir moških ekip za prebojni pokal SD Kolpa. Kor je bil to že tretji turnir, kade, da bo postal tradicionalen. Letos so na turnirju sodelovali gimnaziji Čabra, Hrvaško, SD Mladost iz Čabra te ekipa Kolpe in »Old Boys« iz Osilnice. Za na turnirju niso nastopili igralci iz Kočevja, ki so lani zasedli drugo mesto, ravno tako moštvo OS Vas.

■ BREŽICE — Šolsko športno društvo gimnazije je za letošnji občinski praznik organiziralo tekmovanje v rokmetu za dijake in dijakinje, ter za fante in malem nogometu in kosarki. Vabilu sta se odzvali gimnazija Celje in TSE Krško. Rezultati srečanj: rokomet (ženke) — Brežice — Celje 5:4, rokomet (moški) Celje — Brežice 15:11, Celje — Krško 14:9 in Krško — Brežice 15:14, mali nogomet — Brežice — Celje 3:1, Brežice — Krško 2:0 in Krško — Celje 1:0. V kosarki so Celjani porazili Brežičane z 92:22.

■ ZUZEMBERK — Po večletnem počitku so v Zuzemberku spel postali aktivni kegljaki TVD Partizan. Ob sodelovanju kolektivna ISKRE in krajevne skupnosti so usposobili zapuščenega kegljišča.

ROKOMET

Konec dober — vse dobro

Rokometno prvenstvo v republiški ligi je končano. Obe brežiški ekipi sta pristali na solidnem šestem mestu, ribničani pa na desetem. Vse tri ekipe v zahtevnejšem republiškem tekmovanju so si nabrale dovolj ozirom, da bodo brez strahu čakale na spornadansko srečanja. Sam začetek letošnjega tekmovanja ni bil preveč obetajoč. Zlasti dekleta iz Brežic in fante iz Ribnice so imeli dolgo časa krizo. Končno sta se ekipi zbrali in dosegli lep izkupiček točk. Kriza je nekaj časa pestila tudi Brežičane, vendar so ob koncu le pokazali svojo pravo čeno. V članski rokometni ligi smo navdušeni nad uspehom Krmeljčanov, saj so zasedli odlično tretje mesto. Zaskrbljeni pa smo za Novomeščane in Kršane, ki so na repu razpredelnice. Spornadansko tekmovanje je še pred vrati, pa se lahko zradi še kaj presenetljivega.

Medvode : Brežice 10:20

Brežičani so v zadnjem kolu jesenskega dela republiške rokometne lige na moške gostovali v Medvodah in zaslužno utrdili dve točki. Visoka zmaga je tokrat rezultat pozitivne igre, pri čem so se odlikovali predvsem razpoloženi Rovani, Antolovič in Svažič.

Brežice: Berglez, Rovani 9, Antolovič 7, Bršec, Avsee, Bosina 1, Svažič 2, Novak, Lipelj in Pavlič.

V. PODGORSEK

Topol (Ilirska Bistrica) : Ribnica 10:11

Takoj po začetku tekme je začelo deževati, kar je šlo v prid domačinom, ki skoraj vse tekme igrajo v dežju. Vendar je Ribnica, ki je zadnje čase v formi, skrbno čuvala svoj obrambni prostor in lepo usmerjala napade okoli obrambe Topola. Ribnica je vodila vso tekmo, le dvakrat so vodili domačini. Pri stanju 10:10 je v zadnjih minutah S. Keršič s pravi košarkarskim prijemom preigral igralce Topola in dosegel svojo »drujo zadetko« vredno dveh točk.

Za uspeh je zaslužna vsa ekipa, posebno Matelič in Ponikvar.

Ribnica: J. Keršič, Pučelj, Poškar, F. Rečelj, S. Keršič 1, Radič, Matelič 1, Tanko, J. Keršič in Čekarek 2.

T. NOSAN

Olimpija : Brežice 7:5

Dekleta Brežic so v zadnjem srečanju jesenskega dela tekmovanja gostovale pri ljubljanski Olimpiji. Mokra igrišča je onemogočila lepo tero. Rezultat ustrezno dogodkom na igrišču.

Brežice: Božičnik, Zorko 1, Motan 3, Zorko II, Lah, Mišič 1, Les in Mišič II 2.

V. PODGORSEK

Hrastnik : Krmelj 9:9

V povprečni igri, kjer so posamezni igralci Hrastnika igrali izredno dobro, so gostje zaslužno osvojili točko. Na tekmi sta se izkazala oba vratarja. Sodnik Jekuč iz Trbovelj je v zadnjih petih minutah bil osmi igralec domačega moštva, saj je z nerazumljivimi odločitvami oškodoval Krmeljčane za zmago.

B. DEBELAK

Kranj : Novo mesto 29:13

V srečanju ljubljanske članske rokometne lige je ekipa Kranja visoko premagala Novo mesto z 29:13. V ekipi domačinov sta bila najboljša Leskovec in Gros, pri Novomeščanih pa Vidmar, ki je dosegel sedem zadetkov. Novomeščani so v tej ligi letos ostali na repu prvenstvene razpredelnice in bodo morali krepko zaslužiti rokave, če bodo hoteli spornadski nadobudnici zamujeno.

S. R.

Grosuplje : Krško 21:9

Moštvo Krškega je v Grosupljem igralo brez sulca, ki je bil opravičeno odsoten zaradi srečanja veterancev v Brežicah. Zato je moštvo Krškega ni moglo resno upravitelj napadom domačinov, ki so bili boljše ves čas srečanja. Ekipa Partizana je tokrat pokazala vse svoje slabosti in je zato tudi katastrofalno izgubila srečanje.

Zadetke za Krško so dosegli: Mlakar 5 ter Pogačar, Gane, Kovačič in Božič po 1.

Če mislijo Kršani igrati tako, je škoda, da nastopajo v LORL, saj je kvaliteta njihove igre slaba, na kar pa tudi številni ljubitelji rokometu v Krškem ne morejo gledati ravnodušno. Škoda je, da se bo moštvo Krškega moralo na tako neslavno način posloviti od te zanimive lige.

L. HARTMAN

Nikola Radič kapetan rokometnega moštva Ribnice, meni, »da so ribniški rokometarji zaradi odsotnosti nekaterih najboljših igralcev bili dalj časa v krizi. Naš cilj je boriti se za obstanek v družbi najboljših. Ko bo kriza mimo, o čemer sem prepričan, se bomo pogovarjali za kaj več.«

(Foto: Slavko Doki)

Ob grobovih padlih v Straži

Organizacija ZB v Straži se je skupaj z vavtovasko solo že dalj časa pripravljala na počastitev padlih za svobodo. Ob okrašenih in popravljenih spomenikih na pokopališčih v Vavti vasi, Gor, in Dol. Straži ter Drganjih selih so za dan mrtvih pripravili lepe žalne slovesnosti.

Ob toplen jesenskem vremenu so se člani ZB, vaščani in učenci vavtovaške šole zbrali ob spomenikih in grobovih padlih ter jim izrekli s cvetjem, vencem, besedo in žalostinko priznanje kot junakom, ki so padli za svobodo in nov svet.

Najlepše je bilo v Drganjih selih, kjer so se vsi vaščani zbrali ob grobovih padlih partizanov in jih počastili s petjem svojega mešanega pevskega zbora in recitacijami.

V Dol. Straži so pozabili na ljudi, ki so jim izbojevali svobodo. Samo peščica članov ZB in šolarjev je stala ob grobovih padlih, vaščanov pa ni bilo, kot da jim nič ne pomeni velika žrtev padlih in kot da niso za socialistične odnose.

V Vavti vasi je bila osrednja slovesnost. Zbralo se je veliko ljudi, tiho je zadone žalosninka godbe čez grobove, tiho, a odločno je izvenel žalni nagovor brca Viranfa. Globoko so pretresle srca pesmi pevskega zbora iz Novega mesta, iskreno so vrole vroče besede iz otroških ust vavtovaških šolarjev. Mnogim, ki so se zbrali ob grobovih, se je obudil spomin na težke, daljne dni boja in revolucije. Ki sta bila spočeta v krvi in žrtvah.

Riavi rak je napadel kandijski most

Zadnje čase je rja neusmiljeno načela kandijski most, za katerega zadnja leta nihče posebno ne skrbi. Pred 15 leti so ga temeljito očistili pod vodstvom mojstra Udoviča in ga prepleskali. Zaradi rje, ki se je spet neusmiljeno razširila, so začele na nekaterih mestih popuščati zakonice, na katerih so se rjaste katerne še posebej močno razvile. Rja se je močno razširila tudi povsod tam, kjer je proculata voda.

FERDO ZUPANČIČ

Po prisrčnem nagovoru so se partizanske mamice iz raznih krajev novomeške občine živahno pogovarjale o vojnih časih in življenju, ki jim ga omogoča naša socialistična ureditev (Foto: Ivan Zoran)

V POČASTITEV OBCINSKEGA PRAZNIKA

Sprejem za partizanske mamice

Privedila sta ga Center za socialno delo in občinski odbor ZZB NOV Novo mesto — Med udeleženkami je bila tudi mati heroja Kotarja

S solzami hvalnosti v oči so partizanske mamice iz raznih krajev novomeške občine sprejele rdeč nagelj in skromno denarno darilo predzadnjega oktobra na sprejemu, ki jim ga je v počastitev občinskega praznika pripravil Center za socialno delo v Novem mestu skupaj z občinskim odborom ZZB.

Priloge na konferenco

Komisija za družbeno-politične odnose in idejno-politične probleme pri občinskem komiteju ZK Novo mesto bo pripravila konferenco, na kateri bodo razpravljali o delu občinske skupščine. Konferenca naj poudari vlogo članov Zveze komunistov pri usmerjanju kadrovske politike pred spomladanskimi skupščinskimi volitvami.

Volilni pravilnik SZDL

Občinsko vodstvo SZDL pripravlja volilni pravilnik konferenčne SZDL za prihodnje volitve. O pravilniku bodo prihodnji teden razpravljali v izvršnem odboru in v volilni komisiji. V pravilniku bodo kar najbolj stvarno opredelili naloge SZDL in drugih dejavnikov v volilnih pripravah.

Tople nagovorne besede je partizanskim mamicam izrekla socialna delavka Marinka Zgajnar. Zatem je sekretar ZZB Franc Skof spregovoril o velikem deležu partizanskih mamic v času narodnoosvobodilnega boja, pri čemer je poudaril, da so mnoge mamice hrabro prestale izgubo svojih najdražjih mož in sinov, ki so padli v boju ali kot žrtve fašistične ga nasilja.

Partizanske mamice so nato preprosto spregovorile o svojem življenju in ugotovile, da se dandanes precej lažje živi kot pred vojno. »Tako je bilo oblastem malo mar, kako živi posameznik, danes pa je drugače,« so povedale.

Na sprejemu je bila tudi Neža Kotar, mati padlega narodnega heroja Martina Kotarja. Čeprav skoraj ni spregovorila besede, je bilo iz njenega pogleda razbrati globoko hvaležnost za pozornost, ki sta jo vsem partizanskim mamicam izkazala Center za socialno delo in ZZB NOV v Novem mestu.

»Pogrebci, jetrca bi rad!«

»Ali imate kaj jetra, kaj želočkov? Je tam zlata jama? Mislite, da me boste vi v grobu obračati? Pa sveža jetrca potrebujem, saj jih gotovo imate ob takšnem prometu!«

Tako in podobno vprašuje po telefonu že več kot eno leto domala vsak dan več neznanih zlohotnecev pogrebno službo Komunalnega podjetja Novo mesto.

Neuradnoveščenci, ki že toliko časa ponavljajo svoje pobalinstvo, gotovo pozabljajo, da je pogrebna služba žalostno, toda nezogibno delo. S posmehom jo ocenjuje ali pa primerja z mesarstvom kvečjemu surovež ali nekdo, ki ve zelo malo.

Novomeška pokopališča so lepo urejena in v pogrebni službi je opaziti očiten napredek. Komu in čemu torej služijo pobalinska vprašanja po telefonu? Žlikovce, ki to počno, bo res treba poiskati ter jih pošteno krcniti!

Brez ugodnejših kreditov ne bo šlo

V zdravilišču Dolenjske Toplice se kažejo boljši rezultati gospodarjenja — Brez ugodnejših pogojev za kreditiranje ne bo šlo — Iščemo možnosti za podaljšanje turistične sezone

V zdravilišču Dolenjske Toplice so imeli lani 1,97 milijonov din prometa, letos v devetih mesecih pa že 1,85 milijonov. Število nočitev se je od lanskih 16.987 povzpelo letos v 9 mesecih že na 22.686. Precejšen je zlasti porast obiskovalcev iz Avstrije.

»Kljub težavam, ki jih imajo v vseh zdraviliščih, smo z letošnjo turistično sezono zadovoljni,« je povedal direktor Janko Popovič.

»Prenovitevna dela v kuhinji, dograditev športnega bazena, slabo vreme in dogodki v svetu so nam onemogočili še boljše uspehe.

V prihodnjem letu nimamo predvidenih kakšnih večjih vlaganj, nadaljevali bomo s programom razvoja zdravilišča, ki je v skladu s sedanjimi možnostmi. Seveda, če dobimo turistične kredite pod ugodnejšimi pogoji, nam ne bo zmanjkalo korajže. Kreditov z visoko obrestno mero in s kratkimi roki vračanja ne moremo sprejeti. V

Iz tatičev zrastejo tatovi!

Police naših samopostrežnih trgovin so polne najrazličnejših pisanih reči. Kupci se ustavljajo, ogledujejo, odpasajo, kupujejo ali pa gredo mimo. Mnogi med njimi so pošteni in jih pisane stvari ne premamijo, čeprav prodajalke ni blizu. Nekaj je tudi takih, ki skušajo na skrivaj in zastoj prethotapiti ukradene stvari skozi vhodna vrata. Med priložnostnimi tatovi je mnogo otrok, zlasti šolarjev. Nekateri krađejo enkrat, drugi pa poizkušajo večkrat. Jemljejo vse, kar jim je všeč, in nikoli ne pomislijo, da bo moral nakradene stvari plačati namesto njih kdo drug...

Spretni tatiči se med odraslimi kupci poizkušajo izmuzniti z nakradenim blagom. Zadnje čase so začeli v trgovinah posebno budno opazovati mlade kupce. Če kdo nekaj izmakne in ga najdejo, imajo vsi polne roke dela: trgovci, milničniki, učitelji in starši. Skoraj vsi mladega tatiča obsojajo. Pozabljajo, da je prav vzgojna zanemarjenost kriva za marsikatero tatvino. Prezaposleni starši — mnogi med njimi imajo dovolj denarja za vsakdanje potrebe svoje družine — malokrat najdejo čas za pogovor s svojimi otroki. Nikoli jih ne poučijo, kaj je prav in kaj ni, in pozabljajo, da iz malih tatičev lahko zrastejo tatovi. Ne zanimajo se, odkod ima otrok denar in najrazličnejše stvari, ki mu jih oni niso kupili. Mladega tatiča poizkušajo spraviti na pravo pot s udarci in surovimi besedami takrat, ko je še nepozno.

M. P.

OB KONCU OKTOBRA V NOVEM MESTU

Nove asfaltirane ulice

Občinski komunalni sklad financiral do zdaj v Novem mestu več kot 1,14 milijona dinarjev

30. oktobra so v Novem mestu asfaltirali se Skrabčevu ulico, del Prešernovega trga, del Muzejske in Sokolske ulice z dvoriščem MERCATORJEVE prodajalne pohištva (poleg tržnice) in stopnišče med ELEKTROTEHNO in podružnico zavarovalnice SAVA. Pred 1. novembrom je bilo končano tudi asfaltiranje na Mestnih njivah.

Občinski komunalni sklad je do občinskega praznika financiral za okoli 1,41 milijona din komunalnih del v Novem mestu, med drugim: ureditev kanalizacije v Zabji vasi, asfaltiranje Prešernovega trga z okoljskimi ulicami, asfaltiranje na Mestnih njivah in ureditev Ulice talcev. Do konca leta naj bi v Novem mestu in bližnji okolici opravili še nekatera večja dela, med drugim: asfaltirali cesto Zabja vas — Mali Slatnik, uredili pločnike v Bršlinu in razširili vpadnice Bučna vas — Bršlin, uredili križišče pri Industriji obutve, opravili prenositvena dela v parku in drugo. Opravilo teh del pa je odvisno predvsem od vremena.

Ob vsem tem pripravljajo v Novem mestu še ureditev pokritega pločnika za pešce pri ASTRI ob Cesti komandanta Staneta in ureditev križišča Ceste herojev s Kostialovo ulico in Ulico talcev.

Dela, ki naj bi jih opravili še do konca leta 1968, bodo veljala predvidoma 1,27 milijona din.

Teleta za pitanje

Kmetijska zdruga Žužemberk bo dala jeseni 200 telet v pitanje kmetom. Kooperativsko sodelovanje med kmeti in KZ se je do sedaj dobro obneslo.

Novomeška kronika

■ **TABORNIKI ODBEDA** »POREČANI« so se v torek zbrali na Loki, kjer so splavili čoln, ki so ga gradili s prostovoljnimi delom več mesecev. Poskusna vožnja je pokazala, da je čoln dobro grajen.

■ **GRAVERSKA DELAVNICA** KEČEKES je pred nedavnimi precej povečala svoje delovne prostore z novo delavnico v neposredni bližini sedanje. Precejšen razmah te obrti kaže, kako potreben je bil Novemu mestu in širši Dolenjski rjavci.

■ **ULICO TALCEV ASFALTIRAJU**, 4. novembra so začeli asfaltirati Ulico talcev v Novem mestu. Povaljani gramos bo sedaj prekrila črna asfaltna prevleka razen stanovalcev pa bodo tega gotovo veselili tudi učenci poklicne šole, ekonomske srednje šole, šole za zdravstvene delavce in mnogi odrasli, ki hodijo v razne oddelke pri Zavodu za izobraževanje.

■ **OB TRDINOVI ULICI** so ta dni postavili kloek za kmetijsko sadrugo.

■ **OBNOVITVENA DELA** v drogeriji na Glavnem trgu gredo h koncu. Kasneje nameravajo urediti še hišna pročelja do Kovačičeve brivske delavnice.

■ **ZUNANJA DELA** Mercatorjeve — Standardove hiše pri Kečkovem vrtičku na Glavnem trgu so nedavno že opravili, precej del pa so opravili tudi že v notranjosti stavbe. V razmahu so tudi obnovitvena dela v nekdanji Obrtnikov prodajalni ob Cesti komandanta Staneta.

■ **FILM »MOST NA REKI KWAL«**, ki so ga nedavno vrteli nekaj dni v kinu KRKA, je bil dogodek za ljubitelje filmov z vojno vsebino, zato so bile vse predstave dobro obiskane.

■ **NA TRZNICO** sedaj ni treba več hoditi po prahu, ker so pred dnevom mrtvih asfaltirali vse dostope do nje.

■ **GIBANJE PREBIVALSTVA** — Rodili sta: Anica Sedelj s Prešernovega tga 8 — Andreja in Mira Slamnik iz Kristosove 5 — dečka.

»Ena gospa mi je rekla, da jo strašno vznemirja, ko ne ve, kam bo tekla, če nas kdo napade. Kritični pa so baje, je rekla, tisti, ki v Novem mestu držijo vseljudsko obrambo v tako grozni konspiraciji!«

V lepi žalni svečanosti na novomeškem pokopališču so na dan mrtvih sodelovali pevci zbora Dušan Jereb in godba na pihala, govoril pa je lov. Bogo Komelj. Med občinstvom smo pogrešali šolsko mladino. Precej drugače je bilo na šmihelskem pokopališču, kjer so prav številni šolarji z udeležbo in s sodelovanjem v programu ustvarili zelo prisrčno vzdušje (Foto: M. Jakopec)

V novomeški občini pripravništvo ni več tako zaguljena učna snov!

Se vedno pa je najtežje vprašanje, kaj je pripravništvo?

Podjetje za PTT promet: »Pripravništvo imamo ves čas po osvoboditvi!«

Gozdno gospodarstvo: »Pravilnik o pripravnikih smo imeli že pred izidom zakona!«

Podružnica SDK: »Pripravništvo poznamo od začetka poslovanja!«

Kaj pa je pripravništvo? Ponekod trdijo: »Delovno razmerje za določen čas,« drugod: »Delovno razmerje za nedoločen čas,« nekateri pa: »To je poskusno delo!« Ostali pravijo: »Sploh ne vemo, kaj je to.«

Take odgovore je med drugim dobila tudi analitiška skupina pri občinskih vodstvih družbeno-političnih organizacij v Novem mestu, ko je za potrebe občinskega sindikalnega sveta povprašala 47 delovnih organizacij, koliko pripravnikov imajo, kakšno delo, dohodek in pravice jim dajejo, kakšne akte imajo o pripravnikih in podobno.

Na vprašanja je odgovorilo 34 delovnih organizacij. Med temi organizacijami je le 17 takih, ki so že spejele pripravnike. Odgovorile so, da imajo skupaj 83 pripravnikov, od tega največ: tovarna zdravil Krka (26), splošna bolnišnica (17), uprava občinske skopščine (6), podružnica SDK in SGP Pionir (po 5), Iskra Sentjerneje (4) itd.

38 odstotkov pripravnikov ima visoko ali višjo izobrazbo, 62 odstotkov pa srednjo.

V 12 delovnih organizacijah so pripravniki na delovnih mestih, ki so jih predvideli posebej za pripravnike, v 4 delovnih organizacijah pa so pripravnikom dali delo, ki ga je narekovalo trenutno stanje. Eni preizkušajo znanje pripravnikov na začetku, drugi pa ob koncu pripravniške dobe.

Največ vprašanih organizacij je odgovorilo, da nagrajujejo pripravnike iz skladov za osebne dohodke. Nagrajujejo jih različno: eni dajejo pripravnikom vnaprej določene zneske, drugi na podlagi delovnega mesta, ki ga zasledajo pripravniki, tretji pa po delovnem uspehu pripravnikov.

Večina delovnih organizacij izplačuje nagrade pripravnikom na podlagi pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov, ki veljajo tudi za druge zaposlene, ponekod pa so določila o nagrajevanju pripravnikov napisana v pravilnikih o pripravnikih.

Zanimivo je, da so delovne organizacije zagotovile pripravnikom enake pravice, kot jih imajo drugi člani delovnih skupnosti, zato imajo njihovi pripravniki tudi enake dolžnosti. Med povprašanimi delovnimi organizacijami jih je 13 odgovorilo, da so pravice in dolžnosti pripravnikov zagotovile s posebnimi pravilniki, v šestih so te reči zagotovljene v splošnih aktih. V 12 delovnih organizacijah ustreznih pravilnikov še niso sprejeli. Splošne akte o pripravnikih je do zdaj sprejelo 20, pripravila pa jih še 9 delovnih organizacij.

Vsa pripravniška delovna mesta še niso zasedena, saj so anketašne delovne organizacije odgovorile, da želijo zaposliti še 28 pripravnikov. Nekateri delovne organizacije so število pripravniških mest predvidele že v splošnih aktih o pripravnikih.

V združenem sadovnjaku v Smarju pri Sentjerneji so obrati tudi bobovce in računajo, da jih bo okoli

40 ton. Prvovrstna jabolka prodajajo na debelo po 1,2 do 1,4 din kg, medtem ko so v drobni prodaji po 1,4 do 1,8 din kg. — Na sliki: marljiva obralka v sadovnjaku (Foto: Polde Miklič)

Ali potrebujemo zakon o izobraževanju odraslih?

V Polju pri Dolenjskih Toplicah je bilo pred kratkim že drugo letošnje zborovanje inženirjev organizacije dela, kadrovikov in vodij izobraževalnih centrov, ki so se ga udeležili predstavniki iz 26 slovenskih podjetij. Zborovanje je vodil direktor novomeškega Medobčinskega zavoda za prosvetnopedagoško službo Slavko Vute.

Predavatelj prof. Ivan Bertonec iz Ljubljane je zborovalcem ob zelo zanimivi shemi obrazložil skališča o organizaciji izobraževanja strokovnih kadrov. (O tem smo lahko brali več v št. 42., in 43. št. Delavske enotnosti). Novost s tega področja so zanimive zlasti zdaj, ko veliko govorimo in pišemo o izobraževanju odraslih.

O zakonu, ki ureja izobraževanje odraslih, so mnenja precej različna. Nekateri menijo, da takega zakona sploh ni treba, ker je bistvo vsega le izobraževanje, ne pa predmet izobraževanja, saj je v statutih in drugih zakonitih listinah vsakega podjetja že zapisano, da se morajo zaposleni v znanju izpopoljevati.

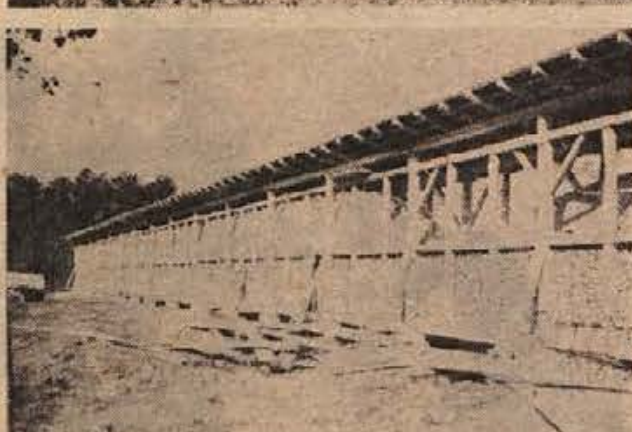
Naj bo tako ali drugače, slej ko prej gre pri tej zadevi za sodelovanje na vseh stopnjah izobraževanja od začetka do konca. Vsakemu zaposlenemu na kakršnem koli delovnem mestu moramo dati toliko splošne izobrazbe, kolikor je potrebuje glede na strokovno znanje. Zavedati se moramo, da je izobraževanje vseh vrst celota in ga ne gre razkosati v med seboj ločene dele. Vsaka višja stopnja izobraževanja je neločljivo povezana z nižjo, tako da stoni na njenih temeljih.

Prof. Bertonec je opozoril, da moramo ob sprejemanju določil, priporočil in zakonov vedeti odgovore predvsem na tale vprašanja: kje in na kakšni stopnji smo z razvojem, kaj hočemo doseči in kakšne možnosti in sposobnosti imamo, da bomo to dosegli.

B. LILJA

Koletivi pošiljajo delavce na zdravljenje

Nekateri delovni kolektivi so se odločili za zdravljenje svojih članov v zdravilišču Dolenjske Toplice. Med tistimi, ki vidijo koristnost takšne pomoči svojim delavcem, so znani delovni kolektivi NOVOTEKS (N. mesto), ZITO, Pietenina, Izolirka, Emona (Ljubljana), Sava, Iskra (Kranj), železarna Jesenice in celo delovni kolektivi iz drugih republik.

Na kmetijskem posestvu na Draškovcu so letos pridelali zelo veliko koruze, ki so jo obrabli s strojem (zgoraj) in spravljali v koruznjak (spodaj), ki je največji na Dolenjskem (Foto: Polde Miklič)

Komemoracija pri spomeniku na Cvibljju

Na dan mrtvih so se zbrali Žužemberčani in okolčani pri spomeniku na Cvibljju in tako počastili spomin na tiste, ki so padli v NOB. Žužemberška krajevna organizacija ZB je organizirala žalno komemoracijo, skupaj s šolsko mladino pa je poskrbela tudi za okrasitev spomenika. V krajšem programu so sodelovali cicibani iz Žužemberka, šolska mladina, godba na pihala iz Novega mesta, pevski zbor »Dušan Jeruš« in mladina iz Iskre. Zbranim je v spomin na padle partizane govoril predsednik krajevne organizacije ZB Stane Gorinšek. M. S.

Komunalno podjetje ukinja servis

Novomeško komunalno podjetje bo do 1. decembra ukinilo servis za Prelišove motorje, dva meseca kasneje pa še servis za Tomosove motore. V delavnici, kjer sta servisa, bodo poslej popravljali le še svoja motorna vozila in stroje.

Sklep o dokončni opustitvi servisne dejavnosti je sprejel delavski svet komunalnega podjetja na seji 23. oktobra. Sklep so obrazložili z ugotovitvijo, da servisna dejavnost v taki obliki ni donosna. Delavski svet je tudi odločil, da bo komunalno podjetje svoj kamnolom v Gotni vasi poslej izkoriščalo le še občasno in po potrebi.

IMV: do januarja 30 novih članov ZK!

V Industriji motornih vozil so pretekli teden sprejeli 13 novih članov v organizacijo ZK. To so mladi ljudje, stari do 25 let, večinoma iz vrst proizvodnih delavcev. Sedem mladih ljudi nameravajo sprejeti še v kratkem. S tem bo organizacija, ki šteje zdaj 54 članov, skoro za polovico pomlajena. Pri sprejemanju mladih ljudi so se odločili za tri merila: mladinec mora biti dober delavec na svojem delovnem mestu, razčlunjen mora imeti poglede glede religije in osvojitvi načela Zveze komunistov. Do konca januarja nameravajo povečati s sprejemom novih članov svojo organizacijo na 80 članov, v prihodnjem letu pa na 100 članov.

Hudoklinovega Naceta ni več

Na pokopališču v Smarju pri Sentjerneji so 29. oktobra pokopali Naceta Hudoklina, ki je več kot 30 let odpral svoje gostišče pri Miklavžu bližnjim in daljnim obiskovalcem Gorjancev. V okolici je bil znan tudi kot »gorjanski oče«. Ker je daljal med NOB streho partizanom, so mu Italijani gostišče zažgali. Zadnja leta je preživel v Kostanjevici na Krki. Na njegovo željo so ga pokopali na smarskem pokopališču, kjer se je od njega postavila vsa bližnja soseska.

POLDE MIKLIČ

Kidričeve besede so nas spremljale...

»Srečanje v Dobrniču je bilo zame čudovito doživetje,« je v razgovoru povedala slavljenska Martina Petrič

V času proslave 25-letnice prvega kongresa Slovenske protifašistične ženske zveze v Dobrniču sem obiskal Martino Petričevu, znano novomeško žrtevno delavko. Med številnimi prijatelji je te dni proslavljala več pomembnih jubilejev, ki naj bi zaradi skromnosti slavljenske ostali kar skriti. Kljub tej njeni želji pa sva se vendarle o njih pogovorila.

Najprej je tekel pogovor o potovanju v Dobrnič prede 25 leti.

»Potovali smo na lojtrskem vozu; iz Novega mesta nas je bilo šest. Pravzaprav nismo vedele, za kaj gre; mislile smo, da gremo na zborovanje. Potovanje po dolini Krke je bilo prijetno. Motila so nas samo nemška letala, ki so letala nad nami. Na kongresu mi je najbolj ostal v spominu lik Borisa Kidriča, zlasti pa njegove besede: »Vojne še ne bo konec.«

Med borbo so partizanko Martino spremljale besede, sprejete na kongresu, in ji vlivale moč za dosego končne zmage. Po vojni in tudi danes je bila vedno v prvih vrstah

med tistimi, ki so se borili za napredek in boljši svet.

Ob koncu razgovora sem jo vprašal, kakšni so njeni vtisi iz današnjega Dobrniča.

»Srečanje v Dobrniču je bilo zame in za ostale tovarišice čudovito doživetje. Srečala sem se s sodelavci, prijatelji in z ljudmi, ki smo včasih delili slabo in dobro. S srečanjem smo se vsaj nekoliko obdolžili ženam za njihov velik delež v revoluciji in se poklonili tistim, ki so žrtvovali sirove, hčere, može in celo svoja življenja za svobodo.« S. DOKL

SPREJEMANJE V ZVEZO KOMUNISTOV

120 mladih je pripravljenih

Prva poročila o pripravah na sprejem mladih ljudi v Zvezo komunistov opozarjajo v novomeški občini na to, da v organizacijah ZK kljub mnogim razgovorom s sekretarji in sklepom konferenc v zadnjem letu niso nič naredili glede tega. Zdaj, ko se je delo z mladimi ljudmi končno začelo, pa bode v oči ugotovitev, da mladina v delovnih organizacijah velikokrat sploh ne ve, kaj je to Zveza komunistov in kaj ZK dela. Ta ugotovitev opozarja, da v mnogih organizacijah ZK niso ne doumeli in ne ostvarili že dolgo veljavnega načela o javnosti dela ZK.

Doslej so v organizacijah

sprejeli že 21 mladih članov, za okoli 100 mladih članov pa sprejem še pripravljajo. Takšno pomladitev je Zveza komunistov v novomeški občini dosegla brez posebnega truda. Vse kaže, da je uspeh zolj posledica tega, da so se začeli v organizacijah resno ukvarjati s sprejemanjem prvega po daljšem času.

V občinskem vodstvu ZK Novo mesto poudarjajo, da pri sedanjih sprejemih nikakor ne gre za kampanjsko akcijo v obdobju pred kongresom. Trdijo, da so se zavestno odločili, da bo ZK s sprejemanjem mladih spremenila sestav članstva, ki ni najboljši.

Morda želite,

da bi vaši prijatelji, znanci, sorodniki doma in na tujem ali pa vaši sosede prejeli odslaj

DOLENJSKI LIST

BREZPLAČNO?

• DO KONCA DECEMBRA 1968 ga lahko — če nam takoj sporočite njihov naslov, ki pa ga lahko oddate tudi vašemu pismonoši! Vaš pismonoša ima te dni pri sebi naročilnico za

• BREZPLAČNE DOLENJSKE LISTE, namenjene vsem tistim, ki si bodo DOLENJSKI LIST naročili v tej jeseni.

ZAČELO SE JE!

31. oktobra so pismonoše v 77 občinah na območju naših 9 občin dobili nad 6000 letakov za nove naročnike, hkrati pa skoraj 4000 DOLENJSKIH LISTOV, ki jih delijo brezplačno družinam in posameznikom, do katerih naš domači tehnik doslej še ni prišel. Akcija »NOVI NAROČNIKI 68-69« je stekla. Že prvi dnevi so prinesli uspehe, šeprav so imeli pismonoše čas za akcijo le v soboto in ponedeljek. Zato o začetku in akciji: priložni teden kaj več in obširneje!

Vse sodelavce v novi akciji lepo pozdravljamo!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
DOLENJSKEGA LISTA

Vsak teden: 10 knjižnih nagrad!

Obnavljamo lepo navado: vsak teden bomo iz vrst novih naročnikov izbrali 10 ljudi, ki bodo dobili majhno knjižno darilo: pozdrav našega uredništva in uprave! V torek opoldne so bili kot prvi v novi akciji izbrani!

Jože Hljaz, Bizeljsko 142; Jože Klarič, Onek 3, Kočevje; Rozi Kuhelj, Trg svobode 19, Kočevje; Jelka Prah, Ul. talcev 10, Kostanjevica na Krki; Marija Gršič, Radovica 47, p. Metlika; Janez Oberč, Hrustanje 16, p. Skočjan; Vida Boje, Dolenja vas 7 pri Ribnici; Silva Rataje, Peče 24, Sevnica; Leopold Mlakar, Primstal, Trebnje, in Anica Bele, Paderskeva, n. h., Novo mesto.

Prvim izbranimem smo knjige poslali danes po pošti. Nilm in vsem drugim novim naročnikom želimo ob branju domačega tednika kar največ koristiti in zadovoljstva!

PRVIH 67!

PRAZNIK SOBOTA in nedelja so vmes — toda akcija je stekla: v ponedeljek in torek smo zapisali v naše vrste prvih 67 novih naročnikov, izmed katerih so večino pridobili pismonoše. Priboj 30 naročnikov se je prijavilo kar z dopisnic, nekaj pa so jih pridobili drugi sodelavci. Stanje v torek opoldne:

BREZICE:	2
CRNOMELJ:	—
KOČEVJE:	9
KRSKO:	4
METLIKA:	2
NOVO MESTO:	14
RIBNICA:	12
SEVNICA:	11
TREBNJE:	2
Razne pošte:	9
Inozemstvo:	3

„Kralj voda“ se ne da kar tako prelisičiti

V Krki in Kolpi je po pripovedovanju strokovnjakov in nestrokovnjakov precej sulcev. Nekateri celo trdijo, da poznajo vse velikane po imenu: Grbonja ima 40 kg, prav tako tudi Janez; Rudolf in Oto jih imata po 35 kg, »Korla« in Marija Terezija pa blizu 30, da o drugih sploh ne govorimo... Ta plemenita riba dvigne vsako jesen številne ribiče doma in v tujini in nezadržna sla jih privleče do slikovitih bregov naših dveh deviško ohranjenih rek. Vsako leto je več ljudi, ki poskušajo srečo in se v glavnem zadovoljni vračajo domov. Če ni drugega — je lov na sulca vsaj nepozabno doživetje ob rekah, ki znata ponuditi še kaj več kot samo ribe.

Ribiških in lovskem slogu ne manjka. Povemo naj tisto o letosnjem prvem sulcu, ki so ga ujeli v Soteski. Ko so ga ujeli, je tehtal 5 kg, do Novega mesta pa je narasel že na 10 kg... Pa naj reče kdo, da samo lovec... Prejšnji teden se je obrala številna odprava ribičev pri znanem sulčarju Gustuju v Podturnu. Priprave so bile zahtevne in so terjale strokovne posege priznanih strokovnjakov. Kljub temu da so bili sulčarji navajeni takega dela, se je delo zavleklo. Ko so prišli na Krko je legel na pokrajino prvi mrak, vsega za namerčak pa je bil še ob palico, da o drugem niti ne govorimo. So nekateri, ki trdijo, da je akcija vsaj razdelila nalogo: dva sta japonski lovec na sulca samo za izbrance. Pa ni tako. Vsakdo lahko lovi, samo če ima potreben pribor, vse drugo pa je za domačega ribiča zelo poceni. Seveda mora tujec, ki se pripelje iz Nemčije, Francije, Švice ali od kod drugod, svoj sprehod ob Krki ali Kolpi dobro plačati. Dvakrat pa je srečni ribič le zaenkrat teko na trnku, ki pa je hitro splahnela: sulček je po domače vpljunila grilja in gobca in se potopil v globino. Da je sulček res prijel, je bil dokaz odgrinjani klen. Pošteno se je zmiralo, lov za dan je bil končan. Ulova ni bilo. Ribiči so bili bojašči za nova spoznanja, užitek pa je bil že sam izlet na Krko. Dva sulčeva prijema pa sta se v domišljiji nekaterih ribičev do Novega mesta lahko že spreminila v slastno pečenko.

SLAVKO DOKL

Kako so Ribničanje ujeli tatu

Mopadu so odvili svečko in čakali v zasedi

Pred kmetom so Ribničanje na zelo duhovit način ujeli tatu oziroma izposojalca mopeda.

Ko je lastnik mopeda ugotovil, da mu je izpred gostilne v Gornji vasi izginil moped, je klical svoje prijatelje in jo skupaj z njimi mahnil v Ribnico, kjer so pregledali vsa gostilniška parkirišča in končno odkrili moped na dvorišču »Pri Cenetu«.

Težave

Na zadnji seji občinske skupščine v Novem mestu so razpravljali o kmetijskem. Oglasil se je tudi odbornik Hrastar s Karteljevega in opisal težave, s katerimi se morajo ubadati kmetje pri proizvodnji in prodaji pridelkov. Ko je dejal, da vse tišči v mesto, se je spomnil še vaskih jantov in dejal: »Fantje ne dobio deket, ker so nerentabilni...« — mislil pa je seveda na nerentabilnost kmetijske proizvodnje. Smeh v avtorja je potrdil, da so vsi osti dobro razumeli.

Mopeda niso odpeljali, pač pa so mu odvili le svečko, pritrdili kabel nazaj in potem v zasedi čakali, kdo bo zajahal jeklenega konjčka.

Končno je nekdo le prišel iz gostilne in skušal vzgati moped. Seveda mu ni uspelo, ker moped ni imel svečke. Fantje iz zasede so se potem približali mopedu in z nasveti pomagali znikavtu, kako naj vzge moped. Hkrati so ga seveda zatikavali, kakšen mopedist je, če ne zna vzgati mopeda, in kritizirali njegov zavni vozilo. Medtem pa je nekdo že neopazno odšel poklicat miličnika, in ljubitelj tujih mopedov je bil prijet.

Samo delo jo drži pokonci

Marija Gorenc z Gorjega Gradisca pri Dolenjskih Toplicah bo 8. novembra slavila 94-letnico rojstva. Rojena je bila 1874. leta in je najstarejša občanka Topliške doline.

Ker takšen visok jubilej ni vsokodnevni pojav, sem jo obiskal na domu in se seznanil z njeno življenjsko potjo. Življenje ji ni bilo nikoli posuto z rožicami, bilo je težko. Takšno je še danes... »Ve-

Kuzla ni pes!

Dr. Požobnik v Sentiernju ima rad živali. Pa je vesel pred kratkim s seboj v gostilniški lokal dva svoja stivočrna, v gostilno pa sta prišla slučajno občinska inspektorja. Tovarik Tešar je upravitelj in je moral vedeti, da psi ne smejo v javne lokale. Zdravnik pa mu je odvrnil: »Kaj ne vidis, da sta kuzla...«

»Na moji zemlji ne!«

Dusan Zupanc je pred štirimi leti na sestanku s kmeti v Dobriški vasi vneto razlagal prednosti lakratnega novega predpisa o agrarnim in umetniški gnojenju. Ljudi je bilo precej, razpoloženje razgorelo, v razpravo pa je nenadoma vdaril zvesen in zloščin glas enega izmed navzočih občancev: »Ne, na moji zemlji se za krčen duš ne bo gnojilo z umetniški gnojili! Khibu pripravljamo se molakar na pomirni in je nekakrati ponetil svoje odločno stališče.

Sele čez pol ure so Zupancu povedali, da tisti človek sploh nima zemlje.

ste, samo lakratnemu življenju se moram zahvaliti, da se držim pokonci. Stalno gibanje in delo so najboljša zdravila za dolgo življenje. Pri zdravniku sem bila samo enkrat, tedaj ko sem si zlomila nogo.« Je povedala se kar krepkla in listra ženčka. Za slikanje ni bila nič kaj pripravljena. — »Kaj boste slikali mene, starico, rajši dajte kakšno mlado.« me je hotela prepovoriti. Ko sem se poseljavil od Marije Gorencove, sem ji zaželel 100 let in prijetne dneve v dolgi leseni življenja. S. DOKL

Ostanki Peterlinovega DKW, v kateri ega se je zaletel ljubljanski Ovirki z AUDIEM v prometni nesreči v četrtki, 31. oktobra, na avtomobilski cesti pri Lešnici. (Foto: M. Vesel)

Štiri nesreče pri Lešnici

Huda avtomobilska nesreča se je pripetila 31. oktobra okoli 18. ure pri Lešnici. Poškodovani so se: Marjan Ovirki, voznik audija in ljubljane, Anton Peterlin z Vinjega vrha pri Dragi, ki je vozil DKW, Iljko Zlatar in Mate Dugonjič, ki sta se peljala v fiatu 1100 iz Umaga, ter še dva potnika. Voznik audija je iz neznanega vzroka zavil na levo polovico ceste in se zaletel v Peterlinovo vozilo Iljko Zlatar, ki se je pripeljal za Peterlinom, je ušelci v že prevrženju audija so ocenili na 40.000 din.

Vlomilec pustil orodje

V noči od 1. na 2. novembra so na Muhaborju neznani vlomilci v kleti Franca Cesarja, odnehi nekaj vina in krompirja ter lesnika okoli 630 din. Vlomilci v trebanjske gostišče Grnardo, ukradel 500 din, nekaj cigarete in mesa. Orodje, s katerim je vlomil, je storilec pustil v gostišču.

Štiri dan so se pri Lešnici pripravljale štiri nesreče. Ob 9. uri je bil zares nepravilnega prebrihavanja poskodbavnege ljubljanskega Dušana Zorčica, ob 9.10 se je na avtomobil Alfa Romeo italijanskega voznika Gaetana Nardela usel poslek s tovornjaka, ki ga je pretehal, ob 19.15 pa je prišlo do lajšega veržnega tremlja starih avtomobilov.

Smrtna nesreča v Srednjem Lipovcu

30. oktobra zvečer se je s kolesom smrtno ponesrečil 14letni Franc Grivec iz Srednjega Lipovca. Pokojnik se je vračal s kolesom iz židance in se je iz neznanega vzrokov med voznjo zaletel v opanko voza, ki je stal pred kozoletem. Udarca je bil tako močan, da je Grivec kmalu podlegel notranjim poškodbam. Njegova smrt je mlačno odjeznila med znanci, sorodniki in prijatelji. M. S.

Jablanica: kozolec se je vžgal

3. novembra ponoči se je nenadoma vžgal kozolec pri Jablanici nad Boštanjem, last tove, Dolena iz Kompolj. Ko

Kako je bila rojena Republika

Ko so se člani Vrhovnega štaba po Peti ofenzivi in bitki na Sutjeski zrnali v Jajce, se jim je zdelo, kot da so prišli v obljubljeno deželo. V Jajcu je vrvelo življenje. Trgovine odprte, na ulicah smeraj polno ljudi. Že od pomenja, od ilirskih in rimskih časov, je bilo Jajce važno mesto in križišče poti na Balkanu. V času bosanske države je bilo sedež velmože Hrvoja Vukčevića, nato pa Tomáševićeva prestolnica. Stevilne vojske so tukaj križale svoja kopja.

Jajce v tistih zgodovinskih dneh

Na sivih zidovih srednjeveške trunjavne, ki se dviguje nad mestom, je bila napisana z velikimi črkami parola: »Naj živi velika oktohrska revolucija!«

Mesto se je pripravljalo za veliki trenutek zasedanja Avnoja. Pripravljalo se je, čeprav prebivalci sploh niso vedeli, kakšen dogodek se bo zgodil v njihovem mestu. Vse je potekalo na skrivaj, da ne bi sovražnik zaslušili.

Razen Vrhovnega štaba, Centralnega komiteja ZKJ in Skoja so bile v mestu tudi najpotrebnejše vojne enote. Že precej časa je delovala oficirska šola in bilo je čedalje več vojaških in političnih tečajev. Prej majhna angleška vojska mislja, ki je bila pršla za časa bitke na Sutjeski, se je sedaj spremenila v številno angleško-ameriško vojaško mislio, katere šef je bil general Fitzroy Maclean. Mislija je bila nastanjena v večji vili nad reko Plivo. V mestu so bile razene šteje realne družbe partizanske ustanove, agitpropa in intendature.

Vrhovni štab je bil nastanjen pod okopi srednjeveške trdnjave, v zaledju Medvedice kule, nekdanjega obrambnega stolpa. Na majhni planoti pred vhodom v katakombe, ki so bile zgrajene že za časa Rimljanov, so partizani postavili dve baraki. V manjši je stanoval in delal tovariš Tito, druga baraka, pa je bila razdeljena na dva prostora: v manjšem so dan in noč sedeli dezurni oficirji in kurirji, v večji pa so se čez dan zbirali člani Vrhovnega štaba, obenem pa so jo uporabljali za ježalnico. Katacombe so bile odlično zaklonišče za primer zradnega napada.

Nemci so bili pravzaprav zelo bitzu — v utrjenih garnizajah v Banjaluki in Travniku. Prinoče v Jajce je varovala partizanska enota pod komando Kostje Nadja. Mesto je bilo svobodno že drugič, odkar se je začela vojna.

Politične priprave za zasedanje

V gornjem delu Jajca, tik pod utrdbami nekdanjega starega mesta, so moč in da potekale politične priprave za zasedanje Avnoja. V dveh lisah, blizu Vrhovnega štaba, so nastajali načrti odlokov in resolucij, ki naj bi jih Avnoji sprejel. Edvard Kardelj in Moša Pijade sta tukaj malone neprestano pripravljala te dokumente. Njima se je nekaj dni pred zasedanjem pridružil tudi dr. Ivan Ribar, ki je z Vladom Želencem dopotoval iz Ljubljane. Pomagal je pripravljati dokumente za zasedanje, obenem pa pisal poročilo o delu izvršnega odbora Avnoja, ki je bil izvoljen na prvem zasedanju v Bihaču. Dva dni pred zasedanjem se je pod vodstvom dr. Ribarja sestel pripravljali odhor in zboroval dolgo v noč. Na seji so bili navzoči tudi delegati vseh republik. Vsi predlogi za dokumente na zborovanju Avnoja (obrazložil jih je Moša Pijade) so bili soglasno sprejeti.

Tako so bile v bistvu končane vse priprave za drugo zasedanje Avnoja.

Težki pogoji za delo

Priprave so potekale na skrivaj in fušisti še sanjali niso, da se v osrčju njihove »nemragljive Evrope«, v majhnem svobodoljubnem halkauskem mestu pripravlja zasedanje narodnega parlamenta, ki je zrasel iz oborožene in svobodoljubne borbe proti silam osi. Todor Vujaširovič je bil tedaj predsednik odbora, ki je moral opraviti vse tehnične in materialne priprave za zasedanje. Člane tega odbora je najbolj skrbelo poslopje nekdanjega Sokolskega doma, kajti ob prvem osvobođenju Jajca je požar močno poškodoval ta dom. Treba ga je bilo obnoviti in pripraviti za slavnostno zasedanje.

Pogoji za delo so bili zelo težki. Osvobojeno ozemlje je bilo zaradi vojne opuščeno in če so hoteli partizani dobiti kilogram ali dva žebeljev in kak kvadratni meter stekla za šipe, so morali uporabiti vse spretnosti in domišelnost.

Delegati niso vedeli za ime mesta

Delegati so bili že na poti za Jajce. Vendar niso vedeli, u sredjo v to mesto. Ustavili so jih v bližnjih krajih: v Vaku, Bugojnu in Mrkonjićgradu, da ne bi sovražnik zaslušili, kaj se pripravlja, in kje. Tukaj so se delegati okrepili po nepotnem potovanju v dežju in snegu, čez planine in ozemlja, ki so bila v sovražnikovih rokah. V Jajcu jih je bilo treba poslati tik pred zasedanjem.

Člani organizacijskega odbora so imeli res težko nalogo: priskrbeli kamione, partizansko železnico in druga prevozna sredstva, da bo okrog 300 delegatov in gostov pravočasno prišlo v Jajce.

Eksplozija — zaradi nerodnosti nekega borca

Nepazljivost nekega borca toliko da ni pokrvala ves načrt. Organizacijski odbor je že med obnovo Sokolskega, sedaj Kulturnega doma uporabljal dvorano za različne prireditve, ki so se navadno končale s plesom. Prireditve so bile nalašč v domu, da nihče ne bi posumil, kaj se pravzaprav pripravlja.

Ker pa se je bližajo zasedanje, je organizacijski odbor, šele, da bi zadnjih sedem dni ne bilo v dvorani nobenih prireditev. Tako bi jo umetniki Djordje Andrejevič-Kun, Joži Jandi, Božidar Jakac in drugi lahko v miru čimbolje dekorirali in pripravili za slavnostno zasedanje.

Novi naročniki DOLENJSKEGA LISTA

- Nevenka Avgustin, Podturn 67.
- IZOLA: Jože Blatnik, Tomazičeva ulica 16.
- KOČEVJE: Mielka Orniković, Resica 4; Rozi Kuhelj, Trg svobode 19; Stane Mauko, Roška 3; Mirko Sijanec, Trg svobode 16; Angela Zupancič, Šalta vas 91; Marko Antonovič, Onek 3; Jože Klarič, Onek 3; Franc Zadrovac, Cvsterlji 10.
- KOSTANJEVICA NA KRKI: Jelka Prah, Ul. talcev 10, in Zofij Zupančič, Milence 7.
- KRMELJ: Pavla Lesjak, Sp. Mladetiče 15.
- KRSKO: Marija Kic, Cesta krških žrtev 131, in Ivan Teršelič, Stari grad 16.
- LJUBLJANA: Marija Gebac, Trnovski pristan 12, in Fanička Peterlin, Ul. Pohorskega bataljona 107.
- DOLENJSKE TOPLICE: METLIKA: Marija Gršič, Radovica 47, in Marija Plešec, Čurle 5.
- NOVO MESTO: Anica Bele, Paderskeva, n. h.; Jože Bež, Gornja vas 53; Franč Cimator, Gozva vas 71, in Franc Sečina, Dol, Lakovnice 6.
- OTOCEC OB KRKI: Martin Doblehar, Židanja vas 4.
- SEVNICA: Anton Kozmus, Stepišče 19; Ana Kunsek, Zg. Vranje 19; Rudi Mejak, Poljska pot 11; Jakob Pevec, Zilgovaški vrh 49; Anton Radovič, odostrič, p. d. 10; Silva Rataje, Peče 24; Marjan Zelen, Zigeški vrh 48; Jože Zupancič, Zigeški vrh 33.
- STOPIČE: Franje Udovc, Dolž 71.
- STRUGE NA DOL: Marija Glavič, Pri cerkvi 2.
- SKOČJAN: Franc Rapar, Goriska vas 12; Ivan Ferkoj, Žigovanje 18, in Janez Oberč, Hrustanje 16.
- TREBNJE NA DOL: Ciril Gabrielj, Gor. Dobra 1, in Leopold Mlakar, Primstal.
- VIDEM — DOBRÉPOLJE: Edvard Drač, Cesta 52.
- ZABUKOVJE: Alojzija Pero, Zabukovje 59.
- ZAGRADEC: Pavla Škerbe, Grinotovo 31.
- ZAGREB: Vaško Deračnik, Sigetsko polje 72, Vrpnice.
- ZUZEMBERK: Marija Globokar, Bogdanja vas 1; Janez Majer, Deševa vas 10; Angela Struna, Kiecot 9, in Franc Strumbelj, Bogdanja vas 31.
- VOJNE POSTE: Jože Jakšec, Sombor, in Jože Labenski, Bileča.
- INOZEMSTVO: Stane Košček, 77 Rue Du Frontispice, Bruxelles 1, Belgique; Alojz Lovšin, Rue Balzac Foreberville 57, France; in Fani Skundric, 10940 Green by Ave So, Chicago 60617, U.S.A.

Kako bomo volili nove odbornike in poslance?

Občinska konferenca SZDL v Krškem je sestavila osmitek volilnega pravilnika. O njem zdaj razpravljajo družbeno-politične organizacije, ki bodo sodelovale v političnih pripravah na volitve. Pravilnik omogoča široko javno delovanje vseh organizacij, društev in združenj občanov in jih poziva, naj se čim bolj tvorno vključijo v predvolilno aktivnost.

V prvem delu govori o splošnih družbeno-političnih razmerjih in vlogi organizacij pri volitvah. Drugi del vsebuje evidentiranje, analizo delovne skupnosti in oblikovanje dela skupnosti in oblikovanje meril za bodoče odbornike in poslance.

Socialistična zveza se zavzema za kandidiranje takih ljudi, ki s svojim delom in družbeno-političnim ugledom prispevajo k hitrejšemu razvoju družbeno-političnih odnosov in samouprave.

V načrtovanju vsebuje pravilnik delo kandidacijskih konferenc. Za krško občino sta predlagani dve kandidacijski konferenci. Vsaka naj bi štela po 65 članov. Temeljna kandidacijska konferenca bo postavljala kandidate za odbornike in poslance republiškega zbora in zbora komunistskega zbora in zbora komunistske skupščine, kandid

date za odbornike občinskega zbora obč. skupščine, potrdila skupaj z Obs listo delegatov za zbor narodov zvezne skupščine ter izbrala skupino delegatov za medobčinske kandidacijske konference za volitve zveznih poslancev.

Druga konferenca v občini bo volila delegate za zbornice delovnih skupnosti, od občinske do zvezne skupščine. V tej konferenci bo imel besedo in vpliv predvsem sindikat.

Medobčinska posvetovanja v Krškem

Odbor za organizacijsko-politična vprašanja republiškega zbora in odbor za vprašanja javne uprave ter splosne varnosti organizirata te dni regionalna posvetovanja o vprašanjih, ki jih posreduje poročiločasne komisije izvršnega sveta SRS za preučitev organizacije republiške uprave.

V Krškem je bilo tako posvetovanje včeraj. Obiskali so ga predstavniki vseh treh spodnjeposavskih občin. Vabljeni so bili predstavniki skupščin in družbeno-političnih organizacij.

TIS vzdržuje varstvene ustanove

V krški občini imajo štiri vzgojno-varstvene ustanove: v Brestanici, na Senovem, v Krškem in Kostanjevici. Obiskuje jih nad 170 otrok od tretjega do sedmega leta starosti.

Delovni čas so ustanove prilagajale željam staršev oziroma njihovega delovnega časa. Starši so prispevali denar le za hrano in posebno varstvo, za vzdrževanje ustanov pa je prispevala finančna sredstva občinska izobraževalna skupnost.

Varstvo šolarjev je vpeljano le v Brestanici. Zanje so delno poskrbeli tudi na tistih šolah, kjer imajo vozače. Uredili so jim podaljšano bivanje v šoli za čas, ko morajo čakati na prevoz.

Nerazvita šola želi samostojnost

V Gornjem Leskovcu se število otrok povečuje, zato je že nekaj časa živa težnja po osamosvojitvi nerazvite osnovne šole v tem kraju. Upravno in pedagoško vodnje od daleč se ne obnese, to pa šoli ni niti najmanj v prid. Verjetno bodo želji po samostojnosti leskovske šole ustregli do prihodnje jeseni.

Štipendije odslej le za predmetne učitelje

Za potrebe šolstva v krški občini štipendira temeljna izobraževalna skupnost v Krškem 24 dijakov in študentov. Pet jih študira na srednji vzgojiteljski šoli v Ljubljani, devet na učiteljskih v Novem mestu, Ljubljani in Celju, štirje na pedagoških gimnazijah in pet na filozofski in biotehniški fakulteti. Izobraževalna skupnost je spremljala njihov napredek in z zadovoljstvom ugotovi

la, da so vsi razen dveh uspešno študirali. Od jeseni naprej bo temeljna izobraževalna skupnost Krško štipendirala le učitelje za predmetni pouk, zlasti za pedagogiko, psihologijo, angleščino, glasbo in likovno vzgojo. Podeljevala bo tudi podpore odličnim dijakom, ki se bodo po končanem študiju odločili za posvečanje na šoli.

Skupina dijakov nasproti galerije v Krškem čaka, da si bo lahko ogledala razstavo slikarja Ivana Čarga. Fantje so redni obiskovalci tega hrama umetnosti ob Savi. Ne samo enkrat, tudi po dvakrat in trikrat si ogledajo isto razstavo. (Foto: J. Teppey)

PO OBČINAH BODO PONOVO PREUČILI ZDRAVSTVENO STANJE

Kmetje borci, ki niso plačali davkov, so brez zdravstvene zaščite

Predstavniki borčevskih organizacij se zavzemajo za večje pravice članstva iz zdravstvenega zavarovanja, za odprto pot do zdravilišč

Na gradu v Brestanici je bilo 26. oktobra posvetovanje s predstavniki občinskih zvez Združenj borcev NOV iz vzhodnega predela Dolenjske. Sklical ga je Komunalni zavod za socialno zavarovanje iz Novega mesta. Razpravljali so o zdravstvenih vprašanjih preživelih borcev in aktivistov NOB.

Z zadovoljstvom so ugotovili, da je družba v zadnjih desetih letih zadovoljivo skrbela za te ljudi, da pa se z njo porajajo težave glede zdravjenja borcev. Tu so omenjali potrebo po klimatskem in termalnem zdravljenju izrpanih in revmatičnih borcev.

Na posvetovanju so si bili edini v tem, da je treba tovrstno zdravljenje omogočiti vsem borcem, naglade na leto vstopa v NOV. Posledice vojne v mnogih primerih občutijo tudi mlajši borci, ki so med vojno šele doraščali in vstopali v partizanske vrste že s 15. in 16. letom.

Pozorno so obravnavali položaj kmetov borcev in njihove težave v zvezi z zdravstvenim zavarovanjem. Letos so

vsil dobili poziv za zamenjavo zdravstvene knjižice. Novo knjižico je dobil v roke le tisti zavarovane, ki je za preteklo leto poravnal vse davčne obveznosti.

Brez zdravstvene zaščite je po podatkih Zavoda za socialno zavarovanje ostala približno četrtina borcev kmetov. To število je zaskrbljujoče. Med borci brez knjižice je precej takih kmetov, ki zaradi oslabelosti in nesposobnosti za pridobitno delo niso bili kos davkom. Prav med njimi so taki, ki so zdravljenja najbolj potrebni.

Na posvetovanju so sklenili naj občinske zveze ZB NOV preučijo razmere, v katerih živijo omenjeni borci, in nato ukrepejo vse potrebno, da bodo čimprej deležni

zdravstvene zaščite.

Zastopnik republiškega odbora ZB NOV Zveze Slovenije Slavko Kovačič je navzoče seznanil s republiškim stališčem do reševanja borčevskih vprašanj in jim razložil osnutke zakonskih prepisov, ki se pripravljajo. Tov. Kovačič je prisotne pozval, naj poskrbijo za najnovejšo analizo zdravstvenega stanja borcev. Ta bo najboljši napotek za nadaljnje ukrepanje.

Posvetovanje so zaključili s priporočilom, naj bi vloge za priznanja posebne delovne dobe povsod čimprej rešili. Upravičenci bodo tako hitreje deležni ugodnosti, ki jim po zakonu pripadajo.

PODJETJE IMA VELIKO NEREDNIH PLAČNIKOV

Uspehi v CELULOZI prekašajo vsa pričakovanja

Letos so napravili več celuloze in papirja — Marsikaj so izboljšali, tudi nagrajevanje

Tako kot v prvem polletju so tudi po devetih mesecih pokazali obratnici v tovarni celuloze in papirja v Krškem nadvse uspešno gospodarjenje. V tem obdobju je proizvodnja narasla na 137.500 ton ali za 5,7 odstotka več, kot so predvideli s planom.

K temu so pripomogli nadpovprečni rezultati v poletnih mesecih, česar se v primerjavi z dosežki prejšnjih let niso bajejali. Količinska proizvodnja je za 20 odst. večja od lanske. Papirja so naredili za 21 odst. več kot lanske triletnje, celuloze pa za 9,1 odst.

Letošnji proizvodni rezultati so posledica nadvse uspešno opravljenega remonta, nekaterih tehničnih izboljšav na papirnem stroju, ki so jih skonstruirali domači strokovnjaki, ter spodbudnega nagrajevanja neposrednih proizvajalcev.

V sorazmerju s količinsko proizvodnjo je bil presežen tu-

di plan celotnega dohodka. Tega so presežili za 27 odst., po posameznih mesecih pa največ v juniju (za 83 odst.) in avgustu (za 41 odst.)

Tako kot ob polletni bilanci imajo v tovarni papirja tudi ob triletnem letu težave s plačniki. Kupci dolgujejo za sprejeto blago 30.581.000 dinarjev.

Proizvodnja na enega zaposlenega znaša letos 7.791 kg ali 13 odst. nad planom, dohodek pa za 40 odst.

Vse te uspehe je doseglo 1220 zaposlenih v tovarni. Razveseljevalo je tudi, da so v podjetju zaposlili vse študente, ki so uspešno končali šolanje.

Ocena organizacij in posameznikov

Komunisti krške občine prizadevno zbirajo podatke in analizirajo dosežanje uresničevanja smernic CK ZKJ. V kratkem pripravljajo sejo konference, na kateri bo to srednja točka dnevnega reda. Priprave obetajo na seji kritično oceno dela posameznikov in organizacij. Posebej bodo razčlenili odnos do mladih in do sprejemanja v vrsto komunistov.

V zvezi s tem bodo pretresali dosežanje skrb za izobraževanje na novo sprejetih članov in odziv starejših komunistov za izpopolnjevanje družbenopolitičnega znanja na seminarjih in tečajih, ki jih prireja komite skupaj z delavsko univerzo.

Kmetje se pripravljajo na tekmovanje

Sklad za pospeševanje kmetijstva v občini Krško bo tudi v letu 1969 namenil del sredstev naprednim kmetovalcem, ki se bodo odzvali razpisu za najboljši pridelek pšenice. Spodbudili jih bodo tudi za sodobno pridelovanje sadja, koruze, grozdja in za rejo piščancev in zvinov.

Letošnji dober odziv in odlični pridelek pšenice zagotavljata, da se bo še večje število naprednih gospodarjev pridruživilo tekmovanju. Že zdaj delajo načrte za uporabo gnojil in isčejo napotke pri strokovnjakih.

Lovci se vključujejo v turizem

Občinska skupščina v Krškem priporoča vsem lovskim družinam, naj razvijajo turizem in privabljajo v svoja lovišča čim več tujih gostov. Družine Krško, Videm, Brestanica, Veliki Podlog in Raka so dolžne nameniti lovskemu turizmu nekaj manj kot tretjino odstrela zajcev in polovico odstrela fazanov. Družini Veliki Podlog priporoča skupščina, naj namenijo tujim lovcem še 70 odstotkov terabele.

KRŠKE NOVICE

TEKMOVANJE V REGLJANJU bo organiziral občinski sindikatni svet v počastitev 25-letnice nove Jugoslavije. Tekmovalci se bodo pomerili v borbenih igrah (6-članske ekipe s po 6 igralci) in v perih 2 x 100 metrov. Organizator bo preim trem ekipam podelil priznanja.

NOV FRIZERSKI SALON je odprl pred kratkim brivski mojster Lavriček poleg osnovne šole. Ta salon je med najlepšimi v Zavarju in je na Vidmu zelo potreben, ker v podobnem lokalu pri kmetijski postaji niso mogli zadovoljiti vseh strank.

KRŠKI LOVCI SO PRED DNEVI po uspešnem lovu, ki sta se ga udeležila tudi dr. Jože Bričelj in dr. Franc Hočvar, sprejeti v svoje vrste Petra Markoviča, sekretarja občinske konference SZDL. Krst je bil prvi zanimiv saj je moral novi član zelene družbine za vsak nepravilen odgovor sprejeti udarce z palico Udarec pa ni manjkalo.

O SPREMEMBI PRAVILNIKA o osebnih dohodkih razmišljajo v tovarni papirja. Sedanjí pravniki določa, da dobi 50-odstotno nadomestilo lanskoletne osnove osebne dohodka vsakdo za prve tri dni odsotnosti zaradi bolezni. Sklep je bil sprejet z namenom, da bi zmanjšali izostanke namisljenih bolnikov in tistih, ki jim delo ob stroju ni edini vir zaslužka, da je prisade res bolne delavce. Razmišljajo o tem, da bi določilo o undomestilu spremenili in uvedli učinkovitejšo ukrepe za lažne bolnike, teh pa je kar precej.

CVETLICARNA JE IMELA v minulem tednu veliko kupcev. Na ročali so sveže cvetje v šopkih in košaricah, veliko pa so pokupili tudi umetnih cvetov. Mnogi me-

snici so si vrgogli krizanteme na domačih vrtovih. Slana je marsikomu prekrizala račune, slasti na levem bregu Save, kjer je mrak uničil precej cvetja. Za dan turtuh so občani lepo okrasili grobove na pokopališču, spomenike in spominska obeležja padlih borcev, talcev in internirancev. Delegacija Zveze Združenj borcev se je šla pokloniti tudi spominu krških hrtev v Dobruvo.

OTROŠKI VRTEC NA VIDMU je dokončen. Varovancev še ne sprejema, ker morajo kupiti opremo. Ustanova je zelo lepo urejena in malčki se bodo v njej počutili mnogo udobneje kot v sedanjih prostorih. Vodstvo osnovne šole si prizadeva, da bi otrokom v novi varstveni ustanovi nenasno ne manjkalo. Kuhalji jim bodo tudi kosilo, kar je bila ves čas želja mnogih staršev.

ORGANE BODO ZAPOSLILI. Občinska skupščina bo organizirala več javnih del, h katerim bo pritegnila vse zdrave moške iz občinskih druščin. Na ta način jim bo nudila denar za preživljanje, varnostni organi pa bodo postavili nadzor nad kršenjem jarnega reda. Prostor za naceliv Giganov je dotičen na desnem bregu Save. Letos jim bodo napeljali tja vodo, napelja pa jim predvsem ne bodo gredili.

GOSTISCE PODJETJA PRA-SKRBA ima lep obisk. Sprejema tudi stalne abonente za ko-ilo. Nabralo se jih je že precejšnje število. To kaže, da so s hrano in potrebno zadovoljni v novem gostišču se radi zadovoljijo prehodni gostje. Nadomestila jim karvarno, ki jo na tej strani mesta pogrešajo. To je verjetno ugani arhitekt, ki je projektiral lokal.

Loka: za dokončanje je zmanjkalo denarja

Prosvetno društvo „Primož Trubar“ iz Loke pri Zidanem mostu je zaprosilo občinske organe, naj mu z jenarno pomočjo pomagajo dokončati preureditev dvorane prosvetnega doma Lani so s prostovoljnimi delom betonirali tla in opravili še nekatera druga dela, zdaj pa je treba položiti parket, obnoviti električno napeljava ter opraviti nekaj drugih del, kar bi skupno stalo blizu dva milijona starih dinarjev.

Občinska kronika je že v zamudi

Ze leto dni je minilo od časa, ki je bil določen za končni rok pošiljanja gradiva za občinsko kroniko, kar naj bi bilo bogato dopolnilo za pospeševanje turizma v tem delu Slovenije. Pobudo je dala Socialistična zveza, vendar kaže, da bo ostalo pri besedah in načrtih. Skoda je le, da je bilo porabljenega precej truda in časa pri zbiranju podatkov. Prihodnje leto bo Sevnica praznovala 100-letnico tabora v tem kraju, zato bi bilo prav če bi kronika izšla vsaj do tega časa.

S. SK

Blanca: za žičnico sta bregova prenikza

Meritve so pokazale, da sta bregova Save prenikza, da bi lahko naredili žičnico za prehod čez reko pri Blanci, kjer je bil doslej dostužen brod. Z delom bo treba pohiteti, saj se bliža čas, ko bo voda velika in prevoz nevaren.

Na zadnjem sestanku, ki je bil sredi oktobra, so ljudje tudi želeli, naj bi zanje organizirali dvodnevne tečaje prve pomoči pri živini, delavska univerza pa naj bi redno pripravila predstave „potujočega kina“.

OD LISCE DO MALKOVCA

STUDENEC: ODKUP AJDE IN OREHOV Poslovatnica sevnškega trgovskega podjetja je začela odkupovati letošnji pridelek ajde in orehov. Ajda je po 2 dinarja kilogram, vendar zaradi slabega pridelka kmetje ne bodo veliko izstali. Zatrati sponjadarice posebej ne bo dosti boljše, ureli decarji jih je mogoče prodati ac 8,50 tln.

ZAVRATEC: ČAKANJE NA OKUŽBO? V zaseku Prebojce pri Zavratcu imajo dva izvira, katerih vodo uporabljajo za napa janje živine, pa tudi za človeško prehrano. Okolica je onesnažena z iztrežki, v vodi pa se redijo žabe med gnanim listjem, ki pada z dreves. Nedolgo tega je en otrok že obolal za tifusom, zato vodo pa je vzel inspektor, vendar rezultati analize še niso znani. Letos spomladu so ljudje resda že poskušali stradati rezervoar s pipo, vendar niso dosegli sporazuma z lastnikom zemlje.

VELIKO PODGORJE: NOVA ČESTA S pomočjo delovnih organizacij so prebivalci velikega Podgorja zgradili blizu 3 km dolgo cesto tako da se je v kraju zdaj mogoče pripeljati z avtomobilom. Glavni organizator dela je bil upokojeni skopitarar Valentin Oblak. Cestni sklad je pri spetal 1500 din, OK SZDL 500 din, Jutrjanika 200 din, GG Brečice 1000 din, prebivalci vasi pa so prispevali vsak po 1000 ali 700 din, razen tega so skupaj opravili še 1000 prostovoljnih delovnih ur.

PLANINA: RADI BI ZVEZO S SEVNICO Dolina Sevnice se hitro spreminja, rastejo nove hiše, električna napeljava se je že povsod razširila. Po cesti proti Planini sicer vozijo letalski avtobus, vendar je večkrat prepoln, v času počitnic pa sploh ne vozi.

TONČKA REŠETA

Srečali smo ju na sprejemu v Sevnici. Tončka Rešeta, odposlanica na Kočevskem zboru pred 25 leti in delegatka na dobriškem ustanovnem kongresu ZZS, doma iz Novega grada nad Boštanjem, ter Franciška Udovč, obe preprosti kmečki ženi, ki ležeta pod sedmi križ, sta se usedli med mlajše in se veselili skupaj z njimi.

Našo Tončko, kot ji vsi

„Nekaj se, nekaj pa tudi ne“

pravi, smo povprašali, kako živi in kako se urešnjuje tisto, o čemer so govorili v Kočevju in Dobriču.

„Med vojno so mi ubili moža. Preživljala sem se predvsem z delom na kmetiji, dobivam pa tudi 150 dinarjev priznanih. Kar zadovoljna sem, saj sem bila vedno vajena skromnosti. Če se urešnjuje vse tisto, o čemer smo takrat sanjali? Nekaj se je, nekaj pa tudi ne. Pogrešam predvsem tisto tovarištvo in prijateljstvo, ki smo ga živeli takrat. Všeč mi je janašnji sprejem, zabolelo pa me je, ko so nekateri vidne družbene delavke na proslavi 25-letnice v Dobriču odšle in nas pustile same.“ je dejala Tončka.

FRANČIŠKA UDOVČ

Tudi Franciška Udovč, mati sedmerih otrok, se je udeležila ustanovnega kongresa v Dobriču. „Na proslavo letos nisem šla. Bolehna sem in se raje iržim doma. Zelo rada pa bi šla za teden dni v zdravilišče; to bi mi gotovo dobro delo.“ je govorila o svojih težavah Franciška.

Preproste, skromne so te naše slovenske matere. M. L.

Ni prometnih znakov

Ze spomladi so v Smarju na zboru volivcev razpravljali o tem, da ni nobenih ustreznih prometnih znakov pred železniskim nadvozom v Smarju. Vozniki motornih vozil, ki ne poznajo ceste ob Savi proti Bregu in Radečan, pogosto nadaljujejo vožnjo po desni strani železniske proge do zadnjih stanovanjskih hiš v Smarju. Posebno moči prebivalce Smarja obračanje osebnih in motornih vozil na ozki poti ponoči, temveč tudi pediker in maser. Vsako sredo prihaja v Sevnico in sprejema stranke od 15 do 19 ure v kolodvorski restavraciji. Vsi njegovi spaciolci pohvalijo njegovo delo.

STUDENEC: RAZSTAVA IN PRODAJA KNJIG 27 in 28 oktobra je v gasilskem domu povrtenik zavoda sšoroce razstavljal in prodajal knjige. Razstava si je ogledalo malo odraslih ljudi, v večjem številu pa so prišli učenci osnovne šole in mladina. Pokupili so precej partizanskih knjig.

HUDO BREZJE: SLABA REKLAMA ZA „SAVO“ Avgusta je Justin Mlakarju pogorel kozolec dvojnik, vendar kljub pisanjem in telefoničnim pozivom oškodovanca na pride zastopnik zavarovalnice „Sava“ iz Krškega, da bi ocenil škodo.

POSTAJALISCE ZA OTROKE Osnovna šola Sevnica je v začetku letnega leta predlagala krajevni skupnosti Sevnica da bi skupaj z drugimi pristojnimi organizacijami v kraju pomagala pri ureditvi avtobusnega postajališča za otroke. Predvsem bo nujno potrebno tako postajališče zgraditi, ker otroci nimajo kje čakati in se potepajo okrog trgovin in restavracij. Težave pa so posebno ob odložitvi vremenih in zimskih čneh.

PO ZASAVSKIH PLANINAH Mladi člani planinske sekcije osnovne šole Sevnica so doslej ob nedeljah prehodili že skoraj vse postojanke, ki so vključene v zasavsko planinsko pot. Marjanska jim le bohot in Janče. Ti dve postojanki pa bodo obiskali še v tem tmesecu, kakor bodo prejeli posebno značke.

vozniki proti Bregu. Pogosto se dogaja, da prebivalce v Smarju sprašujejo tudi, kje je cesta na Liseo ipd.

Loka: bi streha res toliko kazila?

Na postajališču v Loki pri Zidanem mostu imajo železniški delavci veliko dela, najtežje pa je stalno dvigati in spuščati zapornice, saj gre tudi po 130 vlakov v obe smeri. Ker so železničarji izpostavljeni vsem vremenskim nepravilnostim, je železniška sekcija iz Zidanega mostu že pred dvema letoma hotela postaviti kovinsko gaščitno střebo nad prostorom, kjer dvigajo in spuščajo zapornice. Poča občina je predlog zavrnila, češ da ne ustreza urbanističnim zahtevam. Ljudje v kraju menijo, da streha Loke ne bi kazila, saj so v kraju druge, večje urbanistične nepravilnosti. Podobne strehe imajo v drugih večjih krajih, npr. v Storah pri Celju, zato je nerazumljivo, zakaj je v Loki ne bi smeli imeti. S. SK.

IZ ŠENTJANŽA

OB DNEVU MREVIH se je na pokopališču v Šentjanžu, ki je bilo lepo poseto s peskami in okrasno s cvetenjem, zbralo veliko ljudi. Krajevna skupnost je letos pravčasno priskrbela pesek za posetje poti in okolice grobov. Žal pa so pri tem ugotovili, da so nekateri lastniki grobov porušili to veliko peska, in to predvsem tisti, ki niso plačali skromnega prispevka 3,00 din od groba, ki ga krajevna skupnost porabi za urjanje celotnega pokopališča. Letu bo morala v prihodnjem letu vsakek priskrbeti za to, da bodo uredili prepotrebno arhičko vodilo.

ŠENTJANŽKI GASILCI vrnijo izgrajeno svojo dom. Prejšnji mesec s onapravili drugo ploščo, pridaevajo pa si, da bi v letošnjem letu, kar je zelo nujno, napravili tudi ostreke in pokrili pradobo. Pričakujejo, da jim bodo okoljski prebivalci pomagali pri ureditvi zamislit in darovali potreben les.

AMD SEVNICA

se pridružuje praznovanju občinskega praznika in hkrati vabi ljubitelje avtomobilskega športa, da se vključijo v društvo.

Komemoracija v Sevnici

Zadnji leden pred dnevom mrtvih so bili naši pionirji zelo delavni in večkrat v mislih pri štrvah, ki so padle za našo svobodo.

Ze od ponedeljka dalje so vsak dan krasili grobove padlih borcev in grob junaka Sava Kladnika, po katerem ima naša šola ime. Prizigali so tudi svečke in z malkom pri grobu počastili spomin umrlih.

31. oktobra pa smo se vsi šolarji zbrali pred spomenikom, kjer je bila lepa žalna srečanost.

Člani dopisniškega kroška osnovne šole Sevnica

Povratni obisk iz Mozirja

V torek so obiskali sevnško občino predstavniki mozirske občine in tamkajšnje kmetijske zadruge, da bi si ogledali nekatera hribovske kmetije, ki so primerne za preuiskeritev in specializacijo. S tem so vrnili obisk zastopstvu sevnške občine, ki se je v Mozirju mudilo v ob četku oktobra.

KOMUNALNO STANOVANJSKO PODJETJE SEVNICA

čestita vsem občanom občine Sevnica za občinski praznik!

OPOZORILO

Danos je v Skupščinskem Dolonjskem listu objavljen sklep sveta za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve občinske skupščine Sevnica o javni razgrnitvi osnutka dopolnitve urbanističnega programa za območje Sevnica in urbanističnega načrta za mesto Sevnica. Zainteresirani občani in predstavniki delovnih organizacij si oba osnutka lahko ogledajo vsak uradni dan (torek in petek) od 8. do 14. ure. Urbanistični program in načrt mesta Sevnica bosta na vpogled 30 dni po objavi sklepa sveta.

Dana & Virus

TOVARNA RASTLINSKIH SPECIALITET

SEVNIŠKI VESTNIK

Vprašanje za trgovce

Vel. Gaber - »Solo, trgovino, pokopališče in poti moramo urediti,« vztraja Tone Praznik

Veliki Gaber je eno večjih občinskih središč s polno osnovno šolo in velikim kmetijskim zaledjem, ne dosti manjše pa ima tudi »zaledjek« problemov. Za včeraj je bil sklican sestanek vodstev krajevne skupnosti, Socialistične zveze in predstavnikov trgovine, da bi resili eno izmed vprašanj. Tajnik sveta KS in predsednik krajevne organizacije SZDL Tone Praznik pa jih je takole razvrstil:

Prvo - šola je simbol napredka, zato je ena prvih nalog preurediti in primerno usposobiti sedajšnje šolsko poslopje. Kako zbrati toliko milijonov, je še vprašanje. Verjetno pa brez samoprispevka ne bo šlo.

Druga stvar je trgovina. V Velikem Gabru delo prodajalca v nemogočih razmerah, zato je na mestu postaviti javno vprašanje: zakaj si dve družbeni delovni organizaciji - KZ Trebnje in Mokra - umoglavijo konkurenta v Sentilovrencu, ki je manjši kraj, na Veliki Gaber pa nihče ne misli. Member pa nihče ne misli. Member, da smo upravičeni povabiti kako drugo trgovsko podjetje, pa čeprav ne

domače. **Tretje**, kar nas teži, je prepolno gabersko pokopališče. Zdaj je že tako polno, da tako rekoč ni za nikogar več prostora. Ze leta in leta pa se vleče pravda za zemljišče, kjer bi bilo novo pokopališče, toda zadeva se nikamor ne premakne.

Četrta naloga je skrb za vaške poti in ceste. Posebna cesta, ki pelje skozi vas in se priključuje cesti Ljubljana - Zagreb, je nujno potrebna popravila. Mislim, da sem naštel dovolj. Če se nam bo posrečilo s skupnimi močmi to narediti, se vodstvom krajevnih organizacij ne bo treba srnovati. M. L.

Gostje iz Obrenoveca so v nedeljo obiskali tudi spomenik padlih pri Sv. Urhu pri Ljubljani (Foto: Legan)

Kot srečanje z brati

Prijetna novost: Obrenovčani so bili tokrat tudi zasebni gostje v Trebnjem in okolici

V soboto in nedeljo je gostovalo v Trebnjem in na Mirni 39 občanov iz pobratene obrenovske občine in s tem vrnilo obisk delegaciji trebanjske občine 12. in 13. oktobra.

Bogati program prijateljskega obiska se je začel že v Zagrebu, kjer so goste iz Obrenoveca pričakali zastopniki Trebnjega. Skupaj so se z avtobusom odpeljali v Kurovec in si ogledali Titovo rojstno vas. V Brežicah so obiskali grad in vteško dvorano, v Kostanjevici pa Formo vivo, Gorjupovo galerijo in Lamulov likovni salon.

V soboto zvečer so jih Trebanjci pričakali z godbo na pihalu, nato pa so jih sprejeli kot družinske goste na večerjo in prenočišče. Prav to je zelo zblížalo prebivalce

obeh občin, ki so se med seboj tesneje spoznali, ko so kramljali marsikje pozno v noč.

V nedeljo so obiskali Ljubljano. Tam so si ogledali športno dvorano v Tivoliju, zgradbo republiške skupščine, nato pa so se odpeljali k Sv. Urhu, kjer jim je poslanec France Kolar govoril o tej sovražni postojanki in o narodnoosvobodilnem gibanju v Sloveniji.

Popoldne so si ogledali tovarno rastlinskih specialitet DANO na Mirni, zvečer pa jim je predsednik OBS Ciril Pevec priredil v avli osnovne šole svečan sprejem. Sprejema so se udeležili tudi gostitelji, pri katerih so Obrenovčani večerjali in prespali. Vzdušje je bilo nadvse priščno, tako rekoč enkratno.

Čimprej izdelati seznam kulturnih spomenikov

Za spomeniško varstvo je bilo letos doslej porabljenih 7.000 dinarjev. V mirenski župni cerkvi so restavratorji nadaljevali odkrivanje dragocenih fresk, obnovljena pa sta bila tudi streha in zvonik cerkve na Vihru, v kateri so dragocene slike glavni okras stranskih oltarjev.

Kot predvideva pogodba, bo Zavod za spomeniško varstvo letos opravil še arhitektonske posnetke trebanjskega gradu ter pripravil predračun za najvažnejša dela v tem gradu, v mirenski cerkvi ter v cerkvi v Sentrupertu. Zavod izdeluje tudi seznam kulturnih spomenikov, vendar o tem delu doslej ni dal poročila občinski skupščini.

S SEJE SKUPŠČINE TEMELJNE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI

Še najcenejši so - posebni oddelki

Za šolanje motenih otrok naj bi v Trebnjem odprli dva, na Mirni pa en poseben oddelek - Kdaj iste pravice tudi za kmečkega otroka?

Prejšnji teden se je v Trebnjem sestala skupščina temeljne izobraževalne skupnosti, ki je sprejela poročilo o delu izvršnega odbora ter delno popravila finančni načrt za letošnje leto, ki predvideva 3.546.000 din za celotno izobraževanje. O svoji sedanjosti zagati je skupščina poročala tudi delavska univerza, znova pa so razpravljali tudi o posebnem šolstvu teru sposabljanju duševno in telesno motenih otrok.

Posebna strokovna komisija je v trebanjski občini že pred šestimi leti začela kategorizirati (vrščati) duševno in telesno motene otroke, da bi jih lahko primerno šolali in usposabljali za samostojno življenje. Doslej je bilo pregledanih blizu 300 otrok, od tega pa je bilo kategoriziranih 90. Ob letošnjem preizkusu otrok prvih in drugih razredov se je pokazalo tudi, da šole pogosto predla-

gajo za posebno šolanje otrok, za katere se potem ugotovi, da so sposobni za šolanje v rednih šolah, imajo pa različne vzgojne napake, ki imajo velikokrat vzroke v družinskem življenju.

Ker v občini ni posebnih oddelkov, hodijo skoraj polovica vseh duševno ali telesno motenih otrok v redne osnovne šole, kjer ovirajo šolsko delo, kjer se tudi sami slabše počutijo zaradi osebnih neuspehov. Šolanje v posebnih šolah drugod pa je razmeroma drago in pride v poštev le v nekaterih primerih.

Skupščini temeljne izobraževalne skupnosti je bilo znova predlagano, naj bi ustanovili posebne oddelke pri osnovnih šolah. To bi bil najboljši lahod predvsem za kmečke otroke, ki kot kmečki zavarovanci nimajo pravice do plačanega usposobitvenega postopka v posebnih šolah. Kot druga možnost je bilo predlagano tudi, naj bi republika takó pravico zagotovila tudi kmečkim otrokom.

Po doslej zbranih podatkih bi zadostovalo, če bi v občini zaenkrat odprli tri oddelke posebne šole: dva pri trebanjski osnovni šoli in enega pri mirenski. Denar za te namene bo potrebno zagotoviti, saj gre za življenjs-

ka vprašanja procejsnjega števila občanov.

Skupščina TIS je bila prejšnji teden natančneje seznanjena tudi s težavami in načrti delavske univerze. Poročali smo že, da se je ta izobraževalna ustanova znašla v zagati, ki pa ni tolikšna, da je ne bi bilo mogoče premagati. Člani skupščine so menili, da je DU treba dati letošnjo dotacijo, za naprej pa je potrebno izdelati uresničljiv program in naj vežati denarno pomoč temeljne izobraževalne skupnosti.

M. L.

TREBANJSKE IVERI

■ CENE ZA ODVOZ SMETI. Komunalno obrtno podjetje je predlagalo občinski skupščini, da bi za odvoz in odlaganje smeti računavalo na mesec 6 par od kvadratnega metra stanovanjske površine, 14 par od poslovnih prostorov ter 9 par od poslovnih prostorov proračunskih ustanov. Kdor sam odvažna smeti, pa bi moral za uporabo odlagališča plačevati polovične zneske. Danes bo o vseh ni tudi odločala občinska skupščina Račun kaže, da bi se na ta način zbralo čez 32.000 din na leto.

■ DECEMBRA SE »RAZVALINA ŽIVLJENJA«. KUD France Prešeren iz Truovega v Ljubljani bo po uspešni predstavi Linhartovega »Matičeka« v decembru gostovalo v Trebnjem še s filmarjevo igro »Razvalina življenja«.

■ DOZIDAVA OSNOVNE ŠOLE? V trebanjsko osnovno šolo prihaja

Danes o zadruzi in referendumu

Dnevni red današnje seje občinske skupščine je izjemoma kratek, toda obsega nekatera zelo pomembna vprašanja, ki zadevajo vse prebivalce trebanjske občine. Načrt vlaganj v šolstvo, predlog o razpisu referenduma za uvedbo krajevne samoprispevka za izgradnjo v šolstvu, poročilo o problematiki kmetijstva ter poslovanju KZ Trebnje, poročilo o kulturno-prosvetni in telesno-vzgojni dejavnosti, zazidalni načrti za Trebnje in Mirno ter plačevanje davkov in prispevkov, vse to so važne zadeve, o katerih bodo danes odločali odborniki.

Bič: škoda je prostora za premajhen objekt

Pred kratkim je trebanjski oddelček za gospodarstvo in finance izdal lokacijsko dovoljenje za gradnjo stak bar pri Biču, ki ga bo gradilo podjetje IMOS iz Ljubljane. Investitor je že predložil načrte, vendar po mnenju oddelka ne ustrezajo, ker predvidevajo premajhen turistični objekt. Interes občine je, da najbolje izkoristi primerne lokacije za turistične objekte, zato vztraja pri primerni velikosti teh zgradb.

Zadruga je odprla prodajalno pohištva

Kmetijska zadruga Trebnje je te dni odprla v sejni dvorani zadrugnega doma v Trebnjem veliko prodajalno pohištva in gradbenega materiala, ki je hkrati tudi razstavni prostor. Kupci si lahko ogledajo sodobno pohištvo, lahko pa ga naročijo tudi po prospektu. Solidnost zagotavlja sodelovanje z veliko trgovsko hišo SLOVENIJALE iz Ljubljane, ki posreduje izdelke mnogih tovarnih pohištva. Doslej v Trebnjem ni bilo specializirane prodajalne pohištva, velika pridobitev pa bo tudi ugodno kreditiranje kupcev, ki ga bo uvedla zadruga.

Mirna: za nekatere pa - odločbe

Do praznovanja letošnjega dneva dolenskih izseljencev je precejšen del lastnikov hiš na Mirni polepsal zgradbe in okolice, ne da bi bile za to potrebne odločbe, ki jih predvideva odlok o zmanjšanju vidu naselij. Ker pa tega ni naredili vsi lastniki, bo posebna komisija v kratkem pregledala naselje, nato pa bodo izdane odločbe vsem tistim, ki jih krajevna skupnost v svoji jurijski in julijski akciji ni mogla prepričati

Kljub potrebam do zdaj zelo malo pripravnikov v podjetjih

V občini je manj zaposlenih in nezaposlenih, kar pomeni, da ljudje iščejo delo še drugje

Zadnji podatki kažejo, da se število nezaposlenih na Dolenskem vidno zmanjšuje. Tako je bilo v septembru v vseh občinah, ki jih obsega novomeški Zavod za zaposlovanje, 279 ljudi več na novo vključenih v delovna razmerja, kot pa jih je zapustilo delovna mesta. V trebanjski občini znaša ta presežek 15 ljudi.

Značilno je, da zaposlovanje pripravnikov poteka počasneje, kot je bilo predvideno. Taka ugotovitev velja tudi za yso Slovenijo. Na območju novomeškega zavoda so v septembru sprejeli le 13 pripravnikov, kar je gotovo

zelo malo, posebno, če upoštevamo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih na Dolenskem.

Gibanje zaposlenosti med posameznimi občinami je precej različno. Navzlic splošnemu naraščanju zaposlenosti je trebanjska občina imela ob koncu septembra 76 ljudi manj zaposlenih kot v začetku letošnjega leta. Septembra se je sicer tudi število nezaposlenih, ki iščejo delo s pomočjo zavoda, zmanjšalo na nekaj nad sto, vendar zaposlenost ni dosegla zimske ravni. To pomeni hkrati, da je precej občanov poiskalo zaposlitev zunaj občine ali pa odšlo na delo v tujino.

Matična knjižnica napreduje, ljudske pa ne

V petletnem obstoju je matična knjižnica v Trebnjem povečala število knjig za več kot 4-krat in jih ima sedaj že blizu 8.000. V tem času je posodila skoraj trikrat toliko knjig, število bralcev pa je od začetka do letos naraslo od 178 na 704. Večinoma si knjige izposoja mladina, med starejšimi ljudmi pa upoko-jenci.

Knjige si je mogoče izposoditi še v dveh ljudskih knjižnicah - v Mokronogu in Sentrupertu, vendar v obeh krajih primanjkuje denarja za nakup novejših knjig. V Sentrupertu pa niti primernega prostora nimajo. Podobno je na Mirni, kjer knjižnica sploh ne deluje, knjige pa so shranjene v osnovni šoli. TREB.

DRUGIM ZA ZGLED. Mokronoški šolarji so po pouku odšli pobirat krompir KZ Trebnje, za plačilo pa jim bo zadruga dala krompir za šolsko kuhinjo. Zgled, ki ga je vredno posnemati. (Foto: Mildič)

Ograja ni odpotovala na morje

Kot je bilo na tem mestu objavljeno v zadnji številki Dolenjskega lista, ampak je ostala kar v Kočevju, kjer čaka nadaljnje usode v Rožni ulici za hišo št. 6. Se predan je bila v celoti demonstrirana, jo je namreč srešila ograja, v čigar upravljanju je zgoraj navedena hiša. Lastnik vikenda mu je za to zelo hvalešen, saj je pri podrobnem pregledu ugotovil, da bi se z njo slabo obdržala, ker bi ga njena obnova stala več, kot če bi nabavil novo. Tako torej niso glasna ograja ne bo skrastla vikenda na morju, kar pa lastnika ne bo oviralo, da ne bi še vnaprej s svojimi sredstvi skrbel za boljše zdravje, svoje in svoje družine. Enim pač bolj prija, da svoj prosti čas in sredstva porabi za posejanje po zadimljenih lokalih, drugim pa bolj gibanje v naravi in vlaganje prihrankov v koristnejše namene.

Da bo vsem sprizadetim jasno: ograja ni padla zaradi vikenda, kot se širijo govorice, ampak zato, ker je zbolevala čisto in vrtila promet. Dalje, ker je bila v slabem stanju in bi tudi sicer morala pasti prihodnje leto, ko je predvidena rekonstrukcija Rožne ulice.

INŽ. TONE KNAPFELJIC

OPOMBA PISCA: Gornji pri-spevek mi je prinesel direktor Stanovanjskega podjetja inž. Anton Knapfeljic. Zahteval je, da ga objavim. V razgovoru je hkrati povedal, da je bil v komisiji, ki je odločila, da je treba ograjo pri stanovanjski hiši zdravstvenih delavcev v Rožni ulici odstraniti. Dodal je tudi, da je dal na svoje stroške podreti, odpeljati jo je v svojo garažo in jo nato nameraval postaviti pri svojem vikendu ob morju. Vendar je zaradi posredovanja uprave zdravstvenega doma, govorila ljudi, da je ograja padla zaradi vikenda, in svoje ugotovitve, da je ograja slaba, ograjo vrnil.

Bralcem puščam v presojo, če dejanje inž. Knapfeljica ni bilo vsaj nekoliko čudno, če ne celo v nasprotju s nekaterimi družbenimi normami.

— ker je bil on v komisiji, je zahteval odstranitev ograje, bil pa je zainteresiran za ograjo;

— ker je v Rožni ulici velika večina ograj grah, kot je ta, paši pa je morala prav ta, ki je bila med najlepšimi in po skromni presoji tudi med največ vrednimi, se pravi, da ni ona najbolj kazala ulice.

Če je ograja zaradi razširjene ulice se morala pasti, naj bi jo podrli hkrati z ostalimi, se pravi prihodnje leto, ko se bo začela predvidena rekonstrukcija Rožne ulice; če je ograja se ovirala promet (vendar ga ni nič bolj kot nekatera druga, ki so slabše), bi jo bilo mogoče prestaviti bliže stanovanjski hiši, in ne kar podreti!

JOZE PRIMC

Sprejet tržni red

Občinska skupščina je na zadnji seji sprejela tržni red za tržnico v Kočevju in odlok o potrditvi tržnega reda. Odlok med drugim predvideva, da bo kaznovan z denarno kaznijo do 100 din, kdor bo prodajal blago izven tržnice (na primer po hišah, kot se pogosto dogaja), kdor ni na vidno označenih cen blaga in kdor blaga ne meri s predpisanimi merami.

DROBNE IZ KOČEVJA

TEČAJ PRVE POMOČI namešteni v prvi vrsti sanitetnim ekipam civitne zaščite, so se že pričeli. Organizirani jih je občinski odbor Rdečega križa. Tečaj bodo vodili zdravniki, bodo pa v sode ših krajevnih skupnosti: Kočevje-mesto, Satla vas, Dolga vas, Para, Stara cerkev, Struze, Oslinca in Draga. Tečajji bodo tudi v večji delovnih organizacijah.

ZBRANJE OBLACIL IN OBUČE bo organizirala krajevna organizacija Rdečega križa Kočevje. Občane bodo obiskali na stopniški RK, zbrana oblačila, obutev, perila itd. pa bodo porazdelili med socialno osrtožene prebivalce mesta.

RAZDELITEV NAGRAD KRAJEVNE SKUPNOSTI za urejanje zelenic, vrtov in zasadil hiš s cvetjem je bilo 6. novembra v mali dvorani doma telesne kulture. Na sestanku so bili vabljivi tudi ostali občani. Pogovorili so se tudi o ustanovitvi hortikulturne sekcije pri Turističnem društvu Kočevje. Tako je pričakovati prihodnje leto še večjo vlogo na oplešanje mesta s cvetjem in okrasnim grmljem.

Neznani mopedist je kar takole na križišču parkirjal svoj moped, čeprav je v neposredni bližini na urejenem parkirišču dovolj prostora (Foto: J. Primc)

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE KOČEVJE

Za boljši standard invalidov

Varstvo tudi za žrtve fašističnega terorja, civilne žrtve vojne in žrtve vojne materiala — Bodo v bodoče o otroških dodatkih odločale občinske skupščine? — Predlogi za boljši standard invalidov

V sredo, 30. oktobra, je bila seja občinske skupščine Kočevje, na kateri so razpravljali o poročilu v zvezi z izvajanjem predpisov s področja varstva vojaških vojnih invalidov, sprejeli nove finančne obveznosti v zvezi z gradnjo klinične bolnice v Ljubljani, sprejeli poročilo o financiranju izgradnje nove osnovne šole v Kočevju, izglasovali delno spremembo statuta občine in sprejeli odlok o tržnem redu na kočevski tržnici.

V poročilu in razpravi o izvajanju predpisov s področja varstva vojaških vojnih invalidov so odborniki izglasovali nekatera priporočila pristojnim organom, ki bi veljala na višjo življenjsko raven nekaterih kategorij invalidov in njihovih družinskih članov.

V razpravi je sodeloval tudi republiški poslanec Drago Benčina. Ta je odbornike seznanil z nekaterimi novostmi, ki jih pripravljata republiška skupščina na področju invalidskega varstva. Tako bodo predvidoma sprejeti še novi predpisi o invalidskem varstvu žrtve fašističnega terorja, civilnih žrtve vojne in pa žrtve vojne materiala. Povedal je tudi, da obstaja predlog, po katerem naj bi v

bodoče odločale o otroških dodatkih občinske skupščine.

Občani so zgradili novo šolo

Za gradnjo nove šole v Kočevju so nad polovico prispevali občani v obliki samoprispevka, četrtno pa domače delovne organizacije — Veljala je okoli 6 milijonov din, gradnja pa so jo tri leta

Nova kočevska osnovna šola, ki so jo začeli graditi 1965, je bila letos popolnoma dograjena. Gradnja in oprema šole je doslej veljala celotno občino 5.655.399,57 din, in sicer: gradbena dela 4.826.465,97 din, oprema 393.413,18 din, kabelski priključek 46.250,89 din, načrti, gradbeni nadzor in ostalo pa 389.269,53 din.

Gradnja je bila financirana iz več virov, največ pa so prispevali zanj občani v obliki krajevnega samoprispevka, in sicer kar 3.061.527,92 din ali nad polovico. Ostali viri za financiranje gradnje nove šole pa so bili: prispevki domačih delovnih organizacij 1.418.807,99 din, Splošne gospodarske banke 1.122.590 din in ostali dohodki 70.097,20 din.

Tako je ostalo trenutno še neizkoriščenega 7.623,54 dinarjev krajevnega samoprispevka. Razen tega na podlagi podpisanih pogodb dolguje delovne organizacije še nad 111.000 din prispevka.

Ves ta preostali denar in nadaljnjih 290.000 din, ki jih bo občinska skupščina dobila kot kredit, pa bo porabljen za poravnava nekaterih še ne plačanih obveznosti v zvezi z gradnjo in opremljanjem nove šole, in sicer: za gradbena dela 222.624 din, za opremo 157.676 din in za ostale stroške 24.700 din.

Občanom smo tako skromno prikazali, koliko je nova šola veljala in kdo in koliko je zanj prispeval. Kočevski občani in delovne organizacije so verjetno med redkimi v Sloveniji, ki so razumeli potrebo svojih otrok in so nad tričetrti potrebne de-

Slab učni uspeh na Kočevskem

Učitelji so povedali, da zadnja leta razpravljajo več o plačah kot o učenju — Učni uspehi kočevskih učencev in dijakov med najslabšimi na območju

Zavod za prosvetno-pedagoško službo Ljubljana, ki dela za območje 18 občin, je izdal posebno poročilo o učno-vzgojnih zavodih. O tem poročilu je sredi tega meseca (oktobra) razpravljala odbor temeljne izobraževalne skupnosti Kočevje.

Poročilo ugotavlja, da je kočevska občina med tistimi, kjer je bil v preteklem šolskem letu dosežen najslabši učni uspeh v osnovnih šolah. Slabši učni uspeh kot na Kočevskem je bil dosežen le še v občinah Ribnica in Logatec. Predstavniki zavoda je v razpravi menila, da so vzroki za tako slab učni uspeh: nižji osebni dohodki kočevskih prosvetnih delavcev, veliko učencev-vozačev in da slabši učenci nimajo inštruktorjev. Razen tega je v kočevski občini premalo poskrbljeno, da bi imeli slabši učenci dodatno pomoč pri učenju. Predstavniki učnega

osebja pa so takoj dostavili, da za dodatno pomoč pri učenju ni denarja, časa in prostorov.

Posebno je bilo poudarjeno, da izobrazba učencev pri kombiniranem pouku ni enakovredna oni na popolnih šolah. V kombiniranih oddelkih imajo namreč hkrati v istem prostoru pouk učenci različnih razredov. Vendar so tudi na takih šolah učno-vzgojni uspehi lahko enakovredni uspehom popolnih šol, če se učitelji za to zares zavamejo. To dokazuje osemletna šola na Travi. Absolventi te šole vsako leto uspešno napredujejo v srednjih šolah. Tudi odstotek odličnih učencev (25 odstotkov) je največji na tej šoli, medtem ko zna-

ša v knežji lipi 25 odstotkov in v Kočevju 14 odstotkov.

Učni uspeh na kočevski gimnaziji je prav tako zelo slab, saj je med trinajstimi na predzadnjem mestu.

Presenečeni mladinci iz Mozlja

Mladinci iz Mozlja so že večkrat pokazali dobro voljo in se lotili marsikaterih dejavnosti. Organizirali so več kulturnih prireditel, proslav in pod. Med drugim so imeli v načrtu urediti vaski park, vendar jim zaradi objektivnih težav ni uspelo. Na skoraj čudežen način so formirali nogometno ligo in z jekleno voljo izpeljali tekmovalne do konca. Začeli so z ustanavljanjem zabavnega ansambla in s svojimi služki kupovali instrumente. Ker je poleg večina članov ansambla odšla k vojnaku, bodo s to aktivnostjo nadaljevali kasneje.

Letos jim je dvakrat uspelo organizirati ples za vaško mladino. Na plesu sta igrala harmonikar in kitarist, ki sta vaška amaterja, in kot tinka nikjer registrirana. Posebnega zasluga z vstopnino niso imeli, čeravno bi jim privoščili. Na veliko presenečenje jim je Zavod za zaščito avtorskih pravic iz Ljubljane za izvedbo teh dveh plesov poslal račun za 10.000 starih dinarjev. Mozelski mladinci tega računa nimajo s čim poravnati.

Taka je pač naša praksa. Namesto da bi takim mladincem družbene organizacije materialno in pa moralno pomagale, jim pošiljajo račune. Ne bom se začudil, če bodo nekega dne ti entuziasti vse skupaj pustili in se pridružili ostalim brezdelnežem.

IVE STANIČ
Kočevje

Nič več na zadnjem mestu

Učni uspeh na šoli v Stari cerkvi je boljši

Med občani, pa tudi na nekaterih sestankih (na primer temeljne izobraževalne skupnosti) smo slišali več pripomb o osnovni šoli v Stari cerkvi. Te pripombe so v glavnem: da je šola slabo vzdrževana, da med starši šolarjev in učitelji ni pravega soglasja, da so šolarji slabo vzgojeni in podobno.

Obiskali smo šolo in se pogovorili o teh pripombah s pedagoško svetovalko Jelico Mesesnel, ki je bila prav takrat na obisku v šoli v Stari cerkvi. Na naše vprašanje je odgovorila:

—V zadnjih letih so na tej šoli res bile razne težave, na katere je naš zavod za prosvetno-pedagoško službo vodstvo šole opozoril. Pri današnjem obisku sem ugotovila, da je vodstvo upoštevalo navodila in naročila našega zavoda ter da je dosežen viden napredek. Tudi kar smo na naših aktivnih za razredne učitelje obravnavali, so pri svojem delu v šoli upoštevali.

Kje je po vašem mnenju vzrok, da je šola v Stari cerkvi glede na doseženi učni uspeh med 17 šolami v občini na predzadnjem mestu?

Podatki kažejo, da je precej učencev zaključevalo šolo v 4. in 5. razredu (šola je namreč 5-razredna). To bi se dalo popraviti, saj so ti učenci dajali viden, da so sposobni. Za njihovo slabo znanje je kriva pomanjkljiva vzgoja oziroma premajhno delo z učenci v šoli in predvsem doma. Morda je imelo učno osebje pri ocenjevanju tudi strožje kriterije. Učitelji bi morali tudi predvsem dovolj hitro reagirati na različno močnost učencev, analizirati, zakaj šolarji pri učenju ne uspevajo. In tiste, ki niso sposobni za redno šolo, poslati v posebno šolo. Vendar se tudi učni uspeh na tej šoli postopoma izboljšuje, saj so bili še pred dvema letoma po uspehu na zadnjem mestu v občini

Oglašujte
v DL!

Obljube niso izpolnili

V ribniški občini so razdelili okoli 40 turističnih kreditov, sob za turiste pa ni

V Ribnici in okolici je približno 40 ljudi dobilo turistične posojila. Ta posojila dobivajo zasebniki za ureditev turističnih sob. Seveda pa morajo prejemniki posojila pristati na nekatere pogoje, med drugim tudi na tega, da bodo na manj 45 dni v letu dajali sobo na razpolago za prenočevanje turistov.

Zvedeli pa smo, da se prejemniki teh kreditov branijo oddajati sobe turistom. Ko je namreč pred kratkim predstavnik turističnega društva iskal prenočišče za nekega turista, je obiskal vse, ki so dobili turistične kredite v Ribnici in bližnji okolici. Sobe zanj ni dobil, ker je vask našel kak izgovor, kot: »soba ni

končana», »prav danes gremo na dopusta«, »turiste—sorodnike sem imel pri sebi že v glavni sezoni«, »prav danes odpotujemo na vikende«, itd.

Turistični delavci bodo zahtevali, da se napravi red v zvezi z dajanjem turističnih kreditov in z izpolnjevanjem obveznosti v zvezi s krediti.

Zvedeli smo, da so se turistični delavci zavzemali za dajanje turističnih kreditov predvsem zato, ker je v Ribnici premalo turističnih sob, in še tiste, ki so, so brez potrebnega udobja. Prav zato bodo zahtevali, naj prejemniki kreditov izpolnijo svoje obveznosti ali pa prejete kredite takoj vrnejo.

Upokojenci na pot

Ribniški upokojenci bodo zopet potovali, tokrat v Novo in Staro Gorico ter na Doberdob, kjer je bil med prvo vojno slovenskih fantov grob. Prijave sprejemajo do 20. novembra v stari trafiki v Ribnici, kjer je treba hkrati vplačati po 55 do 60 din. Vodstvo izleta pripravlja presenečenje, ki bo vsim všeč.

V. P.

Delo kluba OZN

Mladinski klub organizacije Zdrženih narodov v Ribnici je v počastitev dneva Zdrženih narodov — 24. oktobra organiziral predstave treh zanimivih filmov. Tako se je klub oddolžil praznovanju ustanovitve te za ves svet tako pomembne organizacije.

r

PRED SINDIKALNIMI OBČNIMI ZBORI

Denar za nove stroje in ljudi

Brez vsestransko razgledanih in sposobnih ljudi tudi moderni stroji ne pomenijo dosti — Za vse bo denar, če bo v redu tekla proizvodnja in prodaja — V vodstva sposobne in zaupanja vredne ljudi

Na zadnji razširjeni seji plenuma občinskega sindikalnega sveta Kočevje so razpravljali o vsebinskih, kadrovskih in tehničnih pripravah na občne zbere sindikalnih podružnic, ki naj bi bili zaključeni okoli novega leta.

Prisotni so posebno poudarili, da delo sindikata ni le organiziranje, sodelovanje ali vplivanje na delitev, osebne dohodke, izobraževanje, rekreacijo itd. Denar za vse te zadeve bo namreč le, če bo proizvodnja dobro organizirana. Zato naj člani sindikata razpravljajo tudi o njej in programih razvoja svojih delovnih organizacij. Seveda pa naj bi ne pozabili tudi na samoupravljanje in obveščanje.

Spregovoriti bo treba se o izobraževanju, saj je prav na tem področju premalo narejenega. Seveda je pri tem treba zajeti vse oblike izobraževanja, od osnovnega, strokovnega in dopolnilnega do družbeno ekonomskega. Vsestransko izobraženi člani kolektiva bodo ne le dobri delavci, ampak tudi samoupravljalci. Kot za proizvodnjo in prodajo tako je tudi za izobraževanje treba izdelati programe. Hkrati pa je, kot za modernizacijo proizvodnje (zgradbe, stroji), tudi za izobraževanje treba najti potrebni denar. Brez ustreznega izobraženih ljudi je namreč tudi vsa ostala modernizacija zaman.

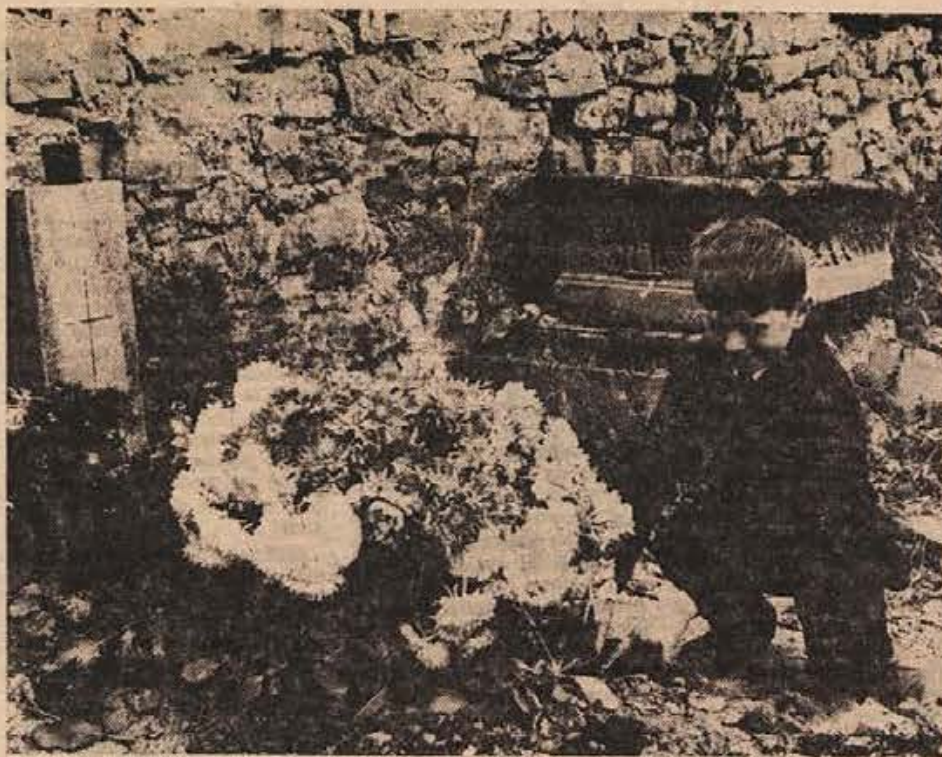
Občni zbori ne bi smeli mi-

OGLAŠUJTE V DL

mo zaposlovanja. V delovnih organizacijah, kjer nimajo težav s prodajo, bi lahko proizvodnjo povečali in zaposlili nove ljudi. V nekaterih delovnih organizacijah pa ugotavljajo, da imajo že zdaj preveč ljudi, in bi jih radi nekaj odpustili. Vendar zadeve

ne bi smeli reševati tako enostransko, ampak bi morali za te ljudi najti tako delo, da si bodo svoje osebne dohodke res sami zaslužili in da jih ne bodo dobivali na račun dela članov kolektiva. Pri kandidiranju za nova vodstva sindikalnih podružnic pa je treba izbrati take ljudi, ki jim kolektiv zaupa in ki so sposobni vključevati se v razprave z vodstvi ostalih organov in organizacij v podjetju.

Med ljudmi se je veliko razpravljalo o predlogu kongresa zveze sindikatov Jugoslavije za skrajšanje delovne dobe. Na seji v Ribnici so bili mnenja, naj bi spre-

Za dan mrtvih so gregorski šolarji okrasili grob neznanega partizana v Slemenih, Krajčkov Franci pa je na njegovem grobu prižgal še voščenko. (Foto: France Modic)

OB 110-LETNICI PRVE PARNE ŽAGE

INLES pred velikim slavljem

Slovenska lesna industrija se je začela s prvo parno žago v Loškem potoku — V INLES bodo slavili 15. in 16. novembra letos

V INLES Ribnica se pripravljajo, da bodo dostojno proslavili več obletnic ribniške lesne industrije, med katerimi je najcastitljivejša 110-letnica prve parne žage v Loškem potoku, ki je bila hkrati tudi prva parna žaga na Kranjskem. Pred 110 leti je bila torej rojena tudi slovenska lesna industrija.

Poseben odbor za pripravo teh proslav je že sklenil, da bodo glavne slovesnosti v petek, 15. novembra, in soboto, 16. novembra. Na slavlja bo

do povabili predstavnike izvršnega sveta Slovenije, zbornice, združenja, sosednjih sorodnih podjetij in občinskih organov.

Odbor za pripravo proslave je sklenil, da se bodo slavlja začela 15. novembra s slavnostno sejo centralnih samoupravnih organov v Loškem potoku. Po seji si bodo gostje ogledali prostore delovne enote v Loškem potoku in Ribnici. Okoli polne pa bo skupno, kosilo za člane centralnih samoupravnih organov in goste.

V soboto, 16. novembra, bo najprej zbor samoupravljalcev podjetja in članov kolektiva, ki so v podjetju 20 in več let. Na zborovanju bodo po slavnostnem govoru občirili z urami člane kolektiva, ki so v podjetju 20 in več let. Zborovanje bo združeno s kulturnim sporedom na katerem bodo nastopili domači pevci. Kasneje bo za vse prisotne še pogostitev.

Za slavnostno priložnost bodo izdali posebno številko svojega časopisa »Naše veziv,

podelili značke z emblemom podjetja, postavili reklamne table ob cesti proti Ribnici in podobno.

Andoljškove mame ni več

V Ortneku, na Poljanah, v Gregoriji, v Velikih Lascah in daleč naokoli so poznali skromno, delavno, prijazno in skrbno Andoljškovo mamo. Številno družino je dobro in pošteno vzgojila. Vedno se je držala načela: »Vsem pomagaj — nikomur ne škoduj!« Zato je bila med ljudmi zelo priljubljena, kar je pokazala tudi velika udeležba na njenem pogrebu. Na pogreb so prišli ljudje od daleč in blizu, veliko sorodnikov, prijateljev in znancev. Njena smrt je velik udarec sinu Vladu ter hčeram Teji, Mili in Dani, saj so se est tako radi zbirali okoli nje, ona pa je bila srečna, ko je bila v njihovi sredini.

Vsem prizadetim naše iskreno sožalje, tudi mi jo bomo ohranili v lepem spominu.

DRUŠTVO
UPKOJENCEV
V RIBNICI

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

DOSEDANJI ZAKON O DELJENEM DELOVNEM ČASU je bil pri večini zaposlenih v občinski upravi neprijeten. Sicer pa je bilo podobno tudi v ostalih krajih Slovenije. Novi zakon predvideva obremenjen delovni čas od 7. do 14. ure. Ker gre še za različno 5 delovnih ur v tednu, predlagajo predstavniki sindikalne podružnice naj bi bil delovni čas v kritih zimskih mesecih, to je od novembra do konca februarja, od 7. do 15. ure, v ostalem letnem času pa od 6. do 14. ure. Ob sedanjih delih se dve uri več.

STANOVANJSKO KOMUNALNO PODJETJE je v zadnjem času temeljito popravilo občinsko cesto od Ribnice do Jurjevice. Tako je odpadla kritika prizadetih prebivalcev, ki so želeli, da bi bila cesta redno vzdrževana.

OB NEDAVNI PODRAZITVI CIGARET so se najbolj razburjali tisti, ki kadijo »Mora-

Pobratenje bo podpisano

Občinska skupščina Ribnica je že v prvih mesecih letos sklenila, da se bo pobratila z italijansko občino Arcevia. V ta namen so izvolili posebno delegacijo, ki bo podpisala v Arcevi listino o pobratenju. V Ribnici je letos že dvakrat prispele iz Italije vabilo, naj delegacija pride na svečanosti v zvezi s podpisom te listine. Vendar zaradi nujnega dela doma in na petega mednarodnega položaja ribniška delegacija ni odpotovala. V Ribnici smo zvedeli tudi, da bo do podpisa pobratenja prišlo v bližnji bodočnosti in da čakajo le še na ponovno vabilo iz Arcevie.

Dotacija za klinični center

Občinska skupščina Ribnica je na zadnji seji izglasovala, da bo prispevala za gradnjo kliničnega centra v Ljubljani kot dotacijo še 44.187 din; za nadaljnjih 6.249 din pa bo dala garancijo za najetje kredita. Po dosedanjih pogodbah bo občinska skupščina Ribnica do leta 1971 prispevala za izgradnjo tega centra 6.434 din, razen tega pa je dala še poroštvene izjave za najetje kreditov v znesku 628.169 din.

Sprejeli so 17 vajencev

V INLES Ribnica so pred kratkim sprejeli 17 vajencev: 16 za izdelavo stavbenega pohištva in enega za brusarico. Vajenci se bodo 8 mesecev v letu izobraževali v oddelku lesnoindustrijske šole škofja Loka, ki bo ustanovila svoj oddelek v Kočevju. Šola bo organizirana v okviru delavske univerze Kočevje. Vajence so tekoče dobili, ker nekateri prosilci niso imeli dokončane osemletke. Tako bodo morali nekateri vajenci hkrati z redno šolo dokončati še 8. razred osnovne šole. Pri INLES pravijo, da v bodoče tudi za fizična dela ne bodo sprejemali ljudi, ki nimajo dokončane osemletke, ker se taki delavci ne morejo nadalje izobraževati in napredovati pri delu.

Mladinci v ZK

Devet ribniških mladincev in mladink so 25. oktobra slavnostno sprejeli v Zvezo komunistov. Vsi so člani občinskega komiteja Zveze mladine. Ob sprejemu v Zvezo komunistov jim je spregovoril sekretar občinskega komiteja ZK Danilo Mohar, ki jih je nato obdaril s knjigami »Titova vojna pot«.

Pokojnine na rešetu SZDL

Enakopravnost žena tudi pri pokojninah — Ugodnosti za matere z otroki — Se več zanimivih predlogov iz Ribnice

Na zadnji seji izvršnega odbora občinske konference SZDL v Ribnici so obširno razpravljali o pokojninskem sistemu. Danih je bilo več zanimivih predlogov.

Za zaposlene žene naj bi bili enaki pogoji za upokožitev kot so za moške, to je 60 let starosti in 40 let delovne dobe. Enakopravnost žena naj bi bila tako uresničena tudi na tem področju. Predlagali pa so, naj bi veljal za žene-matere beneficiran delovni staž, ki bi se odmerjal po številu otrok. Torej več otrok, večji beneficiran delovni staž. Tako ne bi s podaljšanjem delovne dobe prizadejali tistih delavk, ki imajo otroke.

Številne žene se zaradi raznih vzrokov ne morejo zaposliti. Ko v zakonu ostarijo, se

morata zakonca preživljati s pokojnino, ki jo prejema mož. Slišali smo za predlog, o katerem bi bilo vredno razmisliti. Pokojninski zakon naj bi predvideval možnost, da bi mož plačeval prostovoljno za pokojninsko zavarovanje svoje žene, ki bi po preteku določene dobe plačevanja prejela pokojnino.

Med ljudmi se je veliko razpravljalo o predlogu kongresa zveze sindikatov Jugoslavije za skrajšanje delovne dobe. Na seji v Ribnici so bili mnenja, naj bi spre-

njeni zakon o pokojninskem zavarovanju omogočil ljudem, ki želijo iti prej v pokoj, možnost, da se predčasno upokojujejo, seveda ob ustreznemu znižanju pokojninske osnove.

To je nekaj predlogov o pokojninskem zavarovanju, o katerih so razpravljali na seji občinske konference Socialistične zveze. Razgovor je zajel tudi pokojninsko zavarovanje kmetov. Vendar pa starejša generacija kmetov ne bi mogla uživati pokojnine, čeprav bi tak zakon takoj uvedli. Za pokojninski sklad je treba ustvariti najprej sredstva. To pa lahko stori le mlajša generacija kmetov, ki si bo tako ustvarila pogoje za sprejemanje pokojnin v starosti.

in ostale vrste cigaret, ki so adaj dražje. Le redki med njimi pa so se veselili pocenitve cigaret »Vardare«, za 10 para pri zavrtku. Kava se v Restavraciji v Ribnici ni podražila, je pa zato vino za malenkost dražje, kot je bilo pred tedni. Zadnje podražitve so ljudje na splošno sprejeli precej ravnodušno.

V STIRIH RIBNIŠKIH GOSTILNISKIH LOKALIH pripravljajo tople obroke hrane za delavce. Hrana je okusna in iskrna, cene navadnemu obroku (enolončnica) je od 2,50 do 3 din. Največjo izbiro toplih malic nudi Restavracija.

GOSTILNICAR KRNC v Bukovici pri Ribnici je zelo gajndljiv in pripravi gostom večkrat prijetno presenečenje. Zadnje tako presenečenje je bilo združeno z zabavo in okusnimi klobasami. Ves večer je potekal v znamenju klobasa.

Najsolidnejša stoipnica končana

Novi stanovanjski blok, ki je doslej najsolidnejše staja na stoipnici v Crnomlju, je dograjen. Tovarna Belt je kupila 10 stanovanj, Beograd 3, Rudnik 2, po enega pa občinska skupščina, zadruga, podjetje Zora in Belsad. Celotna gradnja je veljala investitorja Stanovanjsko podjetje Crnomelj, okoli 1.850.000 din. Mesečna najemina bo po približni oceni znašala za trisobno stanovanje 174 din, za dvosobno 143 din in za enosobno 104 din. Čeprav v Crnomlju še zelo manjka stanovanj, v prihodnjem letu zaradi pomanjkanja kreditov Stanovanjsko podjetje ne bo zgradilo novega bloka. Sele v letu 1970 se bo nabralo nekaj sredstev, s katerimi bo mogoče začeti novo gradnjo.

Manj domačega dela, boljši učni uspehi

Svet za šolstvo prosveto in kulturo v Crnomlju je ugotovil, da starši otroke vse manj zaposlujejo z deli doma in da so prav zato učni uspehi v šoli boljši. Da pa bi med starši in šolo dosegli še boljše sodelovanje, so predlagali, naj bi v šolah uvedli govorilne ure tudi populadne s čimer bi ustregli zaposlenim staršem. Ko so na svetu ocenjevali delo večernih šol, so poudarili, da plačevanje šolnine ne bi smelo vplivati na ocene. Članom sveta se zdaj sumljivo, ker so na nekaterih večernih šolah vsi izdelali v rednih šolah pa isti učenci niso nikakor mogli napredovati.

Prebivalci Sadeža delajo

Dolgoletni problem črnomaljskega naselja Sadež, kjer teče voda iz ponikalnic, so sklenili prebivalci letos urediti. Sami so se lotili izkopavanja in zemeljskih del za kanalizacijo in v glavnem deli že končali. Občina bo dala na razpolago kompresor, strešivo in strojnike, prispevala pa bo tudi za priključek na glavno kanalizacijo. Kanalizacija na Sadežu bo tako s pomočjo prizadevanih prebivalcev še ta mesec dograjena.

Zadovoljni z odborniki in poslanci?

O pripravah na spomladanske skupščinske volitve bo do novembra razpravljali v vseh osnovnih organizacijah in aktivih Zveze komunistov v črnomaljski občini. Ob tej priložnosti pa bo tekmila razprava tudi o delu dosedanjih odbornikov in poslancev, kakor tudi o delu občinske skupščine. Razen tega bo v razpravi politični program razvoja domače občine na podlagi katerega bodo določili merila za evidentiranje možnih kandidatov.

Nov voz za smetarja!

O odvozu smeti je bilo v Crnomlju prelitih še morje besed, še vedno pa ugotavljajo, da so smetarske posode pri stanovanjskih blokih zmeraj polne in da je vsakodnevno nastajalo odpadki. Po občinskem odloku bi moral smetarske posode izprazniti dvakrat na teden, vendar se to ne dogaja. Ob zmeraj novih stanovanjskih hišah in blokih v mestu pa postaja smetarski problem vedno bolj pereč. Nekateri občani menijo, da so težave tudi zato, ker je stari voz za odvoz smeti premljen. Predlagajo, naj bi voznik Luka dobil sodobnejše večje vozilo.

Vse prej kot likvidacija zadruga!

Težave kmetijske zadruga v Crnomlju so podobne težavam vseh kmetijskih organizacij, vendar jih je njen kolektiv še najmanj kriv!

Na 12. skupni seji zadnji dan v oktobru so odborniki obeh zborov občinske skupščine Crnomelj najprej obravnavali stanje šolstva v občini. Z zadovoljstvom so ugotovili napredek v učnih uspehih otrok, obenem pa so se zlasti zadržali ob dveh problemih šolstva v občini: prevozu otrok v Sole in organizaciji šolske mreže v Poljanski dolini.

Skupina staršev iz soseske ga šolskega okoliša je pred dnevi prišla na občino z ločno zahtevo, da uredi prevoz otrok iz najbolj oddaljenih vasi tega okoliša v smislu zakonitih dolžnosti. Iz posameznih vasi imajo otroci do šole sedem kilometrov in celo več. Blizu se zima in pot bo še težja kot poleti, zato je zadeva toliko bolj zgoča. Po daljši razpravi, v kateri je sodeloval tudi poslanec Ivan Zele in pri tem obrazložil izkušnje s prevozom otrok v metliški občini, so sklenili, da je potrebno takoj poiskati možnosti za najetje kredita za nakup manjšega avtobusa, ki bi bil last šole v Semicu. Ker prizidevanja predstavnikov občine Crnomelj da bi navezali konkretne silke s predstavniki občine Kočevje glede šolstva

v Poljanski dolini niso uspeli, so sklenili, da to še enkrat poizkusijo prek organov za šolstvo v obeh občinah in tudi republiko.

● Likvidacija ali sanacija kmetijske zadruga sta bili vprašanji, ki sta bili pristojni v celotni razpravi okoli znanih težav kmetijske zadruga Crnomelj. No, ni manjkalo tudi ostrih pripomb na račun »svetovalec« in planerjev usmeritve razvoja kmetijstva v občini pred leti, ki jih sedaj seveda ni blizu. Ni manjkalo seveda tudi očitkov glede počasnosti pri reševanju položaja kmetijstva v državi, saj so v enakih ali še večjih težavah več ali manj domača vse kmetijske organizacije v državi, predvsem tiste, ki se se usmerile na živinorejsko proizvodnjo. V razpravi so poudarili, da je

za nastale težave zadruga najmanj kriv njen kolektiv, ki si je tudi za ceno izredno nizkih osebnih dohodkov prizadevala spraviti poslovanje na zeleno vejo, kar pa mu sprito dejavnikov izven njegove moči ni uspelo. Po izčrpani analizi celotnega stanja zadruga in njenega poslovanja, ki ga je samokritično dopolnil še inž. Dvoršak, so odborniki sprejeli sklepe, ki jih je stvo:

Občinska skupščina sprejema obveznost za pokritje letošnje izgube zadruga, ki bo predlaga, svet za gospodarstvom znašala okoli 1.200.000 N din. Hkrati občina prigras pri Skladu skupnih rezerv potrebo po sanacijskem kreditu in predloži bankam za prejšnja posojila zadruga odlog plačil, odnosno podaljšanje odplačilnih rokov in znižanje obrestne mere.

Navezali bodo tudi stike za rad morebitnega poslovnega sodelovanja med zadruga in podjetji prehrabene stroke. Odbornikom (pa tudi potrošnikom) ni razumljivo, da vo

PRIZADEVNOST JE SAMO DENARJA MANJKA

Opravljen delo je vsem na oči

Krajevna skupnost Crnomelj naredi, kar more s skromnimi sredstvi — Domače gospodarske organizacije bi lahko nudile malo več podpore!

Crnomaljski krajevni skupnosti je bilo letos obljubljeno 165.000 din, ob proračunu zagotovljenih 125.000 din dobili pa so do konca septembra samo 80.000 dinarjev. Deloma si pomagajo z lastnimi dohodki, od tržnice, z izplačano škodo ob lanskim vojaskih vajah ter s prispevkom gospodarskih organizacij. Vsega tega je za okoli 45.000 dinarjev.

Samo za redno vzdrževanje mesta potrebuje krajevna skupnost 170.000 dinarjev. Po pogodbi s Obrtnim komunalnim podjetjem plačujejo za čiščenje ulic in vzdrževanje nasadov dobrih 95.000 din, za javno razsvetljavo gre 35.000 din, za gramoziranje cest 20.000 din in za druge komunalne izdatke, kot so popravila kanalizacije itd., spet okoli 25 tisočakov.

Letos je krajevna skupnost kupila nov voz za pranje ulic, prispevala je za kanalizacijo in elektrifikacijo naselja Sadež. Še letos pa bo končana tudi kanalizacija in ureditev v Ulici na utrdbi.

V naselju Pod smreko so začeli urejati otroško igrišče. Nabavili so gugalno in plezalnico, do konca novembra pa bo zdelan še peskovnik za najmlajše. V mestnih nasadih je bilo letos zasajenih tudi 90 novih dreves.

Mimo vsega tega se krajevna skupnost že pogaja za nakup zemljišča, da bi lahko razširili pokopališče. Naročeni so tudi načrti za mrliško vežo, ki bo zgrajena prihodnje leto, kataster pokopališča pa je bil letos že izdelan.

Pri vseh komunalnih delih

krajevni skupnosti veliko pomagajo kot svetovalec Peter Ambrožič, gradbeni referent pri Obs, zelo sta delavna tudi računovodja Silva Šobar in predsednik komunalne komisije Etbin Černe. Skupaj s predsednikom Francem Magistrom tvorijo zares prizadevno skupino, ki naredi, kar more v danih pogojih.

Vsi pa si želijo malo več podpore pri domačih gospodarskih organizacijah ter za vzgled dajejo Semic, kjer tovarna ISKRA podpre vsako akcijo krajevne skupnosti.

V tem mesecu bo več mladih sprejetih v Zvezo komunistov

Medtem ko se število mladih ljudi v vrstah ZK veča, pa so nekateri vrnili članske knjižice

Konec oktobra je občinski komite Zveze komunistov v Crnomlju sklical posvet s sekretarji osnovnih organizacij

in aktivov ter s člani kadrovske komisije. Obravnavali so predvsem sprejemanje mlajših ljudi v Zvezo komunistov.

V oktobru je bilo v Crnomlju in na terenu sprejetih v ZK 18 mladih ljudi, novembra pa bo sprejem še številnejši, zato ga nameravajo slovesno opraviti.

Na posvetu so ostro grajali nekatere vodilne tovariše iz delovnih organizacij, ki so vrnili partijske knjižice. Sklenili so, naj komite razišče ozadje izstopov ter pove svoje stališče. V bližnji prihodnosti bodo v vseh krajevnih organizacijah in aktivih ZK pripravili skupne sestanke z mladinskimi aktivisti, kjer bodo razen o sprejemanju novih članov razpravljali še o zaposlovanju, stipendiranju in družbeni aktivnosti mladine.

Posebno aktivno bodo morali delovati črnomaljski komunisti, saj je v mestu več kot 300 mladih ljudi in obstajajo vsi pogoji za delo mladinskega aktiva, a ga vendarle ni.

Na sestanku so obravnavali še naloge komunistov v pripravah na skupščinske volitve ter se zavzeli za javnost volilnega dela.

„Pod smreko“ zmeraj okrašeno

V črnomaljskem obratu tovarne BETI imajo na kupe odpadnih cunjic, za katere se čisto najdejo kupci, izdelovalci preprog iz južnih krajev. Kolikor kupci odpadke izbirajo, jih raztresejo okrog tovarne ostanke pa nato zaga. To ne bi bilo nič hudega, če ne bi bilo prav v sosednjih stanovanjskih blokih toliko otrok. Ti pridejo na smetišče, izbrskajo raznobarne trakove ter z njimi krasijo naselje Pod smreko. Okraski ležijo okoli hiš, natikajo jih na grmičje in celo na stopnišča v stavbah.

Marija Cvitkovič pri kolovratu, ki v Adlešičih ni nobena redkost (Foto: R. Bafer)

„Ne veste, kako se namučim, preden lahko začnem vest“

Adlešiške gospodinje še zmeraj tkejo domače platno in nanj vezejo belokrajske motive

Marija Cvitkovič predstavlja v Adlešičih središče domače obrti, ki mnogim ženskam pomeni edino možnost zasluzka. Letos je pri prodaji spominkov zastoj, ženske pa nenehno sprašujejo, če lahko in kaj naj delajo.

Cvitkovičeva pravi: — Okoli 50 žena in deklet se na našem območju že ukvarja z izdelovanjem platna v zenjenem prtičkov, izdelovanjem cekarjev iz tkanja itd., samo tri pa še imamo ki znajo delati prave pisnice. Ženskam pravim da ne smemo obupati in da se bo trg za te stvari gotovo odprl. Včasih ponoči nisi spali, ne morem ker venomer razmišljam kaj naj bi začele delati, da bi šlo bolje v denar. Čeprav dobimo od prtička pri katerem vezemo več ur, samo 4 din smo jih vseeno pripravljene delati. Bojje nekaj zasluzka kot nič!

Ne veste, koliko se namučim, preden lahko sploh začnem vest, na platno kajti najprej moram platno imeti. Sama posejem lan, ga poleti izpulim, posušim, omlatim, bilke pa namočim v vodo. Sem prodam. Voda izluščil vlakna, nato lan razprostrem po travi, kadar je rosa. Ko

je ponovno suh, ga tolčemo, taremo, mikamo in predamo. Strane moram večkrat prekuhati s pepelom, da se obelijo. Sele tedaj lahko prinesem s podstrešja stavbe in kolovrat. Lan sem natkala 60 m platna, predani so ga je bilo več kot 100 m.

Izdenci iz domačega platna so nuničljivi, zato bi jih tudi danes lahko koristno uporabili, ne samo za spominko. Ker za vezene prtičke ni več takega zanimanja, poizkušam belokrajski vez na ženskih oblekah in torbicah. Vprašanje je le, kako prodreti do kupcev in kdó bi nam pri tem pomagal?

Zastoj pri odhajanju v tujino

Podružnica zavoda za zaposlovanje v Crnomlju je imela letos na vsam doletiskem območju največ opravila z občani, ki so želeli oditi na delo v tujino. Dobili so nad 90 prijav. Ker so hoteli iz nekaterih podjetij prav najboljše delavce oditi, so jih prepričevali, naj ostanejo. Pri nekaterih je to uspelo, pri večini pa ne. Trenutno se je odhajanje v Nemčijo ustavilo.

NOVICE
črnomaljske komune

„Kdo pravi, da nismo delavni?“

Razgovor z Zvonkom Pavlovičem, ki je v eni osebi predsednik in tajnik TVD Partizan

■ O vašem TVD Partizan zadnje čase ni več toliko slišati kot prejšnja leta? Ali je dejavnost zamrla in zakaj?

■ Slišati morda ni, delamo pa najbrž več, kot smo pred dvema ali tremi leti. Steer pa: kdo pa pravi, da ni-

smo delavni?

■ Katera dejavnost je v društvu najbolj uspešna in koliko občanov se z njo ukvarja?

■ Najbolj resni so košarkarji. Zadnje čase pod vodstvom dr. Goraniča redno trikrat na teden vadijo. Sodelujejo na raznih turnirjih in tekmovanjih. Rokomet gojijo bolj po solah, najštevilnejše obiskana pa je splošna vadba pionirjev in pionirk. Naši pionirji in pionirke so sodelovali tudi na republiškem partizanskem mnogoboju v Ljubljani in se kar dobro odrezali.

■ Ali ste s številom mladih v vaših vrstah zadovoljni?

■ Število je precejšno, samo pre malo resni so. V športno dejavnost smo vključili večino vseh mladincev, ki imajo veselje do športa, medtem ko mladink v naših vrstah ga statuta izdelan, bodo o skoraj ni.

■ Kakšni so vaši načrti stankih podeželskih mladinc za letošnje zimsko sezono, skih aktivov, kjer bodo zbirko se bo športno življenje rali tudi nekatere nove predpovsem preselilo v telovadnologe. Vse zbrane pripombe? pa bo obravnavala tudi po Nadaljevala se bo splošna sebnna komisija, ki bo statut vadba, razen tega bodo v telodokončno izdelala telovadnic vadih še odbojkarji

Občinski komite ZMS pripravlja statut

Pred kratkim so se zbrali člani občinskega komiteja ZMS Metlika, da bi pripravili o sestavi novega statuta občinske konference ZMS. O natančnejših navodilih za sestavo statuta in o predlaganem osnutku je poročala mladinka Silva Smrekar, ki se je udeležila nedavnega mladinskega seminarja v Bojnju. Ko bo osnutek novega statuta izdelan, bodo o skoraj ni. njem razpravljali še na sestankih podeželskih mladinc za letošnje zimsko sezono, skih aktivov, kjer bodo zbirko se bo športno življenje rali tudi nekatere nove predpovsem preselilo v telovadnologe. Vse zbrane pripombe? pa bo obravnavala tudi po Nadaljevala se bo splošna sebnna komisija, ki bo statut vadba, razen tega bodo v telodokončno izdelala telovadnic vadih še odbojkarji

Šola ni več tako trd oreh

Otroci, ki so v varstvu, dosegajo boljše učne uspehe — Starši plačujejo zanje 60 din mesečno

Na metliški osnovni šoli so tudi, letos organizirali varstveni oddelek, ki ga obiskuje 25 otrok iz nižjih razredov. Otroci prihajajo v šolo zgodaj zjutraj, domov pa odhajajo šele po končanem pouku. Med tem, ko so njihovi starši na svojih delovnih mestih, se otroci pripravljajo pod skrbnim nadzorstvom učiteljice Tončke Radkovič na popoldanski pouk. Takšna oblika varstva je potrebna predvsem tistim otrokom, ki jim šola dela posebno preglavico in se doma, ne učijo redno.

Lani je obiskovalo šolsko varstvo manjše število otrok. Ze po nekaj mesecih se je pokazalo, da so v šoli močno napredovali, na koncu šolskega leta pa so vsi razredi izdelali Da bi učni uspeh na metliški šoli še izboljšali — že zdaj je bil med najboljšimi na Dolenjskem — bodo v prihodnje varstvene oddelke se povečali. Letos prihajajo v varstvo tudi otroci, ki so razred večkrat ponavljali. Ker se redno učijo in so pod stalnim nadzorstvom, so že močno popravili svoje učne uspehe, zmanjšalo pa se je

in košarkarji. Slednjim se obela tudi stalen trener. Sino že v dogovoru z nekimi tovarišim iz Karlovca, ki se bo v Metliki zaposlil, obenem pa bo treniral naše košarkarje. Radi bi prišli v slovensko ligo.

■ Kako je pri vas s finančnimi sredstvi?

■ Letos razpolagamo z okoli 7000 dinarji, toda večina denarja gre za vzdrževanje in popravilo doma TVD Partizan. Naše društvo pa je naložilo na lepo razumevanje zlasti v tovarni BETI, ki nam je dala koše z ogradjem za košarko, grede pa nam tudi na roke pri nabavi športnih oblačil. Za nabavo rekvizitov nam vedno manjka denar. Letos smo lahko kupili le nekaj žog za rokomet in nekaj majic,

Konfekcijsko podjetje KOMET v Metliki posluje kar v treh stavbah, in še so prostori pretesni. Po pripojitvi k tovarni BETI pa se tudi zaposlenim v KOMETU obetajo boljše delovni pogoji. (Foto: R. Bačar)

Združena BETI in KOMET naj bi dosegla še večje uspehe

S pripojitvijo »Kometa« k »Beti« se bodo poslovni uspehi izboljšali, povečali pa se bodo tudi osebni dohodki vseh zaposlenih delavcev

Pred kratkim so se začeli delavci »Beti« in »Kometa« na sejah delavskih svetov dogovarjati o pripojitvi »Kometa« k »Beti«. V zadnjih letih so v obeh podjetjih dosegali lepe poslovne uspehe, osebni dohodki zaposlenih delavcev pa so se le neznatno povečali in še vedno niso dosegli republiškega povprečja tekstilnih delavcev. Prav zato so začeli v »Beti« in »Kometa« razmišljati o tem, kako bi lahko skupno zmanjšali poslovne in druge stroške, imeli bi skupno tržišče, enotne tehnične, izvozne in strokovne službe, z novimi stroji, ki so jih nabavili, pa bi lahko še povečali proizvodnjo in izboljšali poslovne uspehe.

■ Pripravljene analize, ki obsegajo tehnično, ekonomsko in proizvodno sodelovanje, so pokazale, da je združitev

podjetij zares upravičena. S skupnimi močmi se bodo v prihodnje lahko še bolj specializirali za izdelovanje ženskega perila in še povečali svoj ugled.

■ Direktor »Kometa« Manek Fuks je povedal, da so že začeli razmišljati o gradnji novih tovarniških prostorov, ka-

mor bi se preselilo njegovo podjetje. Tovarniška hala, ki naj bi jo začeli kmalu graditi v bližini tovarne »Beta«, naj bi bila zgrajena že do junija 1969, zavzemala pa naj bi približno 3250 m² površine. Investicija bi znašala 2.500.000 din. Za gradnjo so se odločili zato, ker so delavci »Kometa« doslej delali v slabih in neprimernih prostorih.

Posamezne ekipe se borijo za prva mesta

V okviru praznovanj občinskega praznika so v Metliki letos organizirali tudi več športnih tekmovanj, s katerimi naj bi oživili športno dejavnost. Delovni kolektivi, ki so se udeležili nekaterih tekmovanj, so se dobro pripravili. Doslej so tekmovali v šahu in namiznem tenisu. V šahu se je najbolje odrezala ekipa občinske skupščine, ki je dosegla 6,5 točk, druga je bila ekipa osnovne šole s 6 točkami, tretja ekipa BETI s 3. Tudi tekmovanje v namiznem tenisu je bilo zelo živahno. Na prvo mesto se je uvrstila ekipa Peka, sledijo pa jim ekipe občinske skupščine, BETI in Partizana. Predsednik občinske skupščine bo zmagovalcem podelil pokale nekaj dni pred občinskim praznikom.

Kupci dobro poznajo metliško črnino

V točilnici metliške KZ prodajajo vino, ki so ga predelali v novi metliški kleti iz domačega ali kupljenega grozolja. Na zalogi imajo novo in staro metliško črnino ter belo vino, ki ga posebno radi kupujejo domačini. Razen osvežilnih pijač in slivovke, ki gre prav tako dobro v denar, se kupeji, zlasti tisti, ki prihajajo od drugod, močno zanimajo za novo metliško črnino. Marsikdo jo dobro pozna, in ker jim kvaliteta vina ustreza, jo kupijo tudi po več litrov. Desetdnevni obračuni kažejo, da prodajo v točilnici tudi po 7 ali 10 hektov vina. Liter belega vina stane 4 din, metliška črnina pa je za 1 din dražja.

Prireditve za občinski praznik

V počastitev bližajočega se praznika metliške občine bodo v vrsti raznih prireditev na sporedu tudi nekatere kvalitetne kulturne prireditve. Tako bo v torek, 12. novembra, v Belokranjskem muzeju odprta likovna razstava »Belokranjski motivi Božidarja Jakca«; v četrtek, 14. novembra zvečer, bo pa v domu Partizana gostovalo Mestno gledališče ljubljansko s komedijo Neil Simona »Zares čuden par«, v nedeljo, 21. novembra, pa se bo Metličanom predstavil znani oktet »Gallusa«. — Občane že sedaj opozarjamo in vabimo na te prireditve.

Priprave na zборе

Pred dnevi je bila v Metliki seja predsedstva občinskega sindikalnega sveta, na kateri so razpravljali o pripravah na občne zборе v posameznih sindikalnih podružnicah. Sklenili so, da bodo v kratkem sklicali sejo plenuma, ki se je bodo udeležili tudi predsedniki sindikalnih podružnic, da bi se natančneje pomenili o bodočih nalogah in o delu, ki jih še čaka.

Anonimna anketa o delu občinske uprave

Občinska uprava pripravlja med občane anonimno anketo, ki naj bi pokazala, kako so zadovoljni z njenim delom. Stranke, ki bodo prihajale po opravkih na občino, bodo dobile posebne obrazce, da jih izpolnijo. Anketa bo obsegala več vprašanj o delu referentov v posameznih oddelkih, pokazala pa bo tudi, kje se stranke zaradi počasnega dela najdlje zadržijo in zakaj ne morejo opravka, zaradi katerega prihajajo, urediti že ob prvem obisku. Izpolnjene obrazce bodo anketiranci oddali v nabiralnik na hodniku ali pa v tajništvo. Zbrani podatki bodo pokazali, kako poteka delo v posameznih oddelkih.

Nova trgovina s čevlji

22. oktobra so v Metliki odprli trgovino s čevlji tovarne obutve »Josip Kraše iz Karlovca. V lepo urejenem lokalu, ki je veljal okoli 40 tisoč din, prodaja tovarna lastno obutve. V trgovini zagotavljajo, da so cene znatno nižje kot v drugih prodajalnah obutve. Že prvi dan je novi lokal obiskalo veliko kupcev iz mesta in okolice.

Ali je poslovni čas sploh važen?

V sredo, 30. oktobra, so stranke nestrpo čakale. Kdaj se bodo odprla vrata radiotehnične delavnice na metliškem Mestnem trgu. Potem so se vendarje morale sprijazniti s pojasnilom, ki ga je pustil na majhnem listku pti tehnik Jože Molek, ki popravljaja tudi radijske in televizijske aparate: »Zaprto! Sel sem v Ljubljano«. Nekdo, ki mu tako čakanje najbrž ni bilo posebno pri srcu, je pripisal na vrata s svinčnikom zlobno pripombo. Najbrž ni bil edini, ki se je jezil, da je obrtnik zaprl delavnico kar med poslovnim časom.

JANEZ DULAR:

Narodna čitalnica v Metliki

Val narodnega navdušenja, ki je v začetku šestdesetih let prejšnjega stoletja z ustanovitvijo prve slovenske čitalnice v Trstu (1861), Južnega Sokola (1863) in Slovenske Matice (1863) sprožil celo vrsto narodnoobrambenih manifestacij, je našel svoj odmev širom po Sloveniji. Še istega leta kot v Trstu (1861) sta bili ustanovljeni čitalnici tudi v Mariboru in Ljubljani, v začetku naslednjega leta (1862) pa je pričela delovati narodna čitalnica v Celju.

Zelo pomembna je tudi ustanovitev Južnega Sokola leta 1863, prvega telovadnega društva na Slovenskem, ki se je odločno postavil proti nemškemu Turnvereinu. Posebno mladina, ki je v velikem številu stopila v vrste »Sokola«, je kasneje na svojih prvih javnih nastopih žela veliko priznanje gledalcev.

Nikakor pa ne smemo mimo najvažnejšega dogodka v slovenskem literarno društvenem življenju šestdesetih let, to je ustanovitev Slovenske Matice. Vendar pa se Slovenska Matica kljub velikemu zanimanju ljudstva ni pokazala v pravi luči. Krivo je bilo vodstvo. Možje, ki so jo vodili (dr. Toman, dr. Costa, dr. Bleiweis), so namreč v takratni razvijajoči se slovenski literaturi pomenili resno oviro, tako da Matica v šestdesetih letih 19. stoletja v razvoju slovenskega slovstva ni odigrala tiste vloge, kot bi jo lahko bila.

Narodnim čitalnicam v Trstu, Mariboru, Ljubljani in Celju pa so sledile še druge, in 15. oktobra 1865 je bila v Metliki ustanovljena prva Narodna čitalnica na Dolenjskem. Da je bila čitalnica ustanovljena najprej v Metliki ravno ni čudno, saj je bila Metlika takrat zavedno in skoraj neponemčeno mesto. To lahko izvemmo iz spominov Janeza Trdine, ki pravi, da je ob njegovem prihodu na Dolenjsko

(1867) »vladalo skoro v vsej gospodi in v vseh mestih, razen belokranjske Metlike, najbrje nemškutarstvo.«

Ne smemo pa prezreti, da so se za ustanovitev čitalnice trudila tudi druga mesta na Dolenjskem. Ze avgusta 1863 je neki

Današnja Tancikova hiša, v kateri je bila leta 1865 ustanovljena metliška čitalnica

črnomaljski dopisnik priobčil v »Novicah« članek, v katerem pravi, da so stirihe tukajšnji veljavni možaki sklenili v našem varošu čitalnico utemeljiti.« Vendar pa do ustanovitve takrat ni prišlo in prav tako ne v Novem mestu, kjer so čitalnico odprli le dober teden za metliško, to je 23. oktobra 1865.

(Nadaljevanje sledi)

SPREHOD PO METLIKI

■ NA DAN MRTVIH so Metličani z lepo žalno svečanostjo počastili spomin padlih v zadnji svetovni vojni. Na komemoraciji pred spomenikom Belokranjskega borca na Trgu svobode so sodelovali pevci, metliška godba na pihala in dva desiminatorja, govornik pa je bil Božidar Flajsman. Spominске plošče padlih in žrtv falističnega nasilja na grajskem vrhu so bile zasute v venci in cvetjem. Prav tako je bila okrašana spominška plošča na mestni hiši. Tudi tu so zapeli metliški pevci in isti dan popojine se na mestnem pokopališču, kjer počivajo nekateri, ki so dali življenje za našo svobodo.

■ UPRAVNI IN NADZORNI ODBOR občinske gasilarske zveze v Metliki je na svoji zadnji seji sklenil, da podeli naziv prvaka občinske gasilarske zveze gasilskemu domu na Suhorju. Pomlajeno društvo se je namreč izkazalo pri skupnih vajah in v operativni službi.

■ PO ZADNJI PODRAZITVI CIGARET tipa Morava so se le redki kadilci odločili, da prične kaditi cenejše cigarete, na primer Zeto. To smo zvedeli v trafiki na Mestnem trgu, kjer so tudi povedali, da izmed časopisov prodajo največ Tedenska tribuna, Nedeljskega dnevnika, Vjesnika u srijedu, Antene in Arena. Siede Tovariš, Poljska, Studio itd. Prodaja stripov je malo uplahnila, kor tina mladina sadnja dva me-

seca dovolj koristnejšega branja v šoli.

■ NAD PRODAJALNO METLIŠKE PEKARNE še vedno visi nov svetlobni napis, ki ga je postavil ljubljanski žilvski kombinat ZITO, ki tudi upravlja to pekarno. Spet majhen prispevek k lepši podobi Metlike!

■ DAN MRTVIH IN OBA NASLEDNJA dneva, ko so številni ljudje obiskali grobove svojih rajnih, so bili letošnji izjemoma topli. Šeprav se je včasih nebo prevleklo z oblaki in vlekla močna sapa, ki je na pokopališču ugašala sveče in prevračala vaze s cvetjem. Mnogi so se pruste dveje lakorastili za daljše in krajše izlete.

■ NA METLIškEM POKOPALIŠČU so letos napeljali vodovod in na zunanji steni mrtvašnice montirali pipo. S tem so močno ustregli tistim, ki na grobovih goje cvetje. Na žalost pa je pipa še pokvarjena, in ker še ni urejen odtok, zamaka voda sidrove mrtvašnice in pokopališke cerkve. Zato bo treba pipo čimprej popraviti, narediti izliv in obenem poskrbeti za odtok vode.

Lisca SEVNICA

PRVA JUGOSLOVANSKA SPECIALIZIRANA
TOVARNA DAMSKIH NEDRČKOV, PASOV,
KORZETOV IN STEZNIKOV

IZDELKI »LISCE« SO:

- moderni in preizkušene kvalitete
- udobni, lahki in prilagajoči se
- izredne oblike in
- enostavni za vzdrževanje

IZDELKI »LISCE« VAM OMOGOČAJO:

- lepo prilaganje
- elegantno in neovirano gibanje
- dobro počutje in samozavest

Za občinski praznik iskreno čestitamo!

KOPITARNA SEVNICA

- vse vrste kopit za čevlje
- plastične rolete za okna
- lesna galanterija
- rezan les listavcev in iglavcev

Za občinski praznik pošiljamo pozdrave vsem občanom

KMETIJSKI KOMBINAT ZASAVJE SEVNICA

Začeli smo s prodajo vseh vrst eno in dvoletnih
SADIK SADNEGA DREVJA

Pismena in posebna naročila sprejemamo na upravi v Sevnici in v drevesnici na Blanci. Vse informacije lahko dobite po telefonu 74-132.

Za občinski praznik občine Sevnica čestitamo vsem občanom in našim poslovnim prijateljem!

TRGOVSKO PODJETJE SEVNICA

vabi v svoje dobro založene prodajalne, kjer boste solidno postreženi in zadovoljni z nakupom.

Za občinski praznik želimo veselo praznovanje!

JUTRANJKA - prva zvezda otroške konfekcije

- kvaliteta
- modni vzorci
- ugodne cene
- takojšnja dobava

opravičuje vašo odločitev o nakupu naših izdelkov

Vsaka mamica ima rada lepo oblečenega otroka. Zdaj se nam zdi že kar samo po sebi razumljivo, da v vseh večjih trgovinah med otroško konfekcijo kraljuje sevnška JUTRANJKA, največja tovarna otroških oblek v Jugoslaviji. Njen vzpon je hiter; zrasla je iz nič in zadovoljuje milijone staršev, ki kupujejo oblačila za svoje otroke

Jutranjka
SEVNICA

Iz male delavnice nekdanjega trgovskega podjetja SLOGA je povedni iz lastnih sil v zadnjih sedmih letih v Sevnici nastala JUTRANJKA, tovarna otroške konfekcije, ki zaposluje 350 ljudi in izdelava za 25 milijonov novih din izdelkov na leto. Leta 1992 je bila vrednost celotnega dohodka komaj 1.200.000 din, naslednje leto 2.400.000, prihodnje leto pa že predvidevajo za 36 milijonov din izdelkov.

Dolati otroške oblekice je trdo in zabavno delo, ki zabava prav toliko turda kot izdelava oblek za odrasle,

cena pa vendarle ne sme biti tolikšna. V JUTRANJKI so se usmerili predvsem na izdelavo oblačil za deklice — od dojenčka do 14 let. Čez 90 odst. vseh zmogljivosti je zaposlenih s tem, preostanek pa z izdelavo kopalk iz čvrstih materialov.

Za izreden uspeh tega podjetja je zaslužen tudi sposobni modelarski oddelek, ki zna načrtovati prikupna in vabljava otroška oblačila. Sledita štirim sezonam v letu in hiti vseskozi sodoben je težka naloga ne samo za ta oddelek, temveč za vso tovarno.

Posoben oddelek za raziskavo tržišča bo v prihodnje še vztrajneje iskal različne možnosti za prodajo v Jugoslaviji in tujini. JUTRANJKA ima sklenjene dolgoročne pogodbe z vsemi našimi večjimi trgovskimi podjetji, tretjino izdelkov pa proda v tujino, v Zahodno Nemčijo in Švico, da dobi potrebne devize za uvoz materiala.

V primerjavi z lanskim se je letošnji izvoz povečal skoraj za enkrat, tovarni pa se obeta še tesnejše sodelovanje z nekaterimi zamejskimi tvrdkami. »Imamo izredne možnosti za izvoz, toda sedanji neustaljeni zunanjetrgovinski režim izvoz zavira,« pravijo v JUTRANJKI.

Toda JUTRANJKA ne bo ostala samo pri sedanjih zmogljivostih. Na Radni pri Sevnici pri sedanjem objektu že brnijo težki gradbeni stroji. Razvojni načrt predvideva 6 milijonov novih dinarjev investicij, 2600 m² novih proizvodnih prostorov, najnovejši tehnološki postopek, lastni priložni center in zaposlitev novih 350 ljudi.

Julija prihodnje leto bo dokončana prva faza razširitve, 80 ljudi pa se na tečaju že uči konfekcijskih del. V Sevnici bo JUTRANJKA zgradila stanovanjski blok z 20 stanovanji za svoje delavce, tovarna pa tudi sicer postaja vse pomembnejša za razvoj Sevnice in okolice.

Obsedenost – imenovana avtomobil

Avtomobil je vožja konzervna škala na štiri kolesa z motorjem.

Avto je mirna in dobrodušna reč, dokler ne sede vanj živo bitje, imenovano šofer. Ta nesrečna kombinacija je nevarna za pešce in preti, da ga bo popolnoma iztrebila.

Kakšna sreča, ko bi bil prvi avtomobil povozil svojega prvega izumitelja! Žal ga ni!

Avtomobil se vedno bolj rine med ljudske množice. Na splošno in dobesedno.

Med avtomobili je zagotovo najbolj tečen fičko. To je prava kuga in kolera. Ko ga

zagledate – bošite kot anti-kopa! Drugače vas bo zmel. Lastnik fička je bil namreč še predvčerajšnjim pešec. To se pravi, da je pripravljen na vse. Toda vi zanj niste več njegov bližnji. Zdaj obožuje mehaniko.

Avtomobil požira bencin, denar in živčni sistem. Vozijo ga lahko tudi nepismeni. Na travmatološki kliniki smo vsi enaki.

Kdo je boljši voznik – moški ali ženska? V življenju sem slišal že dosti neumnih vprašanj in zato tole ni izjema. Pravilno vprašanje se glasi: kdo je slabši voznik.

V vsakem primeru pa bi bilo iz avtomobilov, ki ga vozi ženska, potrebno odstraniti vsa ogledala. Da bi dama gledala cesto in ne sebe!

Najhujši voznikovi sovražniki so: kozli, prometni miličniki, drugi vozniki in – maligni. Zato nikar ne pijte, kadar vozite, ker bi utegnili končati na večnih parkiriščih.

Karambol je – ljubezen dveh vozil na prvi pogled. Konča se s silnim poljubom in z mukami – kot vsaka ljubezen. Vozilo je treba peljati k mehaniku, voznika pa k zdravniku ali k veterinarju.

Trčenje avtomobila in ladje je redkejši pojav. Traktor je avtomobilov brat, ki je ostal na vasi. Služi za prevoz na svatovščini. Kamion, taksij, avtobus in limuzina sodijo v isto nagnusno družino. Država kupuje avtomobile svojim naprednim otrokom. Naj se vozijo, otroci!

V bodočnosti bomo vsi imeli avtomobile.

Tu se mi zdi od vsega najbolj smešno.

VELJKO ŠIJAKOVIČ:

TOVARIŠ „X“

Pred miličnikom, ki je stal ob prehodu za pešce, se je ustavil avtomobil. Neka starica je preplašeno hitela na drugo stran ulice.

»Zakaj pa tako hitite, babica?« je ljubezljivo rekel voznik. »Počakal bom, da boste na oni strani, dovolj časa imam.«

Ob teh besedah je miličnik napel ušesa in pazljivo začel ogledovati voznika.

Voznik ni kazal nikakršnih znakov živčnosti, ni bobnal po volanu niti ni pozvizgaval. Samo smehljaj se je. Njegov smeh je bil iskreno prijazen, toda miličnik je čutil, da kljub temu nekaj ni, kakor bi bilo treba. Vendar se je vmesal sile, ko je bu-

bica prišla na drugo stran ceste in ji je voznik prijazen pomahal z roko.

»Prosim, vnše papirje,« je rekel strogo.

»Ampak... zakaj? Kaj sem storil?« je ječjal voznik.

»Dajte mi vozniško dovoljenje.«

»Nimam ga... nisem ga nzel s seboj... To ni moj avto, samo sposodil sem si ga.«

»Sem si kar mislil.«

»Toda v čem sem se pregrešil?«

»Kar premislite: kdo od naših voznikov pa tako ljubezljivo daje prednost na prehodih za pešce? Takoj ste se mi zdeli sumljivi...«

Lojze Jakopič:

7

AKCIJA "rdeča gos"

Pridobil sem Tigra za sodelovanje. Popolnoma nič se ni izgovarjal, da se v taborišču ne da delati, da je nevarno. Priznal mi je celo, da je povezan s taboriščno organizacijo rdeče pomoči. Zbirajo hrano, obleko, zdravila, pomagajo Jugoslovanom pri izbiri boljših delovnih mest, rešujejo nesrečnike iz transportov, zbirajo novice z bojišč in o njih obveščajo internirance, da vzdržujejo moralno... Takšna organizacija bi mi bila nujno potrebna. Toda bil sem prepričan, da gestapo za njen obstoj ve, da je obveščen vsaj o poglavitnih akcijah in da ima v njej svoje agente. Zato nisem smel z organizacijo navezati direktnih stikov. S Tigrom sem imel namen skrivaj prodrati vanjo in jo izrabiti v svoje namene.

Tigru sem moral popolnoma zaupati. Vse sem mu povedal, pojasnil nalogo in cilje, toda zahteval od njega strogo molčečnost in disciplino.

Začel sem uresničevati drugi del svoje naloge. Sprožil sem kolesje lastne mreže v taboriščnem podzemlju, ki je začelo preverjati internirance po seznamu, ugotavljati njihovo identiteto, preteklost, vzrok bivanja v taborišču, osebne karakterne lastnosti, njihove politične nazore in pripadnosti, pa izjave, delovanje, navezovanje stikov in grupiranje.

Prvi uspehi delovanja naše obveščevalne mreže so bili presenetljivi. Odkrili smo v vrstah jugoslovanskih internirancev nekaj oficirjev in podoficirjev bivše kraljeve vojske, za katere so po-

vedali nekateri ljubljanski aktivisti, da so jih v Ljubljani imeli za plavogardiste. Poleg Plevnika smo odkrili še dva belogardista, katerih imena so poznali nekateri ujeti partizani in ki sem se ju spominjal tudi sam še iz časa, ko sem bil v Ljubljani na karabinjerski komandi. Bila sta med organizatorji prvih belogardističnih formacij. Po kapitulaciji Italije sta se dala od Nemcev prostovoljno prepeljati v taborišče. Zastavili smo si nalogo odkriti vzrok za njuno početje. Zakaj nista v Ljubljani stopila k domobrancem? Med nami smo odkrili še nekaj poklicnih črnobor- zancev in človeka, ki je bil interniran v Gonarsu in v Padovi, pa je sodeloval v obeh taboriščih z italijansko policijo.

Naravnost osupljivi podatki. Se je bilo potem treba čuditi, če so v Ljubljani trgali mrežo Osvobodilne fronte, odkrivali javke in zapirali tako skrbno prikriti vodilne aktiviste? Ti so vestno, neumljeno in po satanskem načrtu opravljali svoje delo tudi v taborišču, ki je bilo zapisano smrti.

»Toda bomo zlomili tvojo voljo!« je pisalo z velikimi črkami na glavnih vhodnih vratih v taborišče, in napisno tablo je čvrsto držal v krempljih nemški orel s kljukastim križem na svojih prsih.

Toda bomo zlomili tvojo voljo! – Z najrazličnejšimi metodami so nacisti uresničevali svojo pretnjo. Najgrozovitejše med njimi je bilo to, da si je jetnik olajšal svojo vest ob sojetniku in mu razodel sroce in skrivnosti v dobri veri, da govori prijatelju, sotrpinu, tovarišu v boju, pa je govoril zakletemu sovražniku sam od sebe, brez mučenja in pritiska. S tem je izdal tisto, zaradi česar je bil pripravljen prej žrtvovati svoje življenje.

xxx

Višji inšpektor šestega urada sturm-führer gospod Kersten in šef taboriščnega gestapa sta prebrala poročila ki so jih zbrali taboriščni agenti o izbranih zapornikih. Šef gestapa je položil zajetno mapo pred Kerstena s pripombo:

»Tale je goden za odstrel. Se prej ga bom izročil svojim ljudem. Morebiti se jim bo posrečilo izvleči iz njega, kar bodo mogli uporabiti kolegi na Bledu.« – Sturmführer je odprl ponujeno mapo.

»Oho, preimer Capeccia! Samo trenutek, gospod obersturmführer!« – Šef gestapa je brskal po ostalih papirjih, v višjem inšpektorju pa je še naraščala nervoza, ko je prebral dokument za dokumentom. Ko je prebral celotno gradivo, je vstal in se nekoliko sprehodil po sobi, nato je obstal pred mizo nasproti šefa taboriščnega gestapa.

»Prepričan sem, da smo našli tisto zaradi česar sem prišel v taborišče. go spod obersturmführer.«

Sefu je nagajiv nasmeh bušnil preko strogega, mrkega obraza.

»To naredimo pri nas vedno. Doslej še ni bilo primera, da bi se nam kdo izmuznil.«

Višji inšpektor je pohvalno in odobravalno prikimal.

»Rekli ste, da boste tega Capeccia izročili vašim ljudem? Na to imam malenkostno pripombo. Jctnik je v naših rokah, torej ne more pobegniti. Preveč je dragocen za nas, da bi si z majhno napako zapril poti do skrivnosti, ki jih ve. Izdelati morava temeljit načrt, kako z njim ravnati.«

Šef taboriščnega gestapa se je naslonil nazaj na stol in odložil monokel. Zaciuden je pogledal inšpektorja pred seboj.

»Kako menite načrt, gospod sturmführer? Moji ljudje znajo ravnati z jetniki. Z dragocenimi se celo. Kar ve, bo jetnik povedal, več pa nam ni potrebno.«

»Pozabljate, da gre za specialnega sovražnikovega agenta.«

Šef gestapa je vstal in stopil izza mize.

»Mar menite, da je Capeccio eden izmed tistih petnajstih, ki jih išče vaš šesti urad?« Ni mogel prikriti zaničevanja, ki ga je občutil ob toliki abotnosti ljudi šestega urada.

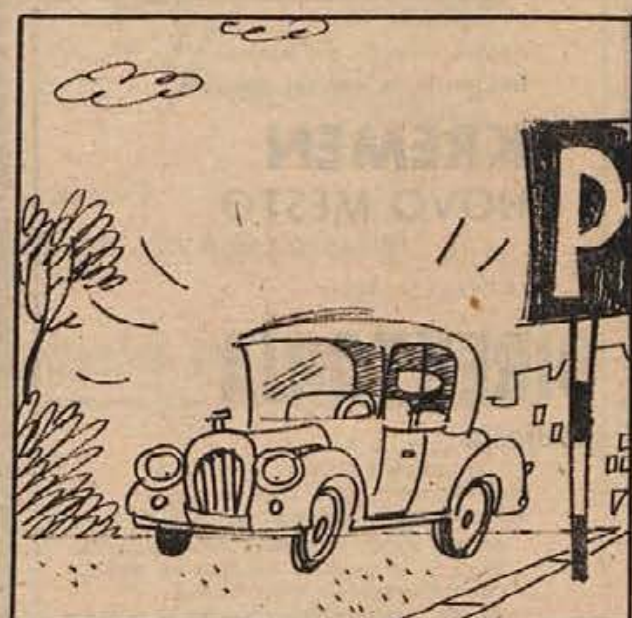
PARADIŽNIK ZA VOLANOM

3. Prišla je nedelja. Paradižnik je kupil železniško vozno karto za Ljubljano. – »Povratno?« je vprašal prometnik. – »Ne!« je pomembno poudaril Paradižnik. – Ni minila ura in Paradižnika že srečamo na avtomobilskem sejmu in ni pretekla naslednja ura, ko ga že lahko opazujemo

v lični limuzini, kako se pelje z lastnikom v bližnjo gostilno. – Pustimo srečnega kupca in prodajalca, da si v miru vsekata v roke in si oglejmo vozilo na parkirišču! Takole na kratko: ne fiat in ne opel, ne zelen in ne rdeč; po glasu motorja pa: ne dvotakten in ne štiritakten. Z eno be-

sedo: kakšnih sedem generalnih! – Ko sta bivši in novi lastnik pošteno zalila kupčijo, sta se ločila. Paradižnik je na svoj zardeli nos nataknil zelene sončne naočnike, sedel za volan in ponosno zapeljal po mestu...

KRI KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Prejeli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Frane Čofelčič, Anton Lutar in Jože Gorenc, člani DAV Nova mesto; Janez Salehar, upokojenec iz Dolenjskih Toplic; Terezija Zupančič, gospodinja iz Šentega; Cvetka Straša in Anica Raik, gospodinjici iz Dolenjskih Toplic; Pavla Bračič, gospodinja iz Soteske; Ivan Lovše, upokojenec iz Slovenske vasi; Lado Longar, član Novotehne, Novo mesto; Viktor Barle in Franc Slak, člana Petrola Trebnje; Cvetka Pršina in Franc Kren, člana Bora, Dolenjske Toplice; Franc Gašperič, kmet iz Gornjega Medvedjega sela; Dragica Zafarina, Marija Peterlin, Alojz Lamut in Milan Korsič, člani Obs Trebnje; Alajz Veselič in Stane Penca, člana GO Trebnje; Janez Koželj, član Obs Trebnje; Milka Bahnik, gospodinja iz Trebnjega; Anton Strumbelj, član kmetijske šole Grm; Vida Grac, gospodinja iz Praproč; Zofija Slak, članica Stanovanjskega podjetja, Trebnje; Jože Fungartnik, obrtnik iz Trebnjega; Silvo Stupar, Drago Radminič, Ludvik Janežič, Dušan Urana, Bruno Baričelj, Anton Hlavec, Peter Mikec in Anton Udovč, člani Litostroja — obrat Trebnje; Jelka Marš, Tatjana Kufnik, Ada Longar, Marija Černe, Jožefa Mikec, Cvetka Travnik, Anica Peterle in Darinka Chan, članice Modnih oblačil, Trebnje; Frane Zalec, član postaje ljudske milice, Trebnje.

**KAJ
VAM
NUDI
DOLENJKA:**

ZA JESEN IN ZIMO

ŽENSKÉ IN MOSKE PLAŠČE, MOSKE OBLEKE, TRIKOTAŽO, PLETENINE, SPODNJE PERILO, METRSKO BLAGO IN OSTALO TEKSTILNO BLAGO — V VSEH PRODAJALNAH DOLENJKE. OBIŠCITE NAŠE PRODAJALNE!

UPRAVNI ODBOR PODJETJA ZA POPRAVLJANJE VOZ — DOBOVA

ponovno razglasa
prsto delovno mesto

VODJE SKLADIŠČNE SLUŽBE

POGOJ: srednja ekonomska šola, najmanj 2 leti prakse na takem delovnem mestu in zdravstvena sposobnost.

Za delovno mesto je predpisana poskusna doba 45 dni.
Osební dohodek po pravilniku o oblikovanju in delitvi osebnega dohodka.
Na razpolago je stanovanje.

Rok prijave z opisom službovanja in izobrazbe je 15 dni od dneva objave v Službenih obvestilih Združenega žel, trans, podjetja Ljubljana na gornji naslov.

LOVCI IN

ŠPORTNIKI!

LOVSKO IN RIBIŠKO OPREMO, SMUČI, SANKE, DRŠALKE IN VSE ZA ŠPORT KUPUJTE V TRGOVINI

LOVEC NOVO MESTO,
Cesta herojev 8

GRADITELJI!

PRISKRBITE SI
OPEČNE ZIDAKE!
PRAVOČASNO

LJUBLJANSKE OPEKARNE

izdelujejo vso zimo na svojih obratih vse vrste opečnih izdelkov.

Posebno priporočamo
MODULARNI BLOK in zidni blok BH 6

Zahtevajte ponudbe!

Vse informacije daje

PRODAJNI ODDELEK

**LJUBLJANSKE
OPEKARNE
LJUBLJANA**

Cesta na Vrbovec 2, telefon 61-965 in 61-805

BREZ KVALITETNE MOKE - NI DOBREGA PECIVA

Razpisa komisija pri podjetju
Industrija in rudniki nekovin

KREMEN NOVO MESTO

razpisuje mesto

DIREKTORJA

podjetja

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da ima visoko strokovno izobrazbo in najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu,
- da ima organizacijske sposobnosti za vodenje podjetja,
- da pozna stroko podjetja doma in na zunanem tržišču ter da je splošno družbeno in politično razgledan.

Ponudbe z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju splošnih in posebnih pogojev sprejema razpisna komisija na gornji naslov v roku 15 dni po objavi z oznako »za razpisno komisijo«.

KMETIJSKO GOZDARSKO POSESTVO KOČEVJE

proda

po sklepu delavskega sveta na JAVNI DRAŽBI odvečna osnovna sredstva in stanovanjske hiše.

1. stanovanjski hiši na Mlaki št. 8 in 26
2. stanovanjske hiše na Koprivniku št. 22, 25 in 37
3. stanovanjsko hišo na Vidmu pri Knežji lipi b. št.
4. logarnico v Grčarskih Ravnih
5. buldozer TG 90, traktor Ferguson Fe 35, terensko vozilo Landrover ter drugo kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo

Licitacija bo 15. 11. 1968 ob 8. uri za družbene proizvodne organizacije in zasebnike: za predmete pod točko 5. v centralnem skladišču v Kočevju, za predmete pod točkami 1., 2., 3. in 4. pa na kraju samem. Licitacija za stanovanjske hiše bo: za hiše pod točko 1. ob 10. uri, pod točko 2. ob 14. uri, pod točko 3. ob 16. uri in pod točko 4. ob 11. uri.

Pred licitacijo je treba položiti 10 odst. kavcije od izključene cene.

Komisija za razpis mesta direktorja

ELEKTROTEHNIČNEGA PODJETJA NOVO MESTO

razpisuje MESTO

DIREKTORJA

Pogoji:

- visoka ali višja strokovna izobrazba elektro stroke — jaki tok in najmanj dve leti delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih.
- ali srednja strokovna izobrazba elektro stroke — jaki tok in najmanj tri leta delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih.
- ali mojstrska šola elektro stroke — jaki tok oziroma visoko kvalificirani delavec te stroke in najmanj osem let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih.

Kandidati morajo biti splošno, družbeno in politično razgledani ter imeti organizacijske sposobnosti za vodenje delovne organizacije.

Ponudbe je treba dostaviti v roku 15 dni po objavi razpisa s kratkim življenjepisom in z dokazili o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah komisiji za razpis mesta direktorja Elektrotehničnega podjetja Novo mesto.

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega moža, očeta, brata in starega očeta

JOŽETA LUKŠIČA

iz Podgrada pri Novem mestu

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za podarjene vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo dr. Vodniku za vso skrb in nego v času bolezni, podjetju COSMOS in kinematografskemu podjetju UNION iz Ljubljane, gospodu župniku za izrečene poslovilne besede ter vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Ana, sinova Mirko in Jože, hčerki Kristina in Anica z družinami, brat Franc z družino ter drugo sorodstvo

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PIPETEK, 8. NOVEMBRA: 8.08 Glasbena matineja, 9.25 Naši ansambli in vokalni solisti zabavne glasbe, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Inš. Jože Rihar: Raziskave o čebelah v Sloveniji, 12.40 Čez polja in potoke, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.45 Turistična oddaja, 16.00 Vsa dan za vas, 17.15 Koncert po željah poslušalcev, 18.15 Glasbeni razgledi po zabavni glasbi, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Mali koncert zbora moravskih učiteljev, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 9. NOVEMBRA: 8.08 Glasbena matineja, 9.25 Čez travnike selene, 10.15 Pri vas do-

ma 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Ekonomika, 12.40 Novi posnetki narodne glasbe iz Beograda, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Glasbena pravljica — Slavko Mihelič: Medved in čebela, 15.40 Naš podlistek — Pavle Ugrinov: Venus, 16.00 Vsa dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 18.15 Pravrkar prispelo, 18.50 S knjižnega trga, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Weekend, 20.00 Spoznavajmo svet in domovino, 21.30 Iz fonoteke radia Koper, 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 10. NOVEMBRA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — N. Nosov: Nenavadno potovanje Nezmačka in njegovih tovarisev, 9.05 »Dober dan želi Mirko Bogataja, 10.05 Še pomnite, tovariši... Karel Taufer-Sarli: Hajka in ranjenec, 10.30 Pesmi borbe in dela, 10.45—13.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 11.50 Pogovor s poslušalci, 13.15 Vedri zvoki s velikimi orkestri, 14.30 Humoreska tega tedna — R. Schneider-Schelde: Literarni večer, 15.05 Nedeljsko športno popoldne, 17.30 Radijska igra — Fred von Hoerschelmann: Solina, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »V nedeljo zvečer, 22.15 Serevadni večer

PONEDELJEK, 11. NOVEMBRA: 8.08 Glasbena matineja, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Jože Ferber: Največ mleka dajo krave, ki oteležijo v zimskem času, 12.40 Malben koncert nihalnih orkestrrov, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsa dan za vas, 16.15 »Sivalla, 12.35 Mladinska oddaja: Interna deka, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Marjano Deržal, 20.00 Koncert simfonjskega orkestra RTV Ljubljana, 22.15 Za ljubitelje jazz

TOREK, 12. NOVEMBRA: 8.08 Opera matineja, 9.25 Nekaj zabavne glasbe, 10.15 Pri vas do-

ma 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Inš. Ojka Anžič: Novi zakonski predpisi o proizvodnji sadnega in trsnega sadilnega materiala, 12.40 Slovenske narodne pesmi, 13.30 Priporočajo vam... 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.45 Jezikovni pogovori, 16.00 Vsa dan za vas, 17.05 Igra simfonjskega orkestra RTV Ljubljana, 18.15 V terek na svidenje! 18.45 Družba in čas — prof. dr. Metod Mikul: Pred 50 leti se je končala prva svetovna vojna, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Edo Viler, 20.00 Od premiere do premiere, 21.15 Deset melodij — deset pevcev.

SREDA, 13. NOVEMBRA: 8.08 Glasbena matineja, 9.30 Cetri ure z orkestrom Horst Jankowski, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Inš. Ciril Bemec: Tehnologija gozdnih delavcev saksajev, 13.40 Od vas do vas! 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.40 Naš podlistek — David Grubi: Brezpomenbli otrok, 16.00 Vsa dan za vas, 17.05 Mladina seli in vam, 18.40 Naš razgovor, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »Ti in opera« — 5. oddaja — Just Smolčić, 22.15 S festivalov jazz

CETRTEK, 14. NOVEMBRA: 8.08 Opera matineja, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Ali napredujemo pri krasitvi Slovenije? 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 »Mladina poje, 14.22 Operetna usodišje, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsa dan za vas, 17.05 Cetrtekov simfonjski koncert, 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevcom Stjepanom Mancevjem, 20.00 Cetrtekov večer: domači pesni in uspešev, 21.00 Literarni večer — Od romantičnih duh do Lepe Vide — II, 22.15 Komorno-glasbeni večer pri kladatelju Urošu Kreku.

KAVA
Special

ZAHTEVAJTE JO V VAŠI TRGOVINI

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 10. NOVEMBRA

- 9.10 Kmetijska oddaja v Madžarsceni (Bg)
- 9.30 Dobro nedeljo voščimo z ansamblom Maska Kumra (Lj)
- 10.00 Kmetijska oddaja (Bg)
- 10.50 Proslava obletnice ustanovitve 6. korpusa — prenos iz Osljeka (Zg)
- 12.30 Filmska matineja: Crni biseri (do 14.00) (Lj)
- 17.40 TV kazipot (Lj)
- 18.00 Saga o Forsythih — serijski film (Lj)
- 18.55 Cikcak (Lj)
- 19.03 Juliette Greco — film (Lj)
- 20.00 TV dnevnik (Bg)
- 20.35 Vijavaja (Lj)
- 20.50 Poje Jack Bral — zabavno glasbena oddaja (Bg)
- 21.50 Sportni pregled (JRT)
- 22.20 TV dnevnik (Bg)

18.50 Reportaža (Zg)

- 19.20 Vokalno instrumentalni solisti (Lj)
- 19.50 Cikcak (Lj)
- 20.00 TV dnevnik (Lj)
- 20.30 Vijavaja (Lj)
- 20.35 Jean Anouilh: Valček toredorjev — gledališki prenos (Lj)
- 22.40 Poročila (Lj)

TOREK, 12. NOVEMBRA

- 9.35 TV v šoli (Zg)
- 10.20 Angleščina (Zg)
- 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg)
- 14.45 TV v šoli — ponovitev (Zg)
- 15.40 Angleščina — ponovitev (Zg)
- 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg)
- 17.50 Francoščina (do 17.10) (Bg)
- 18.03 Sodobna prehrana — oddaja o prehrani (Lj)
- 18.20 Pec na olje — oddaja iz cikla Gospodinjini pripomočki (Lj)
- 18.35 Torkov večer (Lj)
- 19.05 V središču pozornosti: Turizem (Lj)
- 19.55 Cikcak (Lj)
- 20.00 TV dnevnik (Lj)
- 20.30 Vijavaja (Lj)
- 20.40 Za dva solda upanja — italijanski celov. film (Lj)
- Ples skozi svet — baletna oddaja (Lj)
- Poročila (Lj)

SREDA, 13. NOVEMBRA

- 9.35 TV v šoli (Zg)
- 17.05 Madžarski TV pregled (Bg)
- 17.20 Poročila (Sk)
- 17.25 Lutkovna igra (Sk)

17.45 Risanka (Bg)

- 18.00 Pisani trak (Lj)
- 18.20 Ne črna, ne bela (Bg)
- 19.05 Perunka — poljski kratki igrani film (Lj)
- 19.45 Cikcak (Lj)
- 20.00 TV dnevnik (Lj)
- 20.30 Vijavaja (Lj)
- 20.35 Razpoltja in odločitve: 2. oddaja iz cikla o I. svetovni vojni (Lj)
- 21.20 Nogomet: Manchester United — Anderlecht — posnetek (Lj)
- 22.50 Poročila (Lj)

CETRTEK, 14. NOVEMBRA

- 9.35 TV v šoli (Zg)
- 10.30 Nemščina (Zg)
- 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg)
- 14.45 TV v šoli — ponovitev (Zg)
- 15.40 Nemščina — ponovitev (Zg)
- 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg)
- 17.10 Poročila (Lj)
- 17.15 Tikcak: Pijača (Lj)
- 17.30 Račka — lutkovna igra (Lj)
- 18.00 Po Sloveniji (Lj)
- 18.20 Narodna glasba (Sk)
- 18.35 Napredna ženska gibanja v Sloveniji — reportaža (Lj)
- 19.05 Dekleta in fantje — serijski mladinska oddaja (Bg)
- 19.45 Cikcak (Lj)
- 20.00 TV dnevnik (Lj)
- 20.30 Vijavaja (Lj)
- 20.35 Saga o Forsythih — serijski film (Lj)
- 21.25 Kulturne diagonale (Lj)
- 22.10 Poročila (Lj)

PETEK, 15. NOVEMBRA

- 9.35 TV v šoli (Zg)
- 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg)
- 11.30 Francoščina (Bg)
- 14.50 TV v šoli — ponovitev (Zg)
- 17.45 Pot do uspeha, njihov svet
- 18.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) — romunski film (Lj)
- 18.20 Mladinski koncert (Bg)
- 19.05 Na pot od Ljubljane do Otočca (Lj)
- 19.55 Cikcak (Lj)
- 20.00 TV dnevnik — z dodatkom (Lj)
- 20.45 Vijavaja (Lj)
- 20.50 Uporniško gibanje v filmski upodobitvi: Smrt se imenuje Engelchen — češki film (Lj)
- Simfonjski koncert (Zg)
- Poročila (Lj)

SOBOTA, 16. NOVEMBRA

- 9.35 TV v šoli (Zg)
- 15.55 Poročila (Sk)
- 16.00 Prenos športnega dogodka (Sk)
- 18.15 Poročila (Lj)
- 19.20 Saša Skufca: Trnufčica (Lj)
- 19.20 Sorehod skozi čas (Lj)
- 19.45 Cikcak (Lj)
- 20.00 TV dnevnik (Lj)
- 20.30 Vijavaja (Lj)
- 20.35 Makazim naših dni — humoristična oddaja (Bg)
- 21.35 Videnfon (Zg)
- 21.50 7 milj. slabe ceste — ameriški TV film (Lj)
- 22.40 TV kazipot (Lj)
- 23.00 Poročila (Lj)

**USPEH USPEH U
USPEH USPE
USPEH US
USPEH U
USPEH
USPE
USP
USP**

?

**VELIKAN MED DETERGENTI
NAGRAJUJE**

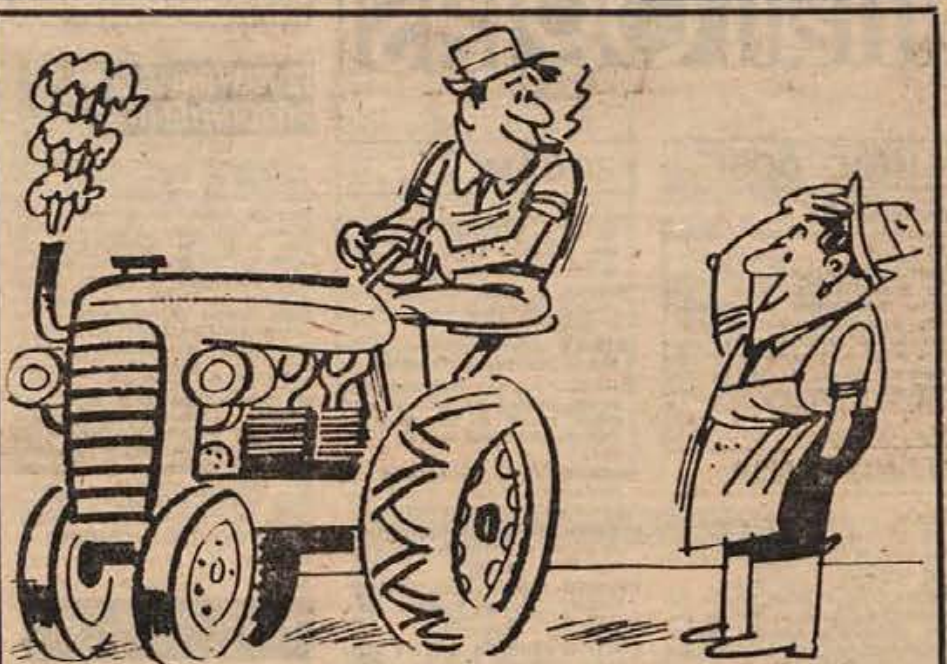

**ZA SNEŽNO
BELO ROČNO PRANJE**

MALI OGLAS,
Ki ga objavite v Dolenjskem listu — zanesljiv uspeh! Prebere ga 130 tisoč gospodinj, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, ustulbenk in vojakov doma in po svetu! — Poskustel!

**Oglas v
Dolenjskem
listu!**

— Štefan, ti imaš traktor?
— Tudi ti ga lahko kupiš, če boš varčeval zanj pri

Dolenjski banki in hranilnici

v NOVEM MESTU ali njenih poslovnih enotah
v KRŠKEM, TREBNJEM ali METLIKI!

NE POZABITE:
Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu je lani avgusta zvišala obrestne mere: za navadne vloge na 6,50%, za vezane vloge do 8%! — In ne pozabite tudi na ugodne obresti za sredstva na deviznih računih občanov, za katera plačuje banka od 4–6 odstotkov v devizah, razen tega pa dodatno še od 1,5 do 2,5 odstotka v dinarjih!

**kdor ponudi DONAT
ponudi
zdravje**

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

DECEMBRSKO VREME V PREGOVORIH

Deževni vsi sveti, pozimi bodo hudi zameti. — Martin naj bo suh, da pozimi raste kruh. — Sneg svetega Andreja polju ni kaj prida odeja. — Če mokro zemljo sneg pokrije, bo malo prida za kmetije

LUNINE MENE:

- 13. 11. ☾ ob 9.53
- 20. 11. ☉ ob 9.02
- 27. 11. ☽ ob 0.30
- 5. 12. ☽ ob 0.07

TEDENSKI LEDAR

Petek, 8. novembra — Bogomir
Sobota, 9. novembra — Teodor
Nedelja, 10. novembra — Andrej
Ponedeljek, 11. novembra — Martin
Torek, 12. novembra — Emil
Sreda, 13. novembra — Stanislav
Četrtek, 14. novembra —

Bronislava

KINIO

BEZICE:
8. in 9. 11. franc. barv. film »Dekleti iz Rochefortar«, 10. in 11. japonsk. barv. film »Na sodni smodnikar«, 12. in 13. 11. ital. barv. film »10.000 dolarjev za pokole«.
Cinemat: od 8. 11. do 10. 11. ameriški barvni film »Bitka v Ardenah«, 12. in 13. 11. grško-ameriški film »Grk Zorba«, 14. in 15. 11. ameriški barvni film »Droboj pri Diablu«.
KOČEVJE — JADRAN:
7. in 8. 11. meh. barv. film »10.000 dolarjev za uboje«, 9. in

10. 11. amer. barv. film »Mož iz Istanbula«, 11. 11. amer. barv. film »Plača za vragar«, 12. 11. franc. barv. film »Pogreb v Beilhaus«, 13. 11. franc. film »Drugi vzdihi«, 14. 11. amer. film »Sherlock Holmes — ogršica smrti«.
Kostanjevica: 10. 11. ameriški barvni film »Kat balut«.
Metlika: 8. do 10. 11. nemški film »Zaklad v londonskem stolpu«, 9. in 10. 11. italijanski barvni film »Adios Gringos«, 13. in 14. 11. češki film »Dekleta pridejo pozneje«.
Mokronog: 9. in 10. 11. ameriški barvni film »Plandrijski pesar«.
Novo mesto: od 8. do 11. 11. ameriški barvni film »Hombres«, 13. in 14. 11. francoski barvni film »Judoka — tajni agent«.
Ribnica: 9. in 10. 11. italijanski barvni film »Giulietta in duhovci«, 11. 11. francoski film »Znana Stogova«, 13. 11. francoski film »Viva, Marija«, 14. 11. ameriški barvni film »Svet Suzi Wong«, 15. 11. ameriški barvni film »Sentierne«, 16. in 17. 11. »Anglika in kralj« — II. del.
Trebnie: 9. in 10. 11. nemški barvni film »Winetou in Apaiša«, 13. 11. ameriški osemkrat nagradni film »Na tadjah Newyorkar«.

OBVESTILA

JOŽETA PIRNARJA
s Trebelnega

se najzrenejše zavajujejo darovalcem venci in cvetja, sorodnikom, prijateljem in sosedom za vso pomoč. Zahvaljujemo se tudi gospodu Rupniku, pevskemu zboru in vsem, ki sta pokojnika spremlili k večnemu počitku.
Zalujoči: žena, sin Tone, sin Jože z družino, hčerki Mici in Ani z družinami in druga sorodstva.
Moja mati 90-letna Marija Jernejc iz Zuzemberka se je 26. oktobra izgubila v gozdu. Iskali smo jo v soboto vso noč in nedeljo ter v ponedeljek. Našli smo jo v ponedeljek dopoldne, na vso srečo.

zivo in zdravo, je zelo izbrpano. Za vso skrb in trud sosedom, gasilcev, delavcev kolektiva ISKRE in članov postaje Ljudske milice v Zuzemberku se najlepše zahvaljujem Jože Jernejc in družino.

OB SMRTI MOJEGA DRAGEGA OČETA JAKOBA NAGODETA

se vsem sorodnikom in znancem iskreno zahvaljujem za venco, izrečeno sožalje in udeležbo pri pogrebu. Posebno se zahvaljujem gasilcem iz Krasinca, ki so ga spremljali na zadnji poti, in Petru Perdircu za nagovor pri pogrebu in izrečeno sožalje. Vsem bodi javna hvala!
Janec Nagode, Krasinec št. 19

PREKLICI

Martin Maznik, Breška vas 4, Bela cerkev, prepovedujem pašo in vožnjo po parceli na G. em. Kgor prepovedi ne bo upošteval, za hom sodno preganjal.

OBVESTILA

Gostilna Roman Zorko iz Družinske vasi vabi na ples, ki ga priredi v nedeljo, 10. novembra. Vabijem!

IZVAJAM vsa zidarska dela za družbeni in zasebni sektor v Novem mestu in okolici. Pomudbe pošljite pod »Obrtnika«.

EKSPRESNO OČISTI

oblačila Prašnica in kemična čistilnica — Novo mesto, Germova 5.

ČE ŽELITE

odgovor ali naslov iz naših oglasov priložite vaše mu vprašanje dopisnico ali znakmo za 30 dni.
UPRAVA LISTA

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jofefa Salehar iz Dolnjih Kamenov — Ljiljana, Emilija Zolčevič iz Brežic — Danijela, Magdalena Jelenčič iz Metlike — Mirana, Angela Breznikar iz Drage — Miroslava Ivanica Golje iz Kamenice — Janca, Marija Sustarčič iz Prilozja — Romana, Nada Horvat iz Vavte vasi — Andreja, Justina Milčič iz Dolnjega Kamenja — Martina, Slavica Vuličević iz Črnomlja — Gordana, Anica Mavšar iz Igljence — Janina, Milena Čimprič iz Zabje vasi — Stanko, Ivanka Stokar iz Kostanjevice — deklica, Anica Krošič iz Trebnjega — deklica, Ljudmila Koščak iz Kamnja — deklica, Marija Drnovšek iz Goleka — deklica, Nada Malešič iz Hrasta — deklica, Zofija Mohina iz Drage — deklica in Kristina Laho iz Radovice — deklica.

MARMOR

GRADAC
tel. 76-177, lok. 8

Po konkurenčnih cenah izdelujemo vse vrste nagrobnikov, spomenikov, spominskih obeležij in vse teracerska dela hitro in kvalitetno.

POIZKUSITE NASE MESNE PROIZVODE

in ostanite tudi njihov potrošnik! POSEBNO VAM PRIPOROČAMO:

- kranjske klobase
- lovsko satapo
- šunkarico
- vse ostale vrste klobas in salam

Za hrenovke, pečnice in safalade sprejemamo posebna naročila.

Podtaknjen ogenj

V Rajcu pri Veliki Dolini je nekdo podtaknil ogenj v Stefančevem kozolcu. Požar je izbruhnil 3. novembra ob enih ponoči. Gasilci s slovenske in hrvaške strani so prišli pravočasno na pomoč in so vozili vodo v cisternah brežiškega in samoborskega društva. Tudi prebivalci so bili pri gašenju zelo požrtvovalni. S skupnimi močmi se jim je posrečilo, da ogeju ni zajel še drugih gospodarskih poslopj.

Svečki zažgali gozd

2. novembra ob 21.30 je začel nenadoma goreti gozd na Cirkniku. Ogenj sta zaučtili dve sveci, ki so ju vaščanke prižgale na zapuščeni grobu domačega pokopališča. Vnela se je suha trava in prenela ogeju v gozd. Gasilci so hitro prišli na kraj požara in ogeju pravočasno pogasili.

Frutella

J. T.

60 lovcev v Kočevju

Lovska družina Kočevje je 27. oktobra priredila skupni lov na lisice, košute in srne, na katerega je povabila tudi lovce iz Celja, Zagreba, Avstrije in nekaterih drugih lovskih druženj. Tako se je lova udeležilo okoli 60 lovcev, katerim je vodja lova Miha Cetinski zaželel ravne cevi in mirne živce.

Po poljih je pokalo

V prazničnih dneh okoli 1. novembra je na Dolenjskem lovilo veliko italijanskih lovcev. Po poljih in gozdovih je pokalo kot v najhujših vojnih dneh. Gostje so bili z lovom zadovoljni, saj so odstrelili precej srnjakov, sru, fazanov, jerebic in celo divjo mačko.

Sejmišča

Na sejmu v Novem mestu

4. novembra je bil na novomeškem sejmišču večji sejem, na katerem je bilo naprodaj 859 prašičkov in 218 glav goved. Pujski so sli dobro v denar, saj so jih prodali 625, cene pa so se gibale med 100 in 260 dinarji. Z govejo živino je bil promet malo slabši, saj je bilo odkupljenih samo 121 glav. Za vrole so zahtevali 4 do 4.40 din za kg, za krave 2 do 2.35 din, za mlado živino pa 4 do 4.30 din za kilogram.

Brežiški sejem

Na tedenski prašičji sejem v Brežicah so 2. novembra pripeljali 525 prašičkov, prodali pa so jih 330. Mlajši so sli v denar po 6.50 din, večji pa po 5.50 din kilogram žive teže.

Sentjurje: fiat s poskodovanimi zavorami

3. novembra dopoldne se je pri Sentjurju prevrnil s fiatom 750 Boško Petrovič iz Ljubljane. Ker vozilo ni imelo dobrih zavor, ga je zaneslo s ceste na njivo. Voznik se ni poskodoval, škoda pa so ocenili na 400 din.

Čatež: mimo raztrgane-ga plašča v nesrečo

3. novembra popoldne je Genoveža Cerar iz Trečca na Čatežu ob Savi zaviral z osebnim avtomobilom, da bi se izognila raztrganemu avtomobilskemu plašču, ki je letal na cesti. Na mokri cesti pa je zaneslo v osebni avtomobil, s katerim je v drugo smer potovala Radmila Balant. Škoda je bila za okoli 900 din.

Poljane: zaviral za kolono

Pri Poljanah se je 3. novembra prevrnil s ceste na nasip osebni avtomobil škoda, ki ga je vozil Milan Gundc z Bleda. Do nesreče je prišlo, ko je Gundc, ki je dohitel kolono avtomobilov, zaviral. Škoda so ocenili na 4.000 din.

Gospodična: tovornjak se je prevrnil

Pri Gospodiču na Gorjancih se je 2. novembra popoldne prevrnil tovornjak novomeškega GG, na katerega so nakladali les. Ko je prišel po cesti nekje celjski voznik, je Jože Darovec tovornjak umaknil, vendar preveč na rob da utrujena bančina ni vzdržala. Škoda so ocenili na 9.000 din.

Mokronog: s fiatom v prepad

2. novembra ob 6. uri je potoval Celjan Bogomir Majsljovič s fiatom s Trebelnega v Mokronog. Zaradi neprimerno vožnje ga je zaneslo s ceste Podri, je dva občestna kamna, nato pa padel v skoraj 6 m globok prepad. Zredni del vozila se je zaril v zemljo, zadnji del pa se je naslonil na drevo. Vozniku se ni nič zgodilo, škoda pa so ocenili na 3.000 din.

Straža: tri osebe ranjene

1. novembra dopoldne se je pri silosu v Straži prevrnil škodak, ki jo je vozil ljubljanski Stanko Konda. Voznik, njegova žena in hči so se laže poskodovali in so jim dali prvo pomoč v novomeški bolnišnici. Voznika je zaneslo ko je prehitel neko vozilo. Škoda so ocenili na 4.000 din.

Drnovo: kolo se je snelo

9.500 kg zidakov se je vsulo 3. novembra zjutraj na cesti pri Drnovu, ko je prikolica tovornjaka, ki ga je vozil Zagrebčan Ivan Magič, izgubila kolo in ravnotežje. Škoda so ocenili na 800 din.

Birčna vas: mopedist in kolesar v bolnišnici

1. novembra zvečer so v novomeško bolnišnico pripeljali mopedista Franca Novaka in kolesarja Staneta Šmalca, ki sta se oboje po 18. uri pri Birčni vasi na ovinku sletela drug v drugega. Novak si je pri padcu zlomil ključnico, Šmalc pa si je poskodoval čelo. Kolesar je vozil pravilno po desni strani ceste, ko je srečal mopedista.

Gor. Sušice: mopedist na gramozu

1. novembra popoldne se je pri Gor. Sušicah prevrnil mopedist Vinko Pirc iz Velikega Podljudina. Zavozil je na kup gramozu. Odpeljali so ga v novomeško bolnišnico, kjer so mu obvezali poskodovani obraz.

Drama: sopotnika v bolnišnici

31. oktobra ob 18.10 je zaneslo s ceste v Drami osebni avtomobil, ki ga je vozil Jože Pavlin iz Dol. Stare vasi pri Skočjanu. V bolnišnico so odpeljali lastnika Martina Jurčiča iz Šmalčje vasi in sopotnika Franca Gornika iz Dol. Stare vasi, ki sta se poskodovala med pretvaranjem avtomobila. Škoda so ocenili na 6.000 din.

Razpisna komisija Veterinarske postaje Ribnica

ponovno razpisuje delavno mesto

DIREKTORJA POSTAJE

Pogoj: diplomirani veterinar z opravljenim strokovnim izpitom in najmanj 5-letno prakso.

malio glasi

SLUŽBO DOBI

SPREJMEM dekle, ki bi se rada zaposlila v Ljubljani, Galjevica 14.
ŠTIRICLANSKA družina 15-letne mlajše upokojevo ali dekle z lastnim stanovanjem za dopoldan ako pomoč v gospodinjstvu. Mehanizirano gospodinjstvo, centralna kurjava. Zglašite se vsak dan od 14. do 16. ure pri inž. Globokar, Ragovska, blok IMV, 4. nadstropje, Novo mesto.

STANOVANJA

ODDAM neopremljeno sobo šolski, ki bi pačila na dve leti staro deklico. Naslov v upravi lista (1850/68).
ZAKONCA brez otrok isčeta neopremljeno sobo v Novem mestu ali bližnji okolici. Plačata lahko tudi vnaprej. Ponudba pod »Dober plačnik«.

MOTORNA VOZILA

PRODAM traktor Ferguson Naslov v upravi lista (1940/68).
PRODAM škodo 1000 MB, letnik 1967. Inž. Marjan Kuhar, Kotljevo drevored 33, Novo mesto.
PRODAM motor NSU 250 in voz upravljalniček. Jelše 5, Otočec ob Krki.
PRODAM dobro ohranjen moped T 12, Koncilja, Strada 75.
PRODAM KOMBI IMV 1000 Ceta po dogovoru, Martin Karpulša, Vinogradniška cesta, Metlika.

MALI OGLASI

CENIK: vsak oglas do deset besed — 9 Ndin, vsaka nadaljnja beseda — 1 Ndin. Za naslove v upravi lista pod geslom: priložek 3 Ndin.
Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, zahvalah, omenitvah, čestitkah, preklicih in podobnih objavah 20 odstotkov popusta. Objava vsakega malega oglasa mora biti plačana v vsaj osebno v upravi lista s poštno polonico na naslov: DOLENJSKI LIST, Novo mesto, ali s gotovino, priloženo v plačilu.

PRODAM

PRODAM vzdržljivi lesi štedilnik na dve in pol plošči in kopalno kad, Vladimir Foršek, Adamceva 16, Novo mesto.
PRODAM mladiče — čistokrvni ovcarje, Marija Krlin, Ratoč 18, Brusnice.
PRODAM polkavo in kavo, Anica Mitrič, Jerebova 8, Novo mesto.
13.—, 14.— in 16.—oletni gumi voz pocieni prodam ali zamenjam za mlado goved, do 250 kg težko. Zobjek, Dolenjska c. 155, Ljubljana.
PRODAM žago venecijanko in traktorsko prikolico, Franc Spoh, Gorenje 5, Smarno ob Pači.
POCENI PRODAM dobro ohranjeno, no sobno pohištvo, Naslov v upravi lista (1850/68).
PRODAM novo krožno žago (cikularsko) Naslov v upravi lista (1850/68).
UGODNO PRODAM leto dni staro svetlo spalnico »Mebios« z logi. Ogled v nedeljo, Peter Breščak, Mesine njive — blok XI/22, Novo mesto.

POSEST

PRODAM najboljšemu ponudniku 1 ha 43 arov zemlje, hišo, kozo, lico, vodnjak in drvarnico. Električna razsvetljava. Vse po dogovoru. Alojz Klevar, Sela-Ra. toč 6, Brusnice.
UGODNO PRODAM enodružinsko hišo s 800 m² vrta za 85.000 din v Ljubljani—Trnovo, 5 minut od avtomobilske postaje Zeleni log, Ivan Škeri, Cesta v Zeleni log 7.

RAZNO

DESETTISOCI VASHI SOTRPI-NOV, ki so kakor vi bolehal na šolodcu, jetrih, žolcu in črevesju, so se pozdravili z učinkovitim naravnim zdravilom: rogaškim DONAT vracem. Zahvalite se DONAT v svoji trgovini v Novem mestu ga dobite pri HMILJUNIKU, STANDARDU (MERCATORJU) in DOLENJKI.
ČE ŽELITE osrečiti in razveseliti svoje dekle, ženo ali nevesto, ji kupite lep prstan. Dobite ga pri Otmarju Židariču, stariarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze).
V POPOLNO OSKRBO šolam oddati starejšerj upokojevca od Novoga mesta do Krškega. Ulica Talcev 3, Novo mesto.

V vsako hišo vsak četrtek DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konferen- ce SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Ione Gosnik (glavni in odgovorni urednik), Rita Bačar, Slavko Dokl, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Marija Padovan, Jože Primc, Jožica Teppy in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 32 Ndinarjev (3200 Sdin); polletna naročnina 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačilna je vnaprej — Za inozemstvo: 50 novih dinarjev (5.000 Sdin) oz. 4 ameriške dolarje ali ustreznega druga valuta v vrednosti 4 ameriških dolarjev — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 38 — Telefon: (068)-21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska OP »Delov« v Ljubljani